ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

Roald Dahl

CHARLIE'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Çeviren: Celâl Üster

Resimleyen: Quentin Blake

33. basım

CAN ÇOCUK

Roald Dahl

CHARLIE'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Çeviren: Celâl Üster ● Resimleyen: Quentin Blake

CAN ÇOCUK

Yayın Koordinatörü: İpek Gür
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir S.
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Gelengül Çakır
Düzelti: Nurten Sönmezcan
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

1. Basım: 1989
33. Basım: 5000 adet, Ocak 2012
ISBN 978-975-510-098-2
Charlie and The Chocolate Factory, Roald Dahl
© Roald Dahl, Nominee Limited, 1964
Resimler: © Quentin Blake, 1995
© Can Sanat Yayınlan Ltd. Şti., 1997
Bu eserin yayın hakları Akcalı Telif Hakları
Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Roald Dahl'la ilgili bilinmesi gereken güzel öykülerinden başka şeyler de var... Bu kitap için yazara ödenen telif ücretinin %10'unun* Roald Dahl yardım kurumlannın çalışmalanna katkı için harcandığını biliyor muydunuz? Roald Dahi Vakfı, Birleşik Krallık çapında epilepsi, kan bozuklukları ve sonradan olma beyin hasarlarından mustarip çocukların bakımından sorumlu uzman pedlyatrik Roald Dahi hemşirelerine destek oluyor. Ayrıca beyin özrü, kan bozuklukları, okuma-yazma sorunlan olan gençlere ve çocuklara –bu sorunlar Roald Dahl için hayatı boyunca önemli olmuştu–, Birleşik Krallık hastaneleri ve hayır kurumlarının yanı sıra bizzat bu çocuklara ve ailelerine yaptığı bağışlar yoluyla fiili yardımlarda bulunuyor. Londra'nın hemen dışındaki Great Missenden'de kurulan Roald Dahi Müzesi ve Öykü Merkezi, bir zamanlar Roald Dahl'ın yaşadığı ve kitaplarını yazdığı Buckinghamshire Köyü'ndedir. Müzenin merkezinde, çocuklarda okuma-yazma sevgisi oluşturmak maksadıyla kurulmuş, Roald Dahl'ın yazdığı mektup ve müsveddelerden oluşan benzersiz bir arşiv bulunur. Müze iki adet keyifli biyografik serginin yanı sıra interaktif bir Öykü Merkezi'ne de ev sahipliği yapar. Bu müze, ailelerin ve öğretmenlerle öğrencilerinin, okuma-yazmanın ve yaratıcılığın heyecanlı dünyasını keşfedeceği özel bir yerdir.

www.roalddahlfoundation.org

www.roalddahlmuseum.org

Roald Dahl Vakfı (RDV), 1004230 numarasıyla tescillenmiş bir yardım kurumudur. Roald Dahl Müzesi ve Öykü Merkezi (RDMÖM), 1085853 numarasıyla tescillenmiş bir yardım kurumudur. Roald Dahi Yardım Vakfı, RDV'nin ve RDMÖM'nin çalışmalarını desteklemek amacıyla yeni kurulmuş bir yardım kurumudur.

*Bağışlanan tellflerden komisyon düşülmüştür.

THE ROALD DAHL MUSEUM AND STORY CENTRE

ROALD DAHL'S Marvellous Children's Charity

THE ROALD DAHL MUSEUM AND STORY CENTRE

BU KİTAPTA TANIŞACAKLARINIZ

Charlie
Bucket

Bay
Willy
Wonka

Augustus
Gloop

Mike
Teavee

Veruca
Salt

Violet
Beauregarde

Umpa
Lumpalar

Roald Dahl

1916'da Galler'in Llandaff kentinde doğdu. 1932'de İngiltere'nin tanınmış özel okullarından birini bitirdikten sonra, üniversiteye gitmek yerine Kanada'daki Newfoundland'e yapılan bir keşif yolculuğuna katıldı. II. Dünya Savaşı sırasında tanıştığı romancı C.S. Forester'ın özendirmesiyle, orduda çalıştığı yıllarda başından geçen olayları yazmaya başladı. İlk kitabı, Walt Disney için yazdığı, sonradan sinemaya da uyarlanan *Gremlins* oldu. Kuralları hiçe sayan; ama zekice yazılmış çocuk kitapları ve büyüklere yönelik korku öyküleriyle çok sevilen bir yazar olan Dahl, 1990'da Oxford'da öldü.

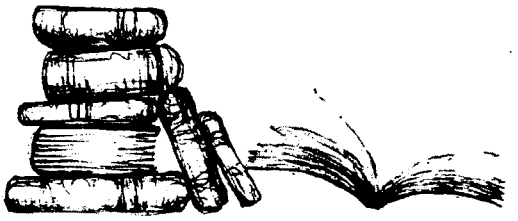
BAY ve BAYAN KIL
BÜYÜLÜ PARMAK
CADILAR
CHARLIE'NİN BÜYÜK
CAM ASANSÖRÜ
DEV ŞEFTALİ
DÜNYA ŞAMPİYONU DANNY
GEORGE'UN HARİKA İLACI
KAPLUMBAĞA
KOCA SEVİMLİ DEV
KÜÇÜK ADAM BÜYÜRKEN
MATILDA
TEK BAŞINA
YAMAN TİLKİ
ZÜRAFA, PELİ ve BEN
yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitaplarıdır.

CHARLIE'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

İçindekiler

Karşınızda Charlie, 11
Bay Willy Wonka'nın Fabrikası, 19
Bay Wonka ile Hint Prensi, 25
Esrarengiz İşçiler, 29
Altın Biletler, 34
İlk İki Talihli, 37
Charlie'nin Doğum Günü, 45
İki Altın Bilet Daha Sahiplerini Buluyor, 49
Joe Dede Kumar Oynuyor, 55
Aile Bir Lokma Ekmeğe Muhtaç, 59
Mucize, 65
Altın Bilet'te Ne Yazıyordu?, 71
Büyük Gün Geliyor, 79
Bay Willy Wonka, 83
Çikolata Odası, 91
Umpa Lumpalar, 97
Augustus Gloop Borunun İçine Kaçıyor, 101
Çikolata Irmağında, 111
Buluş Odası Erimez Tükenmez Bonbonlar ve Kıllı Karamelalar, 119
Kocaman Çiklet Makinesi, 125

Elveda Violet, 129
Geçitte, 139
Yuvarlak Görünen Kare Şekerler, 145
Veruca Ceviz Odasında, 149
Büyük Cam Asansör, 161
Tele-Çikolata Odası, 169
Mike Teavee Televizyonla Gönderiliyor, 175
Bir Tek Charlie Kalıyor, 189
Öteki Çocuklar Evlerine Dönüyorlar, 195
Charlie'nin Çikolata Fabrikası, 199

Teo'ya...

Bu kitaptaki beş çocuk:

AUGUSTUS GLOOP
Açgözlü bir oğlan

VERUCA SALT
Annesiyle babasının şımarttığı bir kız

VIOLET BEAUREGARDE
Sabahtan akşama kadar
cak cak çiklet çiğneyen bir kız

MIKE TEAVEE
Televizyon izlemekten başka bir şey yapmayan bir oğlan

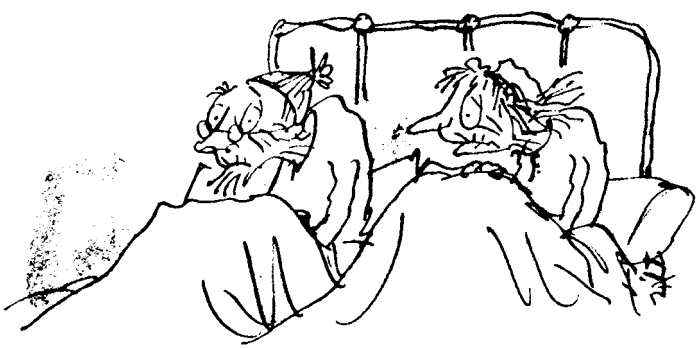
ve

CHARLIE BUCKET
Kahramanımız

1
Karşınızda Charlie

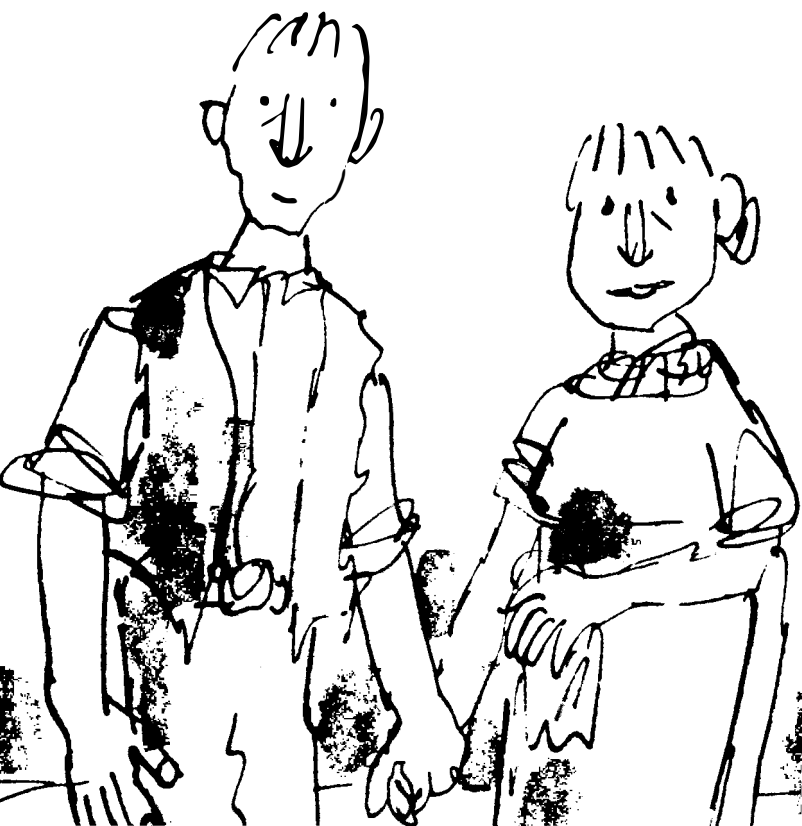
Şu gördüğünüz iki ihtiyar, Bay Bucket'ın annesiyle babası: Josephine Nine'yle Joe Dede.

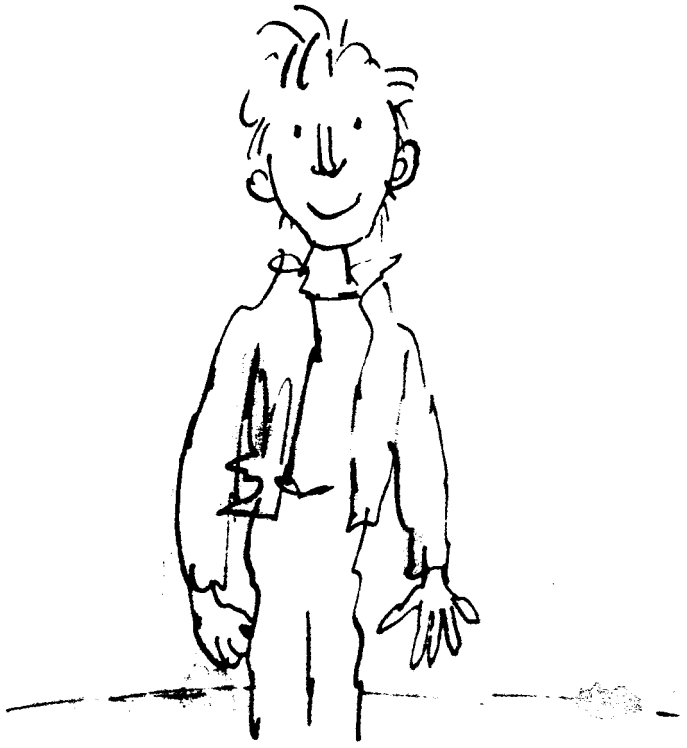

Bu iki ihtiyar da, Bayan Bucket'ın annesiyle babası: Georgina Nine'yle George Dede.

Bu Bay Bucket. Bu da Bayan Bucket.

Bay Bucket'la Bayan Bucket'ın küçük bir oğulları var. Adı, Charlie Bucket.

Işte Charlie.

Merhaba Charlie. Nasılsın bakalım? Nasıl gidiyor? Bakın, sizinle tanıştığına ne kadar sevindi.

Altı yetişkin (siz yine de bir sayın isterseniz), bir de küçük Charlie Bucket'tan oluşan bu aile koca kentin kıyısında bir yerde, küçücük bir ahşap kulübede yaşıyordu.

Derme çatma eve zor sığıyorlardı, onca insanın bunca küçük bir evde yaşaması hiç de kolay değildi.

Topu topu iki odası olan evde bir tek yatak vardı. Yatak, çok güçsüz ve bitkin oldukları için yaşlılara verilmişti. O kadar düşkündüler ki, yataktan çıktıkları görülmemişti.

Yatağın bir ucunda Joe Dede'yle Josephine Nine yatardı, öbür ucunda da George Dede'yle Georgina Nine.

Bay Bucket ve Bayan Bucket ile küçük Charlie'ye gelince, onlar öteki odada, yere serdikleri döşeklerde yatarlardı.

Yazları o kadar kötü sayılmazdı, ama kış bastırdı mı evin içinde sabaha kadar dondurucu yeller eser, bütün gece tir tir titrerlerdi.

Bırakın daha iyi bir ev almayı, ikinci bir yatak alacak kadar bile paraları yoktu. O kadar yoksuldular.

Ailenin tek çalışanı, Bay Bucket'tı. Bir diş macunu fabrikasında çalışıyordu. Sabahtan akşama kadar bir sıranın üstünde oturur, dolu tüplerin tepelerine minik kapaklar takardı. Ama diş macunu tüplerine kapak takan bir adama ne kadar para verirler ki. Zavallı Bay Bucket ne kadar sıkı çalışırsa çalışsın, tüp kapaklarını ne kadar hızlı takarsa taksın, kazandığı para o kadar büyük bir ailenin ihtiyaçlarının yarısını bile karşılamazdı. Cebine, herkese yeterince yiyecek alacak kadar bile para girmezdi. Kazandığı, kahvaltıda ekmek ve margarine, öğle yemeğinde haşlanmış patates ve lahanaya, akşam yemeğinde de lahana çorbasına yeterdi ancak. Pazarları biraz daha iyiydi. Yine aynı yemekleri yeseler de pazar günlerini dört gözle beklerlerdi, çünkü herkese birer tabak fazla düşerdi.

Bucket'ların açlıktan öldükleri söylenemezdi, ama hepsinin –Charlie'nin dedeleriyle ninelerinin, annesiyle babasının, hele küçük Charlie'nin kendisi-

nin– bütün gün açlık başlarına vurur, mideleri ezim ezim ezilirdi.

En çok da Charlie'nin içi kıyılırdı. Annesiyle babası çoğu zaman kendi paylarına düşeni ona bıraksalar da, büyüme çağındaki bir çocuk için yeterli değildi bu. Charlie hep lahanadan, lahana çorbasından daha doyurucu, daha lezzetli yemeklerin özlemini çekerdi. Ama canının en çok istediği şey ÇİKOLATA'ydı.

Sabahları yürüyerek okula giderken, dükkânların vitrinlerindeki dizi dizi çikolataları görür, burnunu cama dayayıp içi giderek seyre dalardı onları. Öteki çocukların ikide bir ceplerinden çıkardıkları güzelim çikolataları hapır hupur gövdeye indirdiklerini görmek, Charlie için *işkenceden farksızdı.*

Charlie Bucket, çikolatayı yılda bir kez, doğum gününde tadardı. Ailede herkes doğum günü için para biriktirir, o büyük gün geldiğinde Charlie'ye küçük bir parça çikolata armağan edilirdi. Charlie o muhteşem doğum günü sabahlarını iple çeker, eline tutuşturulan çikolata parçasını yanından hiç ayırmadığı küçük tahta kutuya büyük bir özenle yerleştirir, som altından bir hazineymiş gibi saklardı. Birkaç gün elini sürmeye kıyamaz, bakmakla yetinirdi. En sonunda dayanamayıp çikolatanın kâğıdını bir kenarından sıyırıp açar, o nefis tadı diline yavaş yavaş yayılsın diye ucundan *minicik* bir parça koparıp ağzına atardı. Ertesi gün bir minik parça daha koparır, günlerce böyle

sürer giderdi. Böylece, ufacık doğum günü çikolatasıyla bir aydan fazla idare ederdi Charlie.

Ama çikolata delisi küçük Charlie'ye en çok neyin acı verdiğini size henüz söylemedim. Ona dükkânların vitrinlerindeki dizi dizi çikolataları seyretmekten ya da öteki çocukların güzelim çikolataları hapır hupur gövdeye indirdiklerini görmekten daha büyük acı veren şeyden daha söz etmedim. Charlie için akla hayale sığmayacak kadar büyük bir işkence olan şey neydi biliyor musunuz:

Kentte, Charlie'nin oturduğu evden *görülebilen* bir yerde KOSKOCAMAN BİR ÇİKOLATA FABRİKASI vardı!

Aklınız alıyor mu?

Hem o bildiğiniz kocaman çikolata fabrikalarından da değildi bu fabrika. Dünyanın en büyük, en ünlü çikolata fabrikasıydı! Adına WONKA'NIN FABRİKASI diyorlardı. Sahibi Bay Willy Wonka'ydı. Kimse ondan daha güzel çikolata yapamazdı. Üstelik göz kamaştırıcı, görkemli bir yerdi burası! İçeriye koskoca demir kapılardan giriliyordu, yüksek duvarlarla çevriliydi, bacalarından dumanlar yükseliyor, ta içerlerden tuhaf cızırtılar geliyordu.

Küçük Charlie Bucket, sabah okula giderken, akşam okuldan dönerken, günde iki kez fabrikanın kapılarının önünden geçerdi. Her geçişinde adımlarını yavaşlatır, burnunu havaya kaldırır, çikolataların çev-

reyi saran muhteşem kokusunu derin derin içine çekerdi.

Bu kokuya bayılırdı Charlie, kendinden geçerdi!

Fabrikaya girmek, içerdeki şenliği görmek için neler vermezdi ki!

2
Bay Willy Wonka'nın Fabrikası

Charlie, akşamları suya tirit lahana çorbasını içtikten sonra mutlaka dedeleriyle ninelerinin yattıkları odaya uğrar, onların anlattıkları hikâyeleri can kulağıyla dinledikten sonra da iyi geceler dileyip yatmaya giderdi.

İhtiyarların hepsi de doksanın üstündeydi. Elleri, yüzleri kuru erikler gibi buruşmuş, bir deri bir kemik kalmışlardı. Gün boyunca, başlarını sıcak tutmak için takkelerini çıkarmadan yatağın içinde birbirlerine sokulup yatarlar, Charlie odalarına gelinceye kadar uyuklayıp dururlardı. Ama kapının açıldığını ve Charlie'nin, "İyi akşamlar, Joe Dede ve Josephine Nine; iyi akşamlar, George Dede ve Georgina Nine," dediğini duymayagörsünler, dördü birden yatağın içinde dikiliverirdi. Sevinçten öyle güzel gülümserlerdi ki, yaşlı, buruşuk yüzleri mutlulukla aydınlanırdı. Başlarlardı

anlatmaya. Bu küçük çocuğa âşıktılar. Charlie hayatlarının biricik ışığıydı, akşama kadar yolunu gözlerlerdi. Çoğu zaman Charlie'nin annesiyle babası da gelirler, kapının orada durur, ihtiyarların anlattıkları hikâyeleri dinlerlerdi. Böylece, ihtiyarların odası her akşam yarım saat kadar şenlenir, düğün yerine dönerdi; ne açlık kalırdı, ne yoksulluk, tüm yoksunluklar unutulurdu.

Charlie bir akşam yine ihtiyarların odasına girdi, "Wonka'nın Çikolata Fabrikası'nın dünyanın en büyük çikolata fabrikası olduğu *gerçekten* doğru mu?" diye sordu.

Dördü birden, "*Doğru mu?*" diye bağırdılar. "Elbette doğru! Ne demek yani, *yoksa bilmiyor muydun?* Öbürlerinin en az *elli* katıdır!"

"Peki, Bay Willy Wonka dünyanın en usta çikolatacısı mı?"

Joe Dede, yattığı yerden doğrularak, "Canım oğlum," dedi, "Bay Willy Wonka gelmiş geçmiş çikolatacıların *en müthişi, en yamanıdır,* onun çikolatalarına kimse akıl sır erdiremez! *Bunu bilmeyen yoktur!*"

"Ünlü olduğunu biliyordum, Joe Dede. Ne kadar usta olduğunu da duymuştum..."

Yaşlı adam, "*Usta ne kelime!*" diye bağırdı. "Usta hafif kalır! Gerçek bir çikolata sihirbazıdır Willy Wonka! Çikolatayla *mucizeler* yaratır! Yalanım varsa söyleyin, canlarım!"

Öbürleri başlarını usulca sallayarak onayladılar: "Yalanın yok, *tamamen* doğrusun. Hem de dosdoğrusun."

Bunun üzerine Joe Dede, Charlie'ye döndü, "Ne yani," dedi, "Bay Willy Wonka'nın fabrikasını *hiç anlatmadım mı* ben sana?"

Küçük Charlie, "Hayır, hiç anlatmadın," diye karşılık verdi.

"Bak sen şu işe! Nasıl olmuş da anlatmamışım!"

"O zaman şimdi anlat, Joe Dede, lütfen."

"Tamam, yavrucuğum, anlatacağım. Şöyle yanıma otur da güzel güzel dinle bakalım."

Joe Dede en yaşlılarıydı. Tam doksan altı buçuk yaşındaydı, daha ne olsun. Tüm yaşlılar gibi sevecen ve kırılgandı, bütün gün nerdeyse hiç konuşmazdı. Ama akşamları, sevgili torunu Charlie odaya girdi mi, sihirli bir değnek değmişçesine gençleşiverirdi. Bitkinliğinden eser kalmaz, bir delikanlı gibi kabına sığmaz, aşka gelirdi.

Joe Dede, "Bay Willy Wonka müthiş bir adamdır!" diye anlatmaya başladı. "Öyle lezzetli, öyle nefis çikolatalar yapmıştır ki, tekmil çikolata fabrikaları bir araya gelse o kadar güzelini yapamaz!"

Josephine Nine, "Yerden göğe kadar hakkın var!" diye bağırdı. "Üstelik o çikolataları *dünyanın dört bir yanma* gönderiyor! Öyle değil mi, Joe Dede?"

"Öyle, bir tanem, öyle. Dahası var, yeryüzünün tüm hükümdarları, tüm başkanları onun çikolatalarını yerler. Hem yalnız çikolata mı yaptığını sanıyorsun! Yok canım, yok efendim! Bay Willy Wonka'nın

öyle buluşları var ki, *akla zarar!* Buzdolabına koymasan da saatlerce erimeyen çikolatalı dondurma yaptığını biliyor muydun bakalım? Ortalık sıcaktan yanıyor olsun, akşama kadar güneşte bırak, yine de erimiyor!"

Küçük Charlie, dedesine hayretle bakarak, "Ama bu *olanaksız!*" dedi.

Joe Dede, "Elbette olanaksız!" diye bağırdı. "İnanılır *gibi değil!* Ama Bay Willy Wonka yapmış işte!"

Sonra, Charlie'nin tek bir sözcüğü bile kaçırmaması için tane tane konuşarak, "Bu kadarla kalsa iyi," dedi. "Ağızda menekşe tadı bırakan lokumlar, emdikçe on saniyede bir renk değiştiren nefis karamelalar, iki dudağının arasına koyduğun anda eriyiveren minicik şekerler de yapar Bay Willy Wonka. Tadını hiç yitirmeyen çikletler, koskocaman şişirdikten sonra iğneyle patlatıp ağzına atabileceğin şeker balonları hazırlar. Bir de, kimselerin bilmediği bir yöntemle, siyah benekli gök mavisi kuş yumurtaları yapar; bunlardan birini ağzına attın mı yavaş yavaş küçülür, küçülür, bir de bakarsın dilinin ucunda minicik, pembecik bir yavru kuş kalmış."

Joe Dede sustu, diliyle yavaşça dudaklarını yaladı. "*Düşünmesi* bile ağzımı sulandırıyor," dedi.

Küçük Charlie, "Benim de," dedi. "Ama *n'olursun* anlat dedeciğim."

Onlar konuşmaya dalmışken, Charlie'nin baba-

sıyla annesi, Bay Bucket'la Bayan Bucket usulca odaya girmişlerdi. Kapının yanında durmuş, onları dinliyorlardı.

"Charlie'ye şu çılgın Hint prensini anlatsana," dedi Josephine Nine. "Eminim, çok sever."

Joe Dede kıkır kıkır gülerek, "Prens Pondicherry'yi mi?" dedi.

George Dede, "*Tam bir kaçık!*" diye araya girdi.

Georgina Nine, "*Ama denizde kum onda para,*" dedi.

Charlie sabırsızlıkla, "Ne yapmış ki?" diye sordu.

"Dinle bak," dedi Joe Dede, "anlatıyorum işte."

3
Bay Wonka ile Hint Prensi

Joe Dede, "Prens Pondicherry günlerden bir gün Bay Willy Wonka'ya bir mektup göndermiş," diye anlatmaya başladı. "Ondan ta Hindistan'a kadar gelip kendisine baştan başa çikolatadan koskocaman bir saray yapmasını istemiş."

"Peki, Bay Wonka sarayı yapmış mı, dedeciğim?"

"Yapmış elbette. Hem de ne saray! Tam yüz odası varmış sarayın, *her şey* çikolatadanmış, sütlü, sade, nasıl istersen! Tuğlalar çikolatadan, çimentosu çikolatadan, pencereler, duvarlar, tavanlar çikolatadan, halılar, tablolar, koltuklar, masalar, karyolalar, her şey, ama her şey tepeden tırnağa çikolatadan. Banyodaki muslukları açtın mı, sıcak çikolata akıyormuş.

"Saray bir güzel tamam olunca, Bay Wonka Prens Pondicherry'ye dönüp demiş ki: 'Bakın, sonra uyar-

madı demeyin, bu saray uzun ömürlü değildir, sakın uzun süre saklamayın, bir an önce mideye indirin.'

"Prens de, 'Saçmalamayın, efendim! O da nereden çıktı!' diye yeri göğü inletmiş. 'Neden mideye indirecekmişim ki sarayımı! Şu merdivenleri ısırmak, duvarları yalamak kırk yıl düşünsem aklıma gelmez! Ben bu sarayda *yaşamak* istiyorum, anlaşıldı mı!'

"Gel gör ki, Bay Wonka'nın dediği çıkmış tabii. Çok geçmeden sıcaklar bastırmış, güneşin ortalığı yaktığı bir gün saray tepeden tırnağa erimeye başlamış, yavaş yavaş yerle bir olmuş. O sırada salonda kestirmekte olan kaçık prens gözlerini açınca bir de ne görsün! Kahverengi, yapış yapış bir çikolata gölünün içinde yüzmüyor mu?"

Küçük Charlie, yatağın kenarına ilişmiş, şaşkınlıkla dedesine bakıyordu. Donup kalmış, gözleri fal taşı gibi açılmıştı. "Bütün bunlar *sahiden* olmuş mu?" diye sordu. "Yoksa benimle eğleniyor musun?"

İhtiyarlar bir ağızdan, "Sahiden olmuş mu da ne demek?" diye haykırdılar. "Elbette sahiden olmuş! İstediğine sorabilirsin!"

Joe Dede, "İstersen, sahiden olmuş bir şey daha söyleyeyim sana," dedikten sonra Charlie'ye yanaşıp kulağına eğildi, büyük bir sır açıklıyormuşçasına usulca fısıldadı: "*Oradan... dışarı... çıkan... yok!*"

Charlie, "Nereden?" diye soracak oldu.

"*İçeri... giren de... yok!*"

Charlie, bu sefer, "*Nereye?*" diye bağırdı.

"Nereye olacak, Wonka'nın fabrikasına elbette!"

"Dedeciğim, *neden söz ediyorsun sen?*"

"*İşçilerden* söz ediyorum, Charlie."

"İşçiler mi?"

"Fabrikalar arı kovanı gibidir," dedi Joe Dede. "İşçiler sabah girerler, akşam çıkarlar. Ama Wonka'nın fabrikası öyle değil! O kapıdan giren ya da çıkan bir tek işçiye rastladın mı şimdiye kadar?"

Charlie sorgulu bakışlarını ihtiyarların yüzlerinde gezdirdi. Sevecen bir gülümseyiş vardı yüzlerinde, ama çok da ciddi görünüyorlardı. Belli ki, şaka yaptıkları yoktu.

Joe Dede, "Evet, söyle bakalım," diye üsteledi, "*rastladın mı?*"

Charlie, "Şey... Bilemiyorum, dedeciğim," diye kekeledi. "Ne zaman oradan geçsem, kapıları sımsıkı kapalı."

"İyi ya, ben de bunu söylüyorum işte!" dedi Joe Dede.

"Ama orada *birileri çalışıyor olmalı...*"

"*Birileri* değil, Charlie. Demem şu ki, *bildiğimiz birileri* değil."

Charlie heyecan içinde, "Kimler öyleyse?" diye bağırdı.

"Hah... Bir bilsek... Bu da Bay Willy Wonka'nın cinliklerinden biri işte."

Tam o sırada Bayan Bucket kapının oradan, "Charlie, yavrum," diye seslendi. "Hadi bakalım, artık yatağa. Bu gecelik bu kadar."

"Ama anne, *daha bitmedi ki...*"

"Gerisini yarın dinlersin, güzelim."

"Annen haklı," dedi Joe Dede. "Gerisini yarın akşam anlatırım."

4
Esrarengiz İşçiler

Joe Dede, ertesi akşam hikâyeyi anlatmaya devam etti.

"Bak, Charlie," dedi, "yakın zamanlara kadar Bay Willy Wonka'nın fabrikasında binlerce işçi çalışıyordu. Sonra bir gün Bay Wonka *hepsinin* fabrikadan ayrılıp evlerine gitmelerini, bir daha da gelmemelerini istedi."

"Ama neden?" diye sordu Charlie.

"Casuslar yüzünden."

"Casuslar mı?"

"Öteki çikolatacılar Bay Wonka'nın yaptığı harikulade çikolataları kıskanmaya başlamışlardı, onun gizli tariflerini çalmak için fabrikaya casus sokuyorlardı. Casuslar Wonka'nın fabrikasına işçi olarak giriyorlar, çalışır gibi yaparak o güzelim çikolataların, şekerlemelerin nasıl yapıldığını öğreniyorlardı."

"Sonra da kendi fabrikalarına dönüp her şeyi anlatıyorlardı, öyle mi?" diye sordu Charlie.

Joe Dede, "Öyle olmalı," diye yanıtladı. "Çünkü çok geçmeden Fickelgruber'in fabrikasında kızgın güneşte bile erimeyen dondurmalar üretilmeye başladı. Ardından, Bay Prodnose'un fabrikasında ne kadar çiğnersen çiğne tadını yitirmeyen çikletler yapılır oldu. Bir süre sonra da, Bay Slugworth'ün fabrikasında, hani o iyice şişirildikten sonra iğneyle patlatılıp ağza atılan şeker balonlarından yapıldığı görüldü. İşte o zaman Bay Willy Wonka'yı bir düşüncedir aldı, beyninde şimşekler çaktı. 'Rezalet!' diye bağırdı. 'Beni mahvedecekler! Ortalık casustan geçilmiyor! Fabrikamı kapattıracaklar bana!'"

Charlie, "Ama kapatmadı, değil mi?" diye atıldı.

"Yok, kapattı. İşçileri topladı, 'Kusura bakmayın' diye gönüllerini aldıktan sonra evlerine gönderdi. Fabrikayı kapattı, kapısına zincir vurdu. Wonka'nın çikolata fabrikası sessizliğe gömüldü, koca fabrika

ıpıssız kaldı. Artık bacalardan dumanlar yükselmiyordu, makineler stop etmişti. O günden sonra bir tek çikolata, bir tek şeker yapılmadı. Fabrikanın kapısından ne bir giren görüldü, ne de bir çıkan. Bay Willy Wonka bile bir daha ortalıkta görünmedi."

Joe Dede, "Aylar geçti, ama fabrikanın kapıları hâlâ sımsıkı kapalıydı," diye devam etti. "Herkes, 'Yazık oldu Bay Wonka'ya,' diyordu. 'Ne kadar da iyi bir adamdı. Ne kadar harika şeyler yapıyordu. Ama şu başına gelenlere bakın. Bitti mahvoldu adamcağız.'

"Sonra, bir gün öyle bir şey oldu ki milletin aklı durdu. Sabahın ilk saatlerinde fabrikanın uzun bacalarından incecik dumanlar yükselmeye başladı! Tüm kent halkı bakakalmıştı. 'Neler oluyor?' diye haykırıyorlardı. 'Biri ocakları yakmış! Yoksa Bay Wonka açıyor mu fabrikayı?' Hep birlikte kapının önüne koştular. Kapıları ardına kadar açılmış bulacaklarını umuyorlardı. Sanıyorlardı ki, Bay Wonka'yı geri dönen işçileriyle sarmaş dolaş bulacaklar.

"Ne gezer! Bir de baktılar, demir kapılar hâlâ sımsıkı kapalı, kalın zincirler takıldığı gibi duruyor. Bay Wonka'dan eser yok.

"Sonra birden, 'Aa! Fabrika çalışıyor!' diye bağırdılar şaşkınlık içinde. 'Dinleyin! Makinelerin sesini işitiyor musunuz? Tıkır tıkır çalışıyorlar yine! Eriyen çikolataların kokusunu duyuyor musunuz?'"

Joe Dede öne eğildi, kürdan gibi kalmış, upuzun

parmağını Charlie'nin dizine dokundurdu. Yumuşacık bir sesle, "Ama Charlie'ciğim," dedi, "en tuhafı neydi biliyor musun? Fabrikanın pencerelerinde birtakım gölgeler dolaşıyordu. Fabrikanın önüne toplananlar, buzlanmış camların ardında oynaşan küçük kara gölgeler görüyorlardı."

Charlie, hemencecik, "Peki, kimin gölgeleriydi onlar?" diye sordu.

"Herkes de bunu merak ediyordu zaten. 'İçerisi işçi dolu!' diye feryat ettiler. 'Ama içeri giren olmadı ki! Dışarı çıkan da yok! Kapılar kilitli! Bir gariplik var bu işte!' Ama besbelli, fabrika tıkır tıkır çalışıyordu. O gün bu gündür de çalışıyor, tam on yıl oldu. Hem çikolatalar da, şekerler de eskisinden çok daha nefis, çok daha lezzetliydi üstelik. Artık Bay Wonka'nın akıllara durgunluk veren bu yeni şekerlemelerinin sırrını kimse öğrenemeyecekti. O tadına doyulmaz çikolataların tarifini ne Bay Fickelgruber çalabilecekti, ne Bay Prodnose, ne de Bay Slugworth. Casuslar mümkünü yok fabrikaya giremezlerdi."

Charlie, "Peki ama, dedeciğim," diye sızlandı. "Bay Wonka fabrikadaki işleri *kime* yaptırıyor, söyler misin?"

"İşte bunu bilen yok, Charlie."

"Ama çok *saçma*! Bay Wonka'ya soran olmadı mı?"

"Artık onu gören de yok ki. Fabrikadan dışarı adı-

mını atmıyor. Dışarı yalnız çikolatalarla şekerler çıkıyor. Onlar da duvardaki özel bir döner kapıdan çıkarılıyorlar; postanenin arabaları adres yazılı paketleri her gün oracıktan alıp götürüyor."

"Ama dede, sence orada çalışanlar *nasıl* birileri acaba?"

Joe Dede, "Güzel oğlum," dedi, "çikolata dünyasının en büyük sırlarından biri bu. Orada çalışanlarla ilgili bir tek şey biliyoruz, o da çok ufak tefek oldukları. Gecenin bir saatinde ışıklar yanıkken pencerelerde beliren gölgelere bakılırsa, içerdekilerin boyları dizimi bile geçmez, bacak kadar bir şeyler..."

"Öyle insanlar yoktur ki," dedi Charlie.

Tam o sırada odaya Charlie'nin babası Bay Bucket girdi. Diş macunu fabrikasından eve yeni dönmüştü. Elindeki akşam gazetesini heyecanlı heyecanlı sallıyordu. "Haberi duydunuz mu?" diye bağırdıktan sonra, iri harflerle yazılmış başlığı iyice görebilmeleri için gazeteyi havaya kaldırdı. Başlıkta şöyle diyordu:

WONKA FABRİKASI
EN SONUNDA
BİRKAÇ TALİHLİ İÇİN
YENİDEN AÇILIYOR

5
Altın Biletler

Joe Dede, "Fabrikaya girilebilecek mi yani?" diye bağırdı. "Oku bakalım, ne yazıyormuş, hadi çabuk!"

Bay Bucket, gazeteyi açarak, "Pekâlâ," dedi, "dinleyin öyleyse."

Akşam Postası

On yıldır kimselerin görmediği büyük çikolata ustası Bay Willy Wonka gazetemize şu duyuruyu göndermiştir:

Ben, Willy Wonka, bu yıl beş çocuğa –ama bilin ki yalnızca beş çocuğa, daha fazla değil– fabrikamı gezdirmeye karar vermiş bulunuyorum. Bu beş talihli

benimle birlikte tüm fabrikayı gezecek ve fabrikanın tüm sırları ve sihirlerini öğrenecektir. Gezinin bitiminde çocuklara özel bir armağan verilecektir: Ömür boyu yetecek kadar çikolata ve şeker! Altın Biletleri bulan kazanır! Yaldızlı kâğıda yalnızca beş adet Altın Bilet basılmış ve bu beş Altın Bilet dünyanın dört yanında satılan çikolatalardan beşinin kâğıtlarına gizlenmiştir. Bu beş çikolata Wonka Şekerlemeleri'nin satıldığı herhangi bir ülkedeki herhangi bir kentin herhangi bir sokağındaki herhangi bir dükkânın herhangi bir tezgâhında olabilir. Bu beş Altın Bileti bulan beş talihli hem fabrikamı gezebilecek, hem de içeride olan bitenin sırrına erecektir! Talihiniz açık olsun, rastgele!

(İmza, Willy Wonka.)

Josephine Nine, "Bu adam salağın teki!" diye homurdandı.

Joe Dede, "Hayır, çok kurnaz bir adam!" diye karşı çıktı. "Şeytana külâhını ters giydirir! Şimdi olacakları düşünebiliyor musunuz? Dünya âlem Altın Biletleri aramaya başlayacak! Herkes Altın Bilet bulacağım diye Wonka'nın çikolatalarını alacak! Willy Wonka hayatında satmadığı kadar çikolata satacak! Ah, o biletleri ele geçirenler kim bilir ne kadar mutlu olacaklar!"

George Dede, "Ömrün boyunca yiyebileceğin

kadar çikolatayla şeker, hem de *bedava*!" diye atıldı. "Düşünmesi bile kötü ediyor insanı!"

Georgina Nine, "Onca çikolatayla şekeri kamyonla bile zor taşırlar!" diye söylendi.

Josephine Nine, "Hayali bile beni hasta ediyor," diye ekledi.

Joe Dede, "Saçmalamayın!" diye gürledi. "Düşünsene Charlie, çikolatanın kâğıdını açıyorsun, içinden pırıl pırıl bir Altın Bilet çıkıyor. İnsan neler vermez!"

Charlie, üzgün bir sesle, "Haklısın, dedeciğim," dedi, "ama benim hiç şansım yok. Yılda tek bir çikolata alanın ne kadar şansı olabilir ki?"

Georgina Nine, "Belli mi olur, yavrucuğum," diye avutmaya çalıştı. "Haftaya doğum günün. Senin de herkes kadar şansın var."

George Dede, "Bence yanılıyorsun," diye karşılık verdi Georgina Nine'ye. "Altın Biletler çıksa çıksa her allahın günü çikolata alan çocuklara çıkar. Yılda bir tek çikolata alan Charlie'ye mi çıkacak? Bana sorarsan, hiç umut yok."

6
İlk İki Talihli

Ertesi gün ilk Altın Bilet bulundu. Bulan, Augustus Gloop adında bir çocuktu. Bay Bucket'ın akşam gazetesi, bu ilk talihlinin resmini başsayfadan yayınladı. Resimde görülen dokuz yaşındaki oğlan tam bir yağ tulumuydu, hani şu şişko patates dediklerinden. Belli ki, lapacının tekiydi, her yanından bıngıl bıngıl etler fışkırıyordu. Tombul yüzüne kondurulmuş iki kuş üzümünü andıran ufacık gözleriyle arsızca bakıyordu. Gazetenin yazdığına göre, Augustus Gloop'un yaşadığı kentin halkı, Altın Bilet kendi kentlerinden bir çocuğa çıktığı için sevinçten deliye dönmüştü. Tüm pencerelerde bayraklar dalgalanıyordu, okullar tatil edilmişti, kahraman çocuğun onuruna geçit töreni düzenlenecekti.

Annesi, gazetenin muhabirine, "Augustus'un Altın Bileti bulacağından hiç kuşkum yoktu," demişti.

"Her gün *o kadar çok* çikolata yer ki, Altın Bileti bulamasa doğrusu çok şaşırırdım. Nasıl söyleyeyim bilmiyorum, yemek yemek Augustus'un tek tutkusu. Ama yine de, boş vakitlerinde *haylazlık etmesinden*, mahallenin çocuklarıyla dövüşmesinden iyidir sanırım. Zaten hep söylerim, beslenmeye ihtiyacı var ki bu kadar yiyor, yoksa bütün gün neden kıtlıktan çıkmış gibi yesin ki? Çocuk *vitamin* alıyor, efendim! Bay Wonka'nın eşsiz fabrikasını gezerken kim bilir ne kadar eğlenecek! Augustus'umuzla *gurur* duyuyoruz!"

Josephine Nine, "Amaan, ne sinir kadın," dedi.

Georgina Nine, "Ve ne illet bir çocuk," diye ekledi.

George Dede, "Kaldı dört Altın Bilet," dedi. "Bakalım onlar *kime* çıkacak?"

Yalnızca tüm ülke değil, tüm dünya sanki birden korkunç bir çikolata alma çılgınlığına kapılmıştı. Herkes deli gibi o paha biçilmez dört biletin peşine düşmüştü. Koskoca kadınlar şekerci dükkânlarına girip Wonka çikolatalarını onar onar alıyorlar, kâğıtlarını hemen oracıkta açıp altın yaldızlı bilet var mı diye bakıyorlardı. Çocuklar evlerindeki çekiçleri kaptıkları gibi kumbaralarını kırıyorlar, paraları ceplerine doldurup en yakın dükkânın yolunu tutuyorlardı.

Kentlerden birinde ünlü bir gangster bir bankayı soymuş, çaldığı paranın tümüyle hiç vakit geçirmeden Wonka çikolataları satın almıştı. Polisler tutuklamak için evini bastıklarında az daha küçük dillerini yutuyorlardı: Anlı şanlı gangster dağ gibi bir çikolata yığınının başına oturmuş, çakısıyla kâğıtları açmaktaydı.

Ta Rusya'da, Charlotte Russe adında bir kadın ikinci bileti bulduğunu ileri sürmüş, ama çok geçmeden bunun ustaca basılmış düzmece bir bilet olduğu ortaya çıkmıştı.

Tanınmış İngiliz bilgin Profesör Foulbody, çikolatanın kâğıdını açmaya gerek kalmadan içinde Altın

Bilet olup olmadığını gösteren inanılmaz bir makine icat etmişti. Makinenin kendiliğinden çalışan bir kolu vardı; akıl almaz bir güçle ileri atılıp içinde azıcık da olsa altın bulunan her şeyi kıskıvrak yakalayıveriyordu. İlk başta herkes Profesör Foulbody'nin Altın Biletlere ulaşmanın kesin çözümünü bulduğunu sandıysa da işler umulduğu gibi gitmedi. Profesör bir gün büyük bir alışveriş merkezinin çikolata bölümünde makinesini halka göstereyim derken, mekanik kol yerinden fırladığı gibi oradaki hanımlardan birinin altın kaplama dişini kapmasın mı! Her şey mahvoldu tabii. Profesörün başına üşüşen kalabalık makineyi oracıkta paramparça etti.

Sonra birden, Charlie Bucket'ın doğum gününden bir gün önce gazeteler ikinci Altın Biletin de bulunduğunu duyurdu. İkinci talihli, çok uzaklardaki büyük bir kentte zengin ailesiyle yaşayan Veruca Salt adında küçük bir kızdı. Bay Bucket'ın akşam gazetesinde bu yeni talihlinin de koskocaman bir resmi çıktı. Küçük kız, evlerinin salonunda mutlulukla gülümseyen annesiyle babasının arasına oturmuş, pişmiş kelle gibi sırıtıyordu.

Veruca'nın babası Bay Salt, bileti nasıl bulduklarını gazetecilere coşkuyla anlatmıştı: "İnanır mısınız çocuklar, minik yavrum bu Altın Biletlerden birini mutlaka ele geçirmesi gerektiğini söyler söylemez, çıktım bütün şekercileri dolaştım, ne kadar Wonka

çikolatası buldumsa aldım. *Binlerce* çikolata! Yok, *yüzlerce* demek daha doğru! Sonra hepsini kamyona yüklettim, doğruca fabrikama gönderttim. Arkadaşlar, ben fıstık işindeyim. Fabrikamda yüz kadar kadın çalışır, bütün gün kavrulup tuzlanacak fıstıkların kabuklarını ayıklarlar. Evet, sabahtan akşama kadar yerlerinden kalkmadan fıstıkların kabuklarını ayıklarlar. Koştum gittim, dedim ki: 'Hadi bakalım, kızlar! Bundan böyle fıstık ayıklamayı bırakıyorsunuz, bu çikolataların kâğıtlarını açıyorsunuz!' Hemen işe koyuldular. Fabrikamda çalışan tüm işçilere gece gündüz hiç durmadan çikolataların kâğıtlarını açtırdım.

"Aradan tam üç geçti, ama Altın Bilet bir türlü çıkmıyordu. Ah, neler çektim bilemezsiniz! Sevgili Veruca'cığım karalar bağlamıştı, ağzını bıçak açmı-

yordu, her geçen gün mum gibi eriyor, biraz daha sararıp soluyordu. Akşam eve döndüğümde, *'Altın Biletim nerede! Altın Biletimi isterim!'* diye çığlıklar atıyor, saatlerce yerlerde tepinip haykırıyordu. Küçük kızımın mutsuzluğunu gördükçe öyle perişan oluyordum ki, kızımın istediği bileti bulana kadar aramayı sürdüreceğime yemin ettim. Sonra birden...' dördüncü günün akşamıydı, benim kadın işçilerden biri, 'Buldum! Altın Bileti buldum!' diye çığlığı basıverdi. Ben de, 'Ver çabuk!' dedim, bileti kaptığım gibi soluğu evde aldım. Veruca'cığım bileti görünce zil takıp oynayacaktı nerdeyse. Sevinçten uçuyor şimdi. Ailece neşemiz yerine geldi, evimiz düğün evine döndü."

Josephine Nine, "Bu Veruca denen kız şişko oğlandan da felaket," dedi.

Georgina Nine, "Esaslı bir sopayı hak etmiş," diye Josephine Nine'ye arka çıktı.

Charlie, "Ama dedeciğim," diye mırıldandı, "bu kızın babasının yaptığına haksızlık derler."

Joe Dede, "Çok şımartmış kızını," dedi. "İnan bana Charlie, çocukları şımartmak hiç de iyi bir şey değildir."

Charlie'nin annesi, "Hadi evladım, artık yatağa," dedi. "Yarın doğum günün, sakın unutma, erkenden kalkıp hediyeni açacaksın."

"Wonka çikolatası!" diye bağırdı Charlie. "Wonka çikolatası, değil mi anneciğim!"

"Evet, yavrucuğum," dedi annesi. "Elbette Wonka çikolatası."

Charlie, "Ah, üçüncü Altın Bilet de bana çıksa ne müthiş olur ama!"

Joe Dede, "Hediyeni aldığında hemen buraya gel," dedi. "Çikolatanın kâğıdını nasıl açtığını hepimiz görelim."

7
Charlie'nin Doğum Günü

Ertesi sabah Charlie erkenden odaya girer girmez, dedeleriyle nineleri hep birlikte, "Doğum günün kutlu olsun!" diye bağırdılar.

Charlie gülümsedi, ama diken üstündeydi. Yatağın kenarına ilişti. Doğum gününün tek hediyesini elinde özenle tutuyordu. Kâğıdın üstünde WONKA'NIN AĞIZDA ERİYEN ENFES ÇİKOLATASI yazıyordu.

Yatağın iki ucunda yatmakta olan yaşlılar yastıklarını destek yapıp arkalarına yaslandılar, meraklı bakışlarını Charlie'nin elindeki karamelaya diktiler.

Az sonra Bay Bucket'la Bayan Bucket da içeri girdiler, yatağın ayakucunda durup Charlie'yi izlemeye başladılar.

Odada çıt yoktu. Artık herkes Charlie'nin hediyesini açmasını bekliyordu. Charlie parmaklarını usulca

kâğıdın üstünde gezdirdi, hediyesini sevgiyle okşadı; sessiz odada parlak kâğıdın hışırtıları duyuldu.

Bayan Bucket, sevecen bir sesle, "Aradığın şey çıkmazsa, sakın dert etme yavrucuğum," dedi. "Üzme tatlı canını. O kadar talihli olmayabilirsin."

Bay Bucket da, "Annen çok haklı, evladım," diye ekledi.

Charlie sessizdi.

Josephine Nine, "Hem unutma ki," diye söze karıştı, "şu koca dünyada sadece üç bilet kaldı."

Georgina Nine, "Üstelik bilet çıkmasa bile," dedi, "şahane bir karamelan var."

"Wonka'nın Ağızda Eriyen Enfes Çikolatası!" diye bağırdı George Dede. "Dünyanın en iyisi! *Bayılacaksın!*"

"Evet," diye mırıldandı Charlie, "biliyorum."

Joe Dede, "Bana sorarsan," dedi, "Altın Bileti falan boşver, karamelanın keyfini çıkar. Hadi göreyim seni."

Bu bir tanecik şekerin içinden o sihirli biletin çıkmasını beklemenin ne kadar boş olduğunun herkes farkındaydı. Bilet çıkmazsa Charlie üzülmesin diye ellerinden geleni yapıyorlar, onu kötü sonuca hazırlamaya çalışıyorlardı. Ama biliyorlardı ki, şansı *ne kadar* az olursa olsun bilet Charlie'ye de *çıkabilirdi*.

Şans *hiç* yok değildi.

Altın Bilet, Charlie'nin elinde tuttuğu çikolatadan

da pekâlâ çıkabilirdi.

İşte bu yüzden, odadaki herkes, son derece sakin görünmeye çalışsalar da, en az Charlie kadar gergin ve heyecanlıydılar.

Joe Dede, "Hadi artık şu çikolatayı açıver," dedi, "okula geç kalıyorsun."

"Sana güveniyorum, açabilirsin," dedi George Dede.

Georgina Nine, "Aç yavrucuğum şunu artık," dedi. "Yalvarırım aç. Yüreğim ağzıma geldi vallahi."

Charlie, çikolatanın kâğıdını bir köşesinden yavaş yavaş yırtmaya başladı.

İhtiyarlar, yataklarında dikilerek çöp gibi boyunlarını uzattılar.

Bu kadar gerilime artık dayanamayan Charlie ansızın kâğıdı ortasına kadar açıverdi... ve kucağına... açık kahverengi bir çikolata düştü.

Altın Biletten eser yoktu.

"Eveet, *bu iş burada biter*!" diye atıldı Joe Dede. "Beklenen oldu işte!"

Charlie başını kaldırdı. Dördü de, dikkat kesilmiş, sevgiyle ona bakıyordu. Charlie acı acı gülümseyerek omuzlarını silkti, çikolatayı annesine uzatarak, "Isır ucundan, anneciğim," dedi. "Hep birlikte paylaşalım. Herkes bir ısırık alsın."

Annesi, "Hayatta olmaz!" diye karşı çıktı.

Öbürleri de, "Hayır, efendim, ne münasebet!" di-

ye bağırdılar. "İstemiyoruz! O çikolatanın *hepsi* senin!"

Charlie çikolatayı bu kez Joe Dede'ye uzatarak, "*Lütfen*," diye yalvardı.

Ama hiçbiri çikolatayı ısırmaya yanaşmadı.

Bayan Bucket, kolunu Charlie'nin sıska omzuna dolayarak, "Hadi evladım," dedi, "doğru okula. Hemen çıkmazsan geç kalacaksın."

8
İki Altın Bilet Daha Sahiplerini Buluyor

O akşam Bay Bucket'ın gazetesinde yalnızca üçüncü biletin değil, dördüncü biletin de bulunduğu açıklandı. BUGÜN İKİ ALTIN BİLET DAHA BULUNDU, diye kocaman bir başlık atılmıştı, YALNIZCA BİR BİLET KALDI.

Akşam yemeği yendikten sonra tüm aile yaşlıların odasında toplanınca, Joe Dede, "Pekâlâ," dedi, "biletler kime çıkmış, okuyalım da öğrenelim bakalım."

Bay Bucket, gözleri iyi görmediği, gözlük alacak parası da olmadığı için gazeteyi iyice yaklaştırarak okumaya başladı:

"Üçüncü Bilet Bayan Violet Beauregarde tarafından bulundu. Muhabirimiz talihli genç hanımla söyleşi yapmaya gittiğinde, Beauregarde'ların evinde büyük bir sevinç ve heyecan vardı. Fotoğraflar çekiliyor,

flaşlar patlıyor, millet talihli kıza biraz daha yaklaşabilmek için birbirini itip kakıyordu. Şanslı kız evin salonunda bir iskemlenin üstüne çıkmış, Altın Bileti taksi çağırıyormuşçasına deli gibi sallayıp duruyordu. Çevresini saranlara yeri göğü inleterek, telaşlı telaşlı bir şeyler anlatıyor, ama ağzındaki çikleti cak cak çiğnediği için söyledikleri güçlükle anlaşılıyordu.

"Genç kız, 'Aslında ben çiklet hastasıyımdır,' diye bağırdı, 'ama Bay Wonka'nın şu bilet işini duyar duymaz çikleti bıraktım, bana da çıkabilir diye başladım deli gibi çikolata almaya. *Neyse ki*, artık yeniden çikletlerime kavuştum. Bayılırım çiklete. Çikletsiz ya-

pamam. Bütün gün, sabahtan akşama kadar çiklet çiğnerim. Yalnızca yemek yiyeceğim zaman çikletimi ağzımdan çıkarır, bir yere kaybolmasın diye kulağımın arkasına yapıştırırım. Açıkçası, her an çiklet olacak ağzımda, yoksa *rahat edemiyorum*, ne yapayım. Annem akşama kadar çiklet şaklatmanın kibar bir hanıma hiç yakışmadığını, benim gibi bir kızın çenesinin durmadan oynamasının göze hiç de hoş görünmediğini söylüyor, ama ben aynı fikirde değilim. Hem annemin beni eleştirecek hali mi var, bütün gün bana avaz avaz bağırırken onun çenesinin nasıl oynadığını bir görseniz!'

"Kalabalıkta çiğnenmemek için salonun bir köşesindeki piyanonun üstüne tünemiş olan Bayan Beauregarde, 'Violet, sen ne biçim konuşuyorsun bakayım!' diye seslendi.

"Violet, 'Tamam anne, bir şey dediğim yok, sen işine bakar mısın lütfen!' diye bağırdıktan sonra yeniden gazetecilere döndü: 'Şimdi çok ilginizi çekeceğini sandığım bir açıklama yapacağım. Şu ağzımdaki çikleti *tam üç aydır* aralıksız çiğniyorum. Bunun bir rekor olduğundan emin olabilirsiniz. En yakın arkadaşım Bayan Cornelia Prinzmetel'in rekorunu kırmış bulunuyorum. Küplere bindi Cornelia! Artık benim için bu çikletten daha değerli bir şey yok dünyada. Geceleri yatağımın başucuna yapıştırıyorum, sabah kalkıp ağzıma attığımda biraz sert oluyor, ama azıcık

çiğneyince hemen yumuşuyor, eski kıvamını buluyor. Dünya rekoru kırmaya karar vermeden, her gün bir çiklet çiğnerdim. Her gün okuldan eve döndüğümde, asansörde çiklet değiştirirdim. Neden asansörde, öyle mi? Atacağım çikleti asansörün düğmelerinden birine yapıştırmak çok hoşuma gider de ondan. Benden sonra binen düğmeye basınca, çiklet parmağına yapışır enayinin. Hah ha! Bazıları ortalığı birbirine katar salakların. Hele pahalı eldivenler giymiş kadınlar! Yıldırım vurmuşa dönerler, ifrit kesilirler! Her neyse, Bay Wonka'nın fabrikasına gideceğim için ne kadar mutluyum bilemezsiniz. Bana o kadar çok çiklet verecek ki, ömür boyu çiğnesem bitmeyecek. Yaşasın! Hurra!'"

Josephine Nine, "Bu kız *rezilin önde gideni*," dedi.

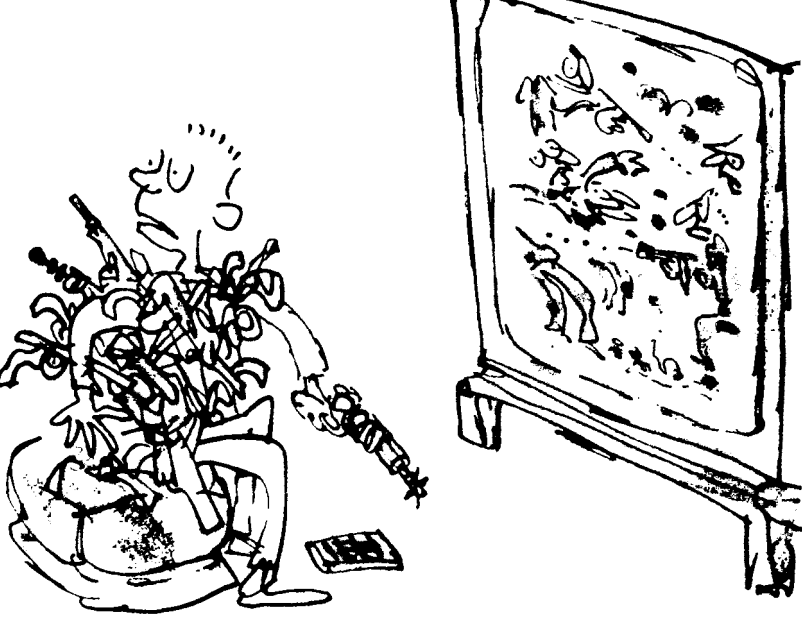
Georgina Nine, "Adinin teki!" diye ekledi. "O kadar çikleti çiğneye çiğneye sonunda bir yere yapışıp kalacak bu kız, görün bakın."

Charlie, "Peki, dördüncü Altın Bilet kime çıkmış?" diye sordu.

Bay Bucket, "Dur bir bakayım," diyerek gazeteye göz gezdirdi. "Hah işte: Dördüncü Altın Bilet, Mike Teavee adında bir çocuğa çıkmıştır."

Josephine Nine, "Şımarık bir velet daha," diye homurdandı. "İster inanın, ister inanmayın."

"Kesmeyin, büyükanne," dedi Bayan Bucket.

Bay Bucket haberi okumaya devam etti:

"Muhabirimiz oraya vardığında, Teavee'lerin evi adam almıyordu. Heyecan içindeki konuklar ortalığı gürültüye boğarken, dördüncü talihli genç Mike Teavee olup bitenlerden hiç de hoşnut görünmüyordu. 'Salaklar, görmüyor musunuz, televizyon seyrediyorum işte!' dedi öfkeyle. 'Hiç rahat yok mu, yahu!'

"Çok büyük bir televizyonun karşısında oturan dokuz yaşındaki çocuğun gözleri ekrana kenetlenmişti; bir gangster çetesinin başka bir gangster çetesini makineli tüfeklerle taradığı bir filmi seyrediyordu. Oğlanın belindeki kemerlerde irili ufaklı bir sürü oyuncak tabanca vardı; ikide bir yerinden fırlıyor, silahlarından birini çekip altı el ateş ediyordu.

"Muhabirlerden biri bir soru sormaya kalkınca, 'Kes!' diye bağırdı. 'Beni rahat bırakın *demedim mi* ben size! Bu gangster filmi tam bana göre! Müthiş! Her gün bu tür filmler seyrederim. En kötülerini bile, vurdu kırdılı olmayanlarını bile kaçırmam. Haydutlara, soygunculara bayılırım. Gangsterler muhteşem! Tabancalar konuştu mu, sustalılar çekildi mi, muştalar beyinleri dağıttı mı, kendimden geçerim! Ah, öyle biri olmak için neler vermezdim! *Hayat* diye buna derim ben! Acayip! Müthiş!'"

"Bu kadar yeter!" diye atıldı Josephine Nine. "Daha fazla dinleyemeyeceğim!"

Georgina Nine, "Al benden de o kadar," dedi. "Şimdiki çocukların *hepsi* bu veletler gibi mi yoksa?"

Bay Bucket, yataktaki yaşlı kadına gülümseyerek, "Elbette değil," dedi. "Böyleleri var tabii. Doğrusu, çoğunun böyle olduğu bile söylenebilir. Ama hepsi değil."

George Dede, "Eveet, *kaldı bir bilet*!" diye araya girdi.

Georgina Nine, alaycı bir sesle, "Haklısın," diye karşılık verdi. "Ama yarın akşam yine lahana çorbasına kaşık sallayacağımdan ne kadar eminsem, o son biletin de hiç hak etmeyen bu küçük canavarlardan birine çıkacağından o kadar eminim!"

9
Joe Dede Kumar Oynuyor

Ertesi gün, Charlie okuldan dönüp yaşlıların odasına girdiğinde, bir tek Joe Dede'nin uyumadığını gördü. Öbür üçü horul horul uyuyordu.

Joe Dede, "Ses etme!" diye fısıldayarak, yaklaşmasını işaret etti Charlie'ye. Charlie parmaklarının ucuna basarak yaklaştı, yatağın yanında durdu. Yaşlı adam, Charlie'ye kurnazca gülümsedikten sonra elini yastığının altına sokup karıştırdı, elini çıkardığında parmaklarının arasında eski püskü bir deri para kesesi vardı. Yatak örtüsünün altında kesenin ağzını açıp ters çevirdi. İçinden tek bir gümüş para düştü yatağa. "Benim gizli hazinem," diye fısıldadı Joe Dede. "Bundan hiçbirinin haberi yok. Şimdi ikimiz, şu son bileti bulmak için şansımızı bir kere daha deneyeceğiz. Ne dersin, hä? Ama bana yardımcı olman gerekiyor."

Charlie, sesini alçaltarak, "Dedeciğim," dedi, "istersen bir kere daha düşün. Bütün paranı harcamış olacaksın."

Yaşlı adam, "Sen karışma!" diye çıkıştı. "Öyle dikilip durma orada! O bileti bulmayı senin kadar ben de istiyorum! Hadi bakalım, al şu parayı, doğru sokağın köşesindeki şekerciye! Gördüğün ilk Wonka çikolatasını kapıp getireceksin, birlikte açacağız."

Charlie gümüş parayı kaptı, fırladı gitti. Göz açıp kapayıncaya geri döndü.

Joe Dede, gözleri parlayarak, "Tamam mı, aldın mı?" diye sordu heyecan içinde.

Charlie başını sallayıp çikolatayı dedesine uzattı. Çikolatanın kâğıdında WONKA'NIN ÇITIR FINDIKLISI yazıyordu.

Yaşlı adam, yatağında doğrularak, "Güzeel!" diye mırıldandı. Ellerini ovuşturarak, "Gel, şöyle yanıma otur," dedi. "Birlikte açalım. Hazır mısın?"

"Evet," dedi Charlie. "Hazırım."

"Pekâlâ. Önce sen yırt ucundan."

"Olmaz," dedi Charlie. "Parasını sen verdin. Sen açacaksın."

Yaşlı adamın çikolataya uzanan eli tir tir titriyordu. Kıkır kıkır gülerek, "Aslında hiç umutlanmamalıyız," diye fısıldadı. "Hiç şansımız yok, farkındasın değil mi?"

"Evet," dedi Charlie. "Farkındayım."

Birbirlerine baktılar, sinirden kıkır kıkır gülmeye başladılar.

Joe Dede, "Ama yine de *minicik* bir şansımız olabilir," dedi. "Umut fakirin ekmeği. Öyle değil mi, Charlie?"

"Evet, haklısın," diye yanıtladı Charlie. "Hadi dede, aç artık şunu."

"Acele işe şeytan karışır, evladım, sabırlı ol. Ne dersin, hangi ucundan açayım?"

"Şurasından. Oradan değil, şu uçtan. *Azıcık* yırtıver, içini hemen görmeyelim."

"Böyle mi?" dedi yaşlı adam.

"Evet. Şimdi birazcık daha."

Joe Dede, "Gerisini sen aç," dedi. "Benim ellerim titriyor."

"Hayır, dede. Sen açmalısın."

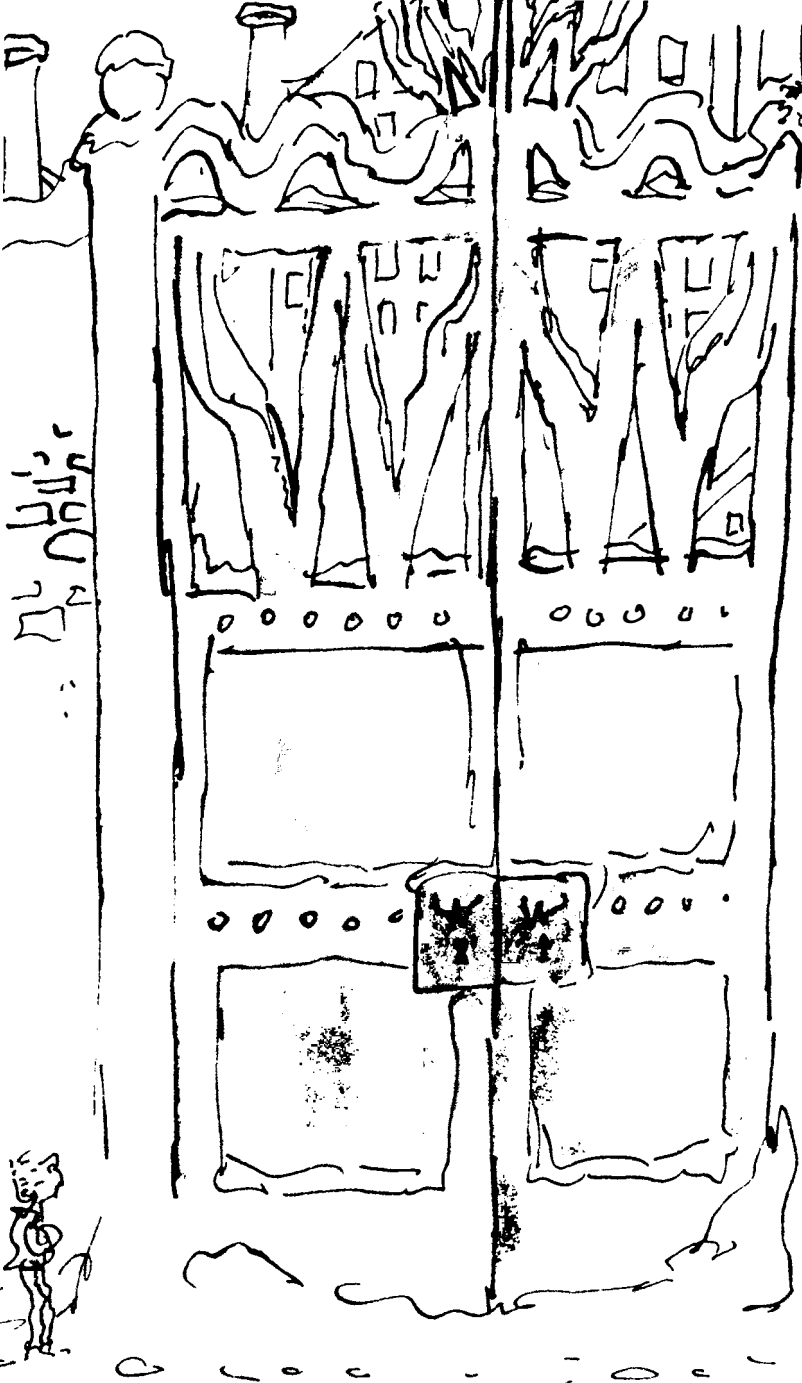
Joe Dede, "Tamam o zaman, günah benden gitti," dedi ve kâğıdı açıverdi.

Dikkat kesilerek baktılar. Kâğıdın içinde çikolatadan başka hiçbir şey yoktu.

O anda ikisi de işi alaya vurup kahkahalar atmaya başladılar.

Birden uyanan Josephine Nine, "Neler oluyor burada!" diye bağırmasın mı.

Joe Dede, istifini bozmadan, "Bir şey olduğu yok," dedi. "Sen uyumana bak."

10
Aile Bir Lokma Ekmeğe Muhtaç

Sonraki iki hafta, hava soğuyuverdi. Önce kar bastırdı. Bir sabah Charlie Bucket okula gitmek için giyinirken birden kar yağmaya başladı. Pencerenin önünde duran Charlie bir de baktı, donuk, kurşun rengi gökyüzünden koca koca kar taneleri iniyor.

Akşam olduğunda küçücük evin çevresindeki kar diz boyunu geçmişti. Bay Bucket, küreği kaptığı gibi, evin kapısından yola kadar kar küredi, yol açtı.

Karın ardından müthiş bir fırtına koptu, dondurucu rüzgâr günlerce dinmek bilmedi. Soğuk iliklerine işliyordu! Charlie neye dokunsa buz gibiydi, kapının önüne adımını atamıyordu, rüzgâr yanaklarına kırbaç gibi çarpıyordu.

Evin içi buz gibiydi, camların aralıklarından, kapının altından dondurucu yeller esiyordu. Nereye sığınacaklarını bilemiyorlardı. Yaşlılar soğuktan donma-

mak için yatağın içinde birbirlerine sokulmuşlar, hiç ses çıkarmadan yatıyorlardı. Altın Bilet telaşı çoktan unutulmuştu. Kimsenin, ısınmaktan ve yiyecek bir şeyler bulmaktan başka bir şey düşündüğü yoktu.

Hava çok soğuk oldu mu, nedendir bilinmez, korkunç iştahı açılır insanın. Canımız neler çeker neler: Dumanları tüten etli türlüler, ılık elma tatlıları, birbirinden nefis yemekler! Ve hepimiz sandığımızdan çok daha talihli olduğumuzdan, genellikle canımızın çektiği her şeyi ya da her şeyi olmasa bile çoğunu elde ederiz. Ama Charlie Bucket, ailesinin parası yetmediği için, istediklerini hiçbir zaman elde edemiyordu; hava soğudukça içi kıyılıyor, açlıktan gözü kararıyordu. Doğum gününde verdikleri ve Joe Dede'nin aldığı çikolataları çoktan bitirmişti. Artık günde üç öğün o cambul cumbul lahana çorbasına kalmıştı.

Derken yemekler daha da azaldı.

Bay Bucket'ın çalıştığı diş macunu fabrikası birdenbire iflas edip kapanmıştı. Bay Bucket hemen yeni bir iş bulmaya çalıştıysa da talihi yaver gitmedi. Sonunda birkaç kuruş kazanabilmek için sokaklarda kar küremeye başladı. Ama bu parayla, yedi kişilik bir aileyi doyurmak şöyle dursun, ihtiyacının pek azını karşılamak bile olanaksızdı. Durum iyice kötülemişti. Kahvaltıda adam başına kâğıt gibi bir dilim ekmek düşüyor, öğle yemeklerinde ise haşlanmış yarım patates ya düşüyor ya düşmüyordu.

Belli ki, aile yavaş yavaş acından ölüyordu.

Bu arada, küçük Charlie Bucket her gün karlı yolları aşarak okula giderken, ister istemez Bay Willy Wonka'nın dev çikolata fabrikasının önünden geçiyordu. Her gün fabrikaya yaklaşırken minik sivri burnunu havaya kaldırıyor, eriyen çikolataların nefis kokusunu içine çekiyordu. Bazen fabrikanın kapısının önünde hiç kımıldamadan duruyor, o mis gibi kokuyu *yalayıp yutmak* istercesine havayı soluyordu.

Dondurucu bir sabah, Joe Dede battaniyenin altından başını çıkardı, "Bu çocuğun," dedi, "daha çok yemek yemesi gerekir. Bizim için fark etmez, biz kocadık artık, yemesek de olur. Ama o *büyüme çağında bir çocuk*! Buna bir çare bulmalıyız! Oğlanın yakında iskeleti çıkacak!"

Josephine Nine, dertli dertli, "Elimizden *ne gelir ki*!" diye söylendi. "Bizim payımızdan almaya yanaşmıyor çocuk. Bu sabah kahvaltıda kulak misafiri oldum, annesi kendi ekmeğini ona vermeye kalktı, ama bizimki elini bile sürmedi. Kadıncağız, çaresiz, ekmeği geri aldı."

"Çok hakikatli bir çocuk," dedi George Dede. "Böyle bir hayatı hak etmiyor."

Karakış olanca acımasızlığıyla sürüyor, hava gittikçe ayazlıyordu.

Charlie Bucket her geçen gün balmumu gibi eriyordu, avurtları çökmüş, boynu armut sapına dön-

müştü. Belli ki, daha fazla dayanamayacak, yakında sağlığı bozulacak, yatağa düşecekti.

Güçlüklerle karşılaşan, zor günler yaşayan küçük çocuklara umulmadık bir sağduyu gelir, bir de bakarsınız kafayı çalıştırıyorlar, zorlukların üstesinden gelmeye çabalıyorlar. Charlie de, sessiz sakin, gücünü koruyabilmenin yollarını aramaya başladı. Sabahları evden on dakika erken çıkıyor, böylece okula koşmak zorunda kalmadan, yavaş yavaş yürüyerek gidebiliyordu. Ders aralarında, öteki çocuklar hemen dışarı koşuşup kartopu oynarken ya da alt alta üst üste boğuşurken, o sınıfta sessizce oturup dinleniyordu. Gücünü tüketmemek için, yapacağı her işi ağırdan alıyor, usul usul, sakin sakin yapıyordu.

Bir gün öğleden sonra okuldan eve dönüyordu; soğuk rüzgâr yüzüne vurdukça açlık iyice bastırıyor, yüreği eziliyordu. Gözüne birden yolun kıyısında karlar arasında gümüş gibi parlayan bir şey ilişti. Kaldırımdan indi, eğilip dikkatle baktı. Yarısı karın altında kalmıştı, ama Charlie ne olduğunu hemen anladı.

Karın içindeki, elli peniydi!

Çabucak çevresine bakındı.

Acaba biri yeni mi düşürmüştü?

Yok, yarısının kara gömülü olduğuna bakılırsa yeni düşürülmüş olamazdı.

Paltolarına sarınmış insanlar karda kırt kırt sesler çıkararak hızla yanından geçiyorlardı. Kimsenin

parasını aradığı yoktu, yolun kıyısına çömelmiş küçük çocuğun farkında bile değildiler.

Bu durumda para *onun mu* sayılırdı?

Alsa mıydı, almasa mıydı?

Charlie parayı karın içinden usulca aldı. Islak ve kirli olmasına karşın büyüleyiciydi.

DÜŞÜNÜN BİR, tam elli peni!

Charlie, buz kesmiş parmakları arasında sımsıkı tuttuğu parayı seyre dalmıştı. O anda o paranın onun için tek *bir* anlamı vardı: YİYECEK.

Birden geri döndü, en yakın dükkâna yöneldi. Gazete ve sigaradan çikolata ve şekere kadar her şeyin bulunduğu bakkal dükkânı yalnızca on adım ötedeydi... "Ne yapsam!" diye mırıldandı kendi kendine. Bir çikolata alıp oracıkta hemen bir güzel yemeli, artan parayı da doğruca eve götürüp annesine vermeliydi.

11
Mucize

Charlie dükkândan içeri girdi, ıslak parayı tezgâhın üstüne bıraktı.

"Bir tane Wonka'nın Ağızda Eriyen Enfes Çikolatası'ndan," dedi. Doğum gününde hediye edilen çikolatanın tadı damağında kalmıştı.

Tezgâhın ardındaki adam tam bir yağ tulumuydu. Dudakları kalın, yanakları tombul, gerdanı bıngıl bıngıldı. Gerdanı lastik bir çember gibi gömlek yakasının üstüne sarkmıştı. Arkasındaki rafa uzanıp bir çikolata aldı, dönüp Charlie'ye uzattı. Charlie çikolatayı kaptı, kâğıdı yırttı, kocaman bir ısırık aldı. Sonra bir ısırık daha... bir ısırık daha... oh, insanın lezzetli bir şeyler yiyebilmesi ne kadar büyük bir mutluluktu! Hele şu çikolatanın tadına doyum olmuyordu!

Bakkal gülümseyerek, "Anlaşılan bu çikolatayı çok seviyorsun," dedi. "O kadar keyifli yiyorsun ki."

Ağzı tıkabasa dolu olan Charlie başını salladı.

Adam, paranın üstünü tezgâha bıraktı. "Biraz yavaş ol," dedi. "Böyle çiğnemeden yutarsan midene oturur."

Charlie oralı olmadı, elinde değildi, aç kurt gibi yiyordu. Çok geçmeden koca çikolatayı mideye indirdi. Soluk soluğaydı, ama kendini müthiş hissediyordu, mutluluktan kendinden geçmişti. Paranın üstünü almak için elini tezgâha uzattı. Sonra birden durdu. Bakışları tezgâhın üstündeki gümüş paralara takılı kaldı. Tam dokuz tane beş peni. Birini daha harcasa ne fark ederdi ki...

"Galiba," dedi alçak sesle, "galiba... o çikolatalardan bir tane daha istiyorum. Deminkinin aynısı olsun lütfen."

Şişman bakkal, "Tabii," diyerek arkasındaki rafa uzandı, bir tane daha Wonka'nın Ağızda Eriyen Enfes Çikolatası'ndan alıp tezgâha bıraktı.

Charlie çikolatayı aldı, kâğıdını yırttı... ve *birden*... kâğıdın altından... altın yaldız göründü.

Charlie'nin yüreği yerinden oynadı.

Bakkal, yerinden sıçrayarak, "Altın Bilet!" diye bağırdı. "Altın Bileti buldun! Son Altın Bilet sana çıktı! Vay canına! Üstüme iyilik sağlık! Ey ahali, duyduk duymadık demeyin! Wonka'nın son Altın Bileti bu çocuğa çıktı! İşte orada! Çocuğun elinde!"

Bakkalın aklı başından gitmişti, baygınlık geçirmek üzereydi. "Hem de benim dükkânımda," diye

haykırdı. "Altın Bileti benim küçük dükkânımda buldu! Gazetecilere haber verin, hemen gelsinler! Aman dikkat et, evladım! Kâğıdı açarken bileti yırtayım deme! Bu bilet altın değerinde!"

Göz açıp kapayıncaya kadar Charlie'nin çevresini kalabalık sarmıştı, kapının önüne biriken insanlar da içeri girebilmek için birbirlerini itip kakıyorlardı. Herkes Altın Bileti ve onu bulan talihliyi görmek için çıldırıyordu.

İçlerinden biri, "Neredeymiş bakalım!" diye bağırdı. "Kaldır şöyle de hepimiz görelim!"

Bir başkası, "İşte orada, gördünüz mü?" diye haykırdı. "Bakın, çocuğun elinde! Altın gibi parlıyor!"

İriyarı bir oğlan, öfkeyle, "Bak sen şu işe," diye homurdandı. "Olacak şey mi? Haftalardır her gün *yirmi* çikolata alıyorum! Bana çıksa ne olurdu sanki!"

Başka bir çocuk, kıskançlıktan çatır çatır çatlayarak, "Bedavadan alacağı çikolataları, şekerleri düşünebiliyor musun?" dedi. "Dünya kadar çikolata, hayat boyu ye babam ye!"

Küçük bir kız, bir kahkaha patlattı, "Baksana, çocukcağız püf desen uçacak," dedi. "Yesin de beslensin biraz sıska cüce."

Charlie yerinden kıpırdamamıştı. Çikolatanın kâğıdının içindeki Altın Bileti bile çıkarmamıştı. Çevresini saran kalabalık itişip bağıradursun, bizimki hiç

kımıldamadan çikolatasını iki eliyle sımsıkı tutuyordu. Kendinden geçmişti, başı dönüyordu. Sanki ayakları yerden kesilmiş, bir balon gibi havaya yükseliyordu. Yüreği küt küt atıyordu, beyni zonkluyordu.

Tam o sırada, omzuna birinin usulca dokunduğunu fark etti. Başını kaldırıp baktı; uzun boylu bir adam tepesinde dikiliyordu. "Bak evladım," diye fısıldadı adam. "Biletini bana sat. Sana elli sterlin veririm. Ne dersin, ha? İstersen gıcır gıcır bir bisiklet de veririm. Anlaştık mı?"

Hemen yanlarındaki bir kadın, "Sen *aklını mı kaçırdın*?" diye bağırdı. "Ben *iki yüz* sterlin veriyorum. Hadi, delikanlı, iki yüz sterline sat şu bileti bana!"

Şişman bakkal, "Yeter, kesin artık!" diye gürledikten sonra Charlie'yi kolundan yakalayıp kalabalığın arasından çıkardı. "Çocuğu rahat bırakın, tamam mı! Açılın bakalım! Bırakın dışarı çıksın!" Sonra Charlie'yi kapıya doğru sürüklerken, "Sakın biletini kimseye kaptırma" diye fısıldadı. "Kaybetmeden doğruca evine git! Hemen! Hadi, fırla şimdi! Eve kadar hiç durmadan koşacaksın, anlaşıldı mı?"

Charlie başını salladı.

Şişman bakkal bir an durup gülümsedi, "Biliyor musun," dedi, "öyle hissediyorum ki, senin bu talih kuşuna çok ihtiyacın vardı. Biletin sana çıkmasına ne kadar sevindim bilemezsin. Bahtın açık olsun, evladım."

Charlie, "Teşekkür ederim," dedikten sonra karla kaplı yola vurdu, koşabildiğince koşmaya başladı. Bay Willy Wonka'nın fabrikasının önünden geçerken dönüp el sallayarak, "Seni göreceğim! Pek yakında seni göreceğim!" diye seslendi. Beş dakika geçmiş geçmemişti ki evindeydi.

12
Altın Bilet'te Ne Yazıyordu?

Charlie, *"Anne! Anne! Anne!"* diye bağırarak ön kapıdan daldı.

Bayan Bucket yaşlıların odasındaydı, akşam çorbalarını veriyordu.

Charlie, odaya fırtına gibi girerek, *"Anne!"* diye haykırdı. "Bak! Buldum işte! Bak, anne, bak! Son Altın Bilet benim oldu! Sokakta yürürken para buldum, hemen gidip iki çikolata aldım, ikincisinden Altın Bilet çıktı! Millet görmek için çevreme toplandı, neyse ki bakkal beni ellerinden kurtardı da koştum eve geldim! *BEŞİNCİ ALTIN BİLET BANA ÇIKTI, ANNE!"*

Bayan Bucket bakakalmıştı. Yataklarında çorbalarını içmekte olan ihtiyarlar kaşıklarını ellerinden düşürdüler, donup kaldılar.

Bir süre odada çıt çıkmadı. Herkes dilini yutmuş, taş kesilmişti sanki. Büyülenmiş gibiydiler.

Az sonra, Joe Dede yumuşak bir sesle, "Şaka yapıyorsun, değil mi Charlie?" dedi. "İşletiyorsun bizi!"

Charlie, "*Hayır*!" diye bağırarak yatağa koştu, kocaman, ışıl ışıl Altın Bileti dedesine uzattı.

Joe Dede eğildi, iyice yaklaşarak dikkatle baktı. Herkes onu izliyor, kararı bekliyordu.

Joe Dede ağır ağır başını kaldırdı, yüzüne tatlı bir gülümseme yayıldı, gözlerini Charlie'ye dikti. Gözlerinin içi gülüyordu, yanakları al al olmuştu, sevinçten ne yapacağını şaşırmış gibiydi. Derin bir soluk aldı, sonra birden sanki içinde bir patlama oldu, havalara uçtu. Kollarını havaya kaldırıp, "*Hurraaa*!" diye bağırdı. Sıskacık ihtiyar yatağından fırlarken elindeki çorba kâsesi Josephine Nine'nin üstüne devrildi. Yirmi yıldır yatağından çıkmamış olan bu doksan altı buçuk yaşındaki ihtiyar akıllara durgunluk veren bir sıçrayışla yere atladı, şıkır şıkır oynamaya başladı.

"Hurraaa!" diye bağırdı. "Yaşasın! Sen çok yaşa, Charlie!"

Tam o sırada kapı açıldı, Bay Bucket içeri girdi. Soğuk iliklerine işlemişti, bitkindi. Bütün gün sokaklarda kar küremişti.

Baktı, baktı, "*Gözlerime inanamıyorum!*" dedi. "Neler oluyor burada?"

Olup biteni bir solukta anlattılar.

Bay Bucket, "Hadi canım siz de!" dedi. "Atıyorsunuz!"

Odanın ortasında çizgili pijamalarıyla hâlâ dans etmekte olan Joe Dede, "Göster bileti, Charlie!" diye bağırdı. "Beşinci ve son Altın Bileti göster babana!"

Bay Bucket, "Getir bakalım, Charlie," diyerek bir iskemleye çöktü. Charlie elindeki paha biçilmez bileti babasına uzattı.

Bu Altın Bilet gerçekten de dedikleri kadar vardı. Olağanüstü güzellikteydi. Sanki saf altını almışlar, incecik bir kâğıt haline getirmişlerdi. Biletin bir yüzüne, kapkara harflerle Bay Wonka'nın davetiyesi basılmıştı.

Yeniden yatağına dönen Joe Dede, "Hadi, yüksek sesle oku," dedi. "Ne yazıyormuş biz de öğrenelim."

Bay Bucket pırıl pırıl parıldayan Altın Bileti gözüne sokarcasına yaklaştırdı. Elleri hafifçe titriyordu, belli ki o da heyecanlanmıştı. Birkaç derin nefes aldıktan sonra gırtlağını temizledi, "Tamam," dedi, "okuyorum işte. Şöyle diyor:

"Altın Biletin talihli sahibi, Bay Willy Wonka seni yürekten kutlar, gönülden kucaklar! Bil ki, inanılmaz, akıl almaz şeylerle karşılaşacaksın! Seni olağanüstü sürprizler bekliyor! Seni fabrikama davet ediyorum; Altın Biletleri bulan öteki talihlilerle birlikte bütün bir gün konuğum olacaksın. Ben Willy Wonka, sana

tüm fabrikayı kendim gezdirecek, her şeyi bir bir göstereceğim. Ayrılma vakti geldiği zaman, kocaman kamyonlar sizleri evlerinize bırakacak. Bu kamyonların sana ve ailene yıllarca yetecek kadar enfes çikolata ve şekerlerle dolu olacağına söz veriyorum. Çikolata ve şekerlerin bir gün biterse, hemen fabrikaya gel, bu Altın Bileti göster, canın neyi çekiyorsa söyle, dolabını yeniden doldurayım. Bundan böyle, bu nefis çikolataları ömür boyu yiyebileceksin. Ama fabrikayı gezeceğin gün bundan çok daha heyecanlı şeylerle karşılaşacaksın. Sizler için çok daha müthiş, çok daha muazzam sürprizler hazırlıyorum. Hazırladığım akıl sır ermez sürprizler karşısında şaşkınlıktan küçük dilinizi yutacak, zevkten kendinizden geçeceksiniz, sevincinizden ağzınız kulaklarınıza varacak. En çılgın rüyalarında bile böylesini görmemişsindir. Günü geldiğinde bana hak vereceksin! Şimdi gelelim talimatlara: Ziyaret günü, Şubat ayının ilk günüdür. O gün sabah tam onda fabrikanın kapısının önünde olacaksın. Sakın geç kalayım deme! Sana göz kulak olmaları, yaramazlık etmeni önlemeleri için ailenden bir-iki kişiyi de getirmen iyi olur. Bir şey daha: Bu bileti yanına almayı unutma, yoksa içeri giremezsin.

(İmza) Willy Wonka"

Bayan Bucket, "*Şubat* ayının ilk günü mü?" diye

bağırdı. "Ama Şubatın ilk günü *yarın*! Bugün Ocak ayının son günü. *Adım gibi biliyorum!*"

"Galiba haklısın!" dedi Bay Bucket. "Şimdi hapı yuttuk işte!"

Joe Dede, Charlie'ye dönerek, "Demek Altın Bileti tam zamanında bulmuşsun!" diye bağırdı. "Hadi bakalım, hiç vakit kaybetme. Hemen hazırlanmaya başla. Elini yüzünü yıka, saçını tara, dişlerini fırçala, burnunu sümkür, tırnaklarını kes, ayakkabılarını boya, gömleğini ütüle, bir de ne olursun, pantolonunun paçalarındaki şu çamurları temizle! Hazır ol, evladım! Hayatının en büyük gününe hazırlan!"

Bayan Bucket, "Aman, bu kadar heyecanlanma, babacığım," dedi. "Zavallı Charlie'nin eli ayağı birbirine dolanacak. Hepimiz çok sakin olmalıyız. Şimdi ilk önce, Charlie'yle birlikte fabrikaya kimin gideceğine karar vermeliyiz."

Joe Dede, yatağından bir kez daha fırlayarak, "Ben gideceğim!" diye bağırdı. "Charlie'yi ben götüreceğim! Ben ona bakarım! Bu işi bana bırakın!"

Bayan Bucket yaşlı adama gülümsedikten sonra kocasına dönüp, "Peki, sen ne diyorsun, hayatım?" dedi. "Senin gitmen daha doğru olmaz mı?"

Bay Bucket, "Şey..." dedi biraz duraksayarak. "Yok... bilmem... o kadar emin değilim."

"Ama gitmek *zorundasın*."

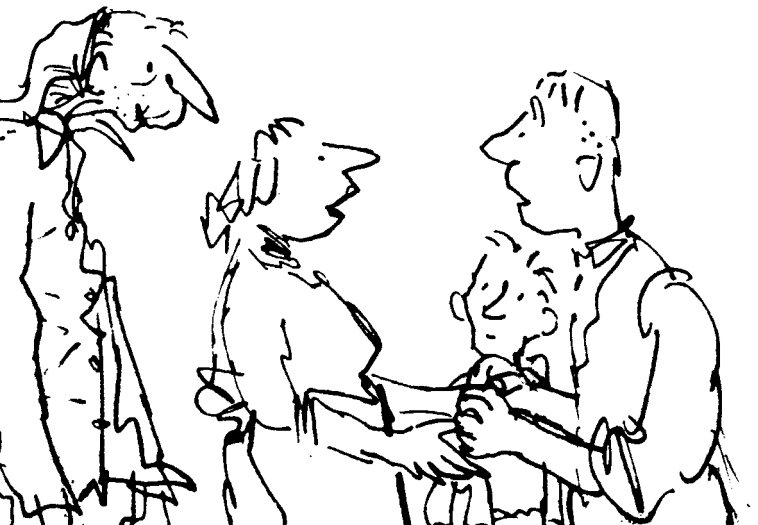
Bay Bucket sesini yükseltmeden, "Böyle bir *zo-*

runluluk yok," diye karşılık verdi. "Aslında çok gitmek isterim. Ama bana sorarsan... aramızda oraya gitmeyi en çok hak eden, Joe Dede. Hepimizden daha çok emek verdi bu işe. Kendini oraya gidebilecek kadar iyi hissediyorsa tabii..."

Joe Dede, "Yaşasın!" diye bağırarak Charlie'nin elinden tuttu, odanın içinde hoplayıp zıplamaya başladı.

Bayan Bucket, gülerek, "*Göründüğü* kadarıyla kendini bayağı iyi hissediyor," dedi. "Doğru... galiba sen haklısın. Belki de Charlie'yle birlikte Joe Dede gitmeli fabrikaya. Benim gitmem mümkün değil, öbürlerini bütün gün evde bir başlarına bırakamam."

"İşte bu kadar!" diye haykırdı Joe Dede. "Şükürler olsun!"

Tam o sırada ön kapının vurulduğu duyuldu. Bay Bucket koşup kapıyı açtı ve açar açmaz evin içi gazeteciler ve fotoğrafçılarla doldu. Sonunda beşinci Altın Bileti bulanı ele geçirmişlerdi; olan biteni başından sonuna kadar öğrenip gazetelerinin başsayfasından verebilmek için birbirlerini yiyorlardı, üstelik her kafadan bir ses çıkıyordu. Küçük evin içi mahşer yerine döndü. Bay Bucket gazetecileri geceyarısına doğru güç bela yolladıktan sonra Charlie'yi yatağına yatırdı.

13
Büyük Gün Geliyor

Büyük günün sabahı ortalık günlük güneşlikti, ama hava hâlâ buz gibiydi, yerler kardan bembeyazdı.

Wonka'nın fabrikasının önünde, beş talihlinin içeriye girmesini seyretmek için büyük bir kalabalık toplanmıştı. Herkes soluğunu tutmuş, heyecan içinde bekliyordu. Saat ona geliyordu. Millet itişip kakışıyor, bağrışıp çağrışıyor, polisler kol kola girmişler, kalabalığı fabrikanın kapısına yaklaştırmamaya çalışıyorlardı.

Kapının hemen yanında, polisin kalabalıktan korumak için büyük bir çaba gösterdiği beş ünlü çocuk ile onlarla birlikte gelmiş büyükler duruyordu.

Püf! desen uçacak gibi görünen, hiç sesini çıkarmadan ayakta dikilen Joe Dede hemen göze çarpıyordu. Küçük Charlie ise dedesinin eline sımsıkı yapışmıştı.

Charlie dışında tüm çocuklar anneleri, babalarıyla gelmişlerdi. Çok da iyi etmişlerdi, yoksa işler çığırından çıkabilir, ortalık karışabilirdi. Bir an önce içeri girmek için sabırsızlanan çocuklar yerlerinde duramıyorlardı, anneleriyle babaları kollarından tutup zaptetmese kapılara tırmanacaklardı. Babalar, "Sıkın dişinizi!" diye bağırıp duruyorlardı. "Uslu durun, oynaşmayın! Daha erken! Biliyorsunuz, içeriye onda alacaklar!"

Ünlü çocukları birazcık görebilmek için itişip kakışan kalabalıktan yükselen bağırtılar Charlie Bucket'a kadar geliyordu.

İçlerinden biri, "İşte Violet Beauregarde!" diye haykırdı. "Bak, şurada duran var ya, o Violet işte! Yüzünü gazetelerden hatırlıyorum!"

Bir başkası karşılık verdi: "Evet, o! Görüyor musun, hâlâ üç aydır ağzından çıkarmadığı o lanet çikleti çiğniyor. Geviş getirmekten çenesi kopacak!"

"Şu tombul oğlan kim?"

"Augustus Gloop!"

"Evet, evet, o!"

"Duba gibi valla!"

"Şişko patates!"

"Montunda Maskeli Süvari resmi olan şu çocuk kim?"

"Mike Teavee! Hani şu televizyon delisi!"

"Hakikaten delirmiş olmalı! Her tarafından oyun-

cak tabancalar sarkıyor! Olacak şey mi yani!"

İçlerinden biri de, "Ben Veruca Salt'ı görmek istiyorum!" diye bağırdı. "Biliyor musunuz, babası ona yüz binlerce çikolata almış, sonra da fıstık fabrikasında çalışan işçilere tek tek açtırmış çikolataları! Altın Bilet bulununcaya kadar! Bu kız canının her istediğini aldırırmış babasına! Babası bir dediğini iki etmezmiş! Kız, 'İsterim!' diye çığlığı basmayagörsün, istediği her neyse hemen alınırmış!"

"Felaket, değil mi?"

"Bence rezalet!"

"Hangisi o kız?"

"İşte bak, şuradaki! Solda duran! Vizon kürkü var!"

"Charlie Bucket hangisi?"

"Charlie Bucket mı? Şu kadidi çıkmış ihtiyarın yanında dikilen sıska bücür olmalı. Bize yakın olan. Tam şurada! Gördün mü?"

"Bu soğukta neden palto giydirmemişler çocuğa?"

"Sorduğu soruya bak! Ne bileyim ben, belki de palto alacak paraları yoktur."

"Vah vah! Soğuktan donuyordur çocukcağız!"

Konuşanlardan birkaç adım ileride duran Charlie, Joe Dede'nin elini iyice sıkınca, yaşlı adam ona bakıp gülümsedi.

Uzaklarda bir yerde kilisenin saati onu vurdu.

Fabrikanın demir kapıları büyük bir gıcırtıyla ağır ağır açıldı.

Kalabalığın sesi birden kesildi, ortalık sessizliğe büründü. Çocuklar oynaşmayı bırakıp put kesildiler. Tüm bakışlar kapıya dikildi.

"*İşte bakın, orada*!" diye bağırdı birisi. "*Bu o*!"

Evet, gerçekten de oydu!

14
Bay Willy Wonka

Bay Wonka hemen içeride tek başına duruyordu.

Ufacık tefecik bir adamdı!

Başında siyah bir silindir şapka, sırtında menekşerengi kadifeden nefis bir kuyruklu ceket vardı.

Pantolonu cam yeşili, eldivenleri inci rengindeydi.

Bir elinde altın topuzlu ince bir baston vardı.

Çenesinde sipsivri, simsiyah bir keçi sakalı göze çarpıyordu. Olağanüstü parlak gözleri ışıl ışıl yanıyor, sanki bir yanıp bir sönüyordu. Yüzünden sevinç ve mutluluk saçılıyordu.

Ah, ne kadar zeki bakışları vardı! Ne kadar canlı ve hayat doluydu! Kıpır kıpırdı, yerinde duramıyordu! Başını çabuk çabuk bir oraya bir buraya çeviriyor, o çakmak çakmak gözleriyle her şeyi görüyor, her şeyi

anlıyordu sanki. Bir sincap kadar, ormanda rastladığımız akıllı sincaplar kadar hızlı hareket ediyordu.

Birden karların üstünde komik bir biçimde bir-iki dönüp kollarını iki yana açtı, kapının önünde öylece duran beş çocuğa gülümseyerek, "Hoşgeldiniz, benim küçük dostlarım!" diye seslendi. "Fabrikama hoşgeldiniz!"

İnce, tiz bir sesi vardı. "Lütfen birer birer yaklaşır mısınız?" dedi. "Anneniz babanızla birlikte tabii. Sonra da Altın Biletinizi gösterip adınızı söyleyeceksiniz. İlk kim geliyor?"

Şişman oğlan bir adım öne çıktı. "Ben Augustus Gloop," dedi.

Bay Wonka, "Augustus!" diye bağırdıktan sonra çocuğun elini yakaladığı gibi uzun uzun tokalaştı. "*Sevgili* oğlum, seninle tanıştığıma ne kadar sevindim! Ne kadar mutlu oldum, bilemezsin! *Bunlar da* annenle baban herhalde. *Harika*! Gelin! İçeri gelin! Eveet, tamam! Hadi, girin içeri!"

Belli ki, Bay Wonka da herkes kadar heyecanlıydı.

İkinci çocuk da öne çıkarak, "Benim adım Veruca Salt," dedi.

"*Sevgili* Veruca! Nasılsın bakalım? Seninle tanışmak ne güzel! Çok ilginç bir adın var. Veruca'yı ellerinde ayaklarında sığırlar olan bir kız olarak düşünmüşümdür hep. Ne kadar da yanılmışım! Vizon kürk

sana ne kadar da yakışmış! Geldiğine çok sevindim! Hiç kuşkum yok, çok heyecanlı bir gün olacak! Umarım tadını çıkarırsın! Eminim çok eğleneceksin! Hiç kuşkum yok! Baban mı? *Nasılsınız*, Bay Salt? Siz de Bayan Salt olmalısınız. Sizlerle tanışmak benim için büyük mutluluk! Evet, bilet de tamam! Lütfen içeri buyrun!"

Öteki iki çocuk, Violet Beauregarde ile Mike Teavee de gelip biletlerini uzattılar. Yerinde duramayan Bay Wonka onları da hararetle selamladı.

Ve en sonunda, incecik ürkek bir ses duyuldu: "Benim adım Charlie Bucket."

"Charlie ha!" diye bağırdı Bay Wonka. "Harika, çok güzel! Demek o sensin! Bileti dün bulan çocuk sensin, değil mi? Evet, evet. Bu sabah gazetelerde *her şeyi* okudum! *Tam zamanında* bulmuşsun, sevgili evladım! Ne demişler, geç olsun temiz olsun! Çok sevindim! Kim bilir ne kadar mutlusundur! Bu kim? Deden mi? Tanıştığımıza memnun oldum, efendim! Onur duydum! Şeref verdiniz! Tamam! Mükemmel! Herkes içeri girdi mi? Beş çocuk tamam mı? Eveet! Güzel! Şimdi lütfen beni izleyin! Gezimiz başlıyor! Ama sakın birbirinizden ayrılmayın! Sakın kendi başınıza gezmeye kalkışmayın! Daha gezinin başında ortalıktan kaybolmanız hiç de iyi olmaz! Aman, gözünüzü seveyim, bir yere kaybolmayın!"

Charlie dönüp arkasına baktığında, büyük demir kapıların ağır ağır kapanmakta olduğunu gördü. Dışarıdaki kalabalık hâlâ itişip bağrışıyordu. Charlie onlara son bir kez baktı. Kapıların gümbür! diye kapanmasıyla, dışarıdaki dünya artık görünmez oldu.

Grubun önüne düşen Bay Wonka, "Tamam, artık gezimize başlayabiliriz!" diye bağırdı. "Şu büyük kırmızı kapıdan lütfen! Evet, buradan! İçerisi sıcacıktır! İşçilerin üşümemesi için fabrikayı sıcak tutmam gerekiyor! İşçilerim çok sıcak iklime alışıktırlar! Soğuğa dayanıklı değildirler! Bu havada dışarı çıksalar mah-

volurlar! İnanın, donup ölürler!"

Augustus Gloop, "Peki, kim bu işçiler?" diye soracak oldu.

Bay Wonka gülümseyerek, "Her şeyin bir sırası var, sevgili evladım!" diye yanıt verdi. "Sabret biraz! Fabrikayı dolaşırken her şeyi göreceksin! Herkes girdi mi içeri? İyi! Rica etsem, kapıyı kapatır mısınız? Teşekkür ederim!"

Charlie Bucket kendini çok, ama çok uzun bir koridorda buldu. Koridor o kadar genişti ki, bir araba kolaylıkla geçebilirdi. Duvarlar uçuk pembeye boyanmıştı, ışıklar gözü rahatsız etmiyordu.

Charlie, "Ne kadar güzel ve sıcak!" diye fısıldadı.

Joe Dede, havayı içine çekerek, "Haklısın, çocuğum," diye yanıtladı. "Üstelik çok da güzel kokuyor!" Dünyanın en güzel kokuları buradaki havaya karışmıştı sanki... Kavrulmuş kahve, yanık şeker, erimiş çikolata, nane, menekşe, fındık ezmesi, elma baharı ve limon kabuğunun birbirine karışan kokuları...

Fabrikanın ta uzaklardaki yüreğinden, çarklarını şimşek gibi döndüren dev bir makinenin gümbürtüsü geliyordu.

Bay Wonka, o gürültüde duyulsun diye sesini yükselterek, "Sevgili çocuklar," dedi, "burası fabrikanın ana koridoru. Şimdi lütfen paltolarınızla şapkalarınızı şuradaki askılara asın ve beni izleyin. Evet, aferin! Herkes hazır mı? Hadi öyleyse! Gidiyoruz!"

Menekşerengi kadife ceketinin kuyruğunu arkasından sürüyerek hızlı hızlı yürümeye başladı, konuklar da ardına düştüler.

Aslına bakılırsa, oldukça kalabalık sayılırlardı. Dokuzu büyük, beşi çocuk, on dört kişiydiler. Gözünüzün önüne getirebiliyor musunuz? Önlerinde hızlı hızlı yürüyen o ufacık adamın ardından koşuştururlarken, itişip kakışıyorlar, birbirlerine çarpıyorlar, düşe kalka ilerliyorlardı. Bay Wonka, "Çabuk olun!" diye bağırıyordu. "Kımıldayın biraz, hadi bakalım! Böyle ağırdan alırsanız bir günde bütün fabrikayı gezemezsiniz!"

Çok geçmeden ana koridordan sağa saptı, daha dar bir geçide daldı.

Biraz sonra sola saptı.

Sonra yeniden sola.

Sonra sağa.

Sonra sola.

Sonra sağa.

Bir daha sağa.

Sonra sola.

Dört bir yana açılan geçitlerle dolu kocaman bir köstebek yuvasındaydılar sanki.

Joe Dede, "Sakın elimi bırakma, Charlie," diye fısıldadı.

Bay Wonka, "Tüm geçitlerin aşağıya doğru indiğinin farkındasınız umarım!" diye seslendi. "Yeraltına

iniyoruz! Fabrikanın en önemli odaları yerin altında!"

"Neden?" diye sordu birisi.

Bay Wonka, "Yukarıda o kadar geniş yer yoktu!" diye yanıtladı. "Bu göreceğiniz odalar çok büyük, futbol sahasından da büyük! *Dünyada* hiçbir binaya sığmazlar! Ama burada, yeraltında istediğim kadar yer var! Sınırsız... Ne kadar gerekiyorsa o kadar kazıp yer açarsın!"

Bay Wonka sağa döndü.

Sonra sola döndü.

Sonrada yeniden sağa döndü.

Aşağı inildikçe geçitler dikleşiyordu.

Sonra birden, Bay Wonka parlak metal bir kapının önünde durdu. Konuklar çevresine toplandı. Kapının üstünde büyük harflerle şöyle yazıyordu:

ÇİKOLATA ODASI

15
Çikolata Odası

Bay Wonka cebinden bir deste anahtar çıkardı, anahtarlardan birini kapının deliğine sokarken, "Burası çok önemli bir odadır!" dedi. "Tüm fabrikanın beynidir burası, tüm işin kalbidir! Ayrıca çok da *güzeldir*! Odalarımın hepsinin çok güzel olmasını isterim! Fabrikamda çirkinliğe dayanamam! Hadi bakalım, giriyoruz! Yalnız, sevgili çocuklar, lütfen çok dikkatli olun! Sakın soğukkanlılığınızı kaybetmeyin! Fazla heyecanlanayım demeyin! Çok sakin olun!"

Bay Wonka kapıyı açtı. Beş çocukla dokuz büyük içeri daldılar. O da ne! Böylesine güzel, bu kadar benzersiz bir görünümle hayatlarında ilk kez karşılaşıyorlardı.

Ayaklarının altında rüya gibi bir vadi uzanıyordu. Vadinin iki yanı yemyeşil çayırlarla örtülüydü, ortasından kahverengi büyük bir ırmak geçiyordu.

Bu kadar da değil. Irmağın yarı yolunda kocaman bir çağlayan görülüyordu. Sular sarp bir kayalığın üstünden hızla aşağıya dökülüyor, çalkantılı bir köpük burgacına karışıyordu.

En şaşırtıcısı ise, tavanda bir yerden çıkıp ta aşağılara kadar uzanan, çağlayanın dibinde ırmağa dalan koskocaman cam borulardı! Görülmemiş büyüklükteydiler. En az bir düzine boru vardı. Irmağın kahverengi çamurlu sularını içlerine çekip emiyorlar, bilinmedik bir yere taşıyorlardı. Camdan yapılmış oldukları için, içlerinden fokur fokur akıp giden sular görülebiliyordu. Çağlayanın gümbürtüsüne, suları şakır şukur emen boruların fokurtuları eşlik ediyordu.

Irmağın iki yakası olağanüstü güzellikte ağaçlar ve yeşilliklerle kaplıydı. Salkımsöğütler, akçaağaçlar, pembe, kızıl ve mor çiçekleriyle boylu boslu açelyalar, çayırlarda ise binlerce düğünçiçeği.

Bay Wonka, bir-iki dönüp, "*Bakın*!" diye seslendi altın topuzlu bastonuyla kahverengi ırmağı göstererek. "*Tamamen* çikolata! Bu ırmağın her damlası eritilmiş sıcak çikolatadır, hem de en iyisinden. Çikolatanın *en* iyisi! Ülkenin *tüm* banyo küvetlerini dolduracak kadar çikolata! Yalnız banyo küvetlerini mi, tüm yüzme havuzlarını da! Ne *müthiş*, değil mi? Şu borulara bir bakın! Emdikleri tekmil çikolatayı fabrikanın öteki odalarına aktarıyorlar! Hangi odaya gerekiyorsa oraya! Su gibi çikolata akıyor, sevgili çocuklar!

Düşünebiliyor musunuz, su gibi çikolata akıyor!"

Çocukların da, büyüklerin de dili tutulmuştu. Donakalmışlar, akılları başlarından gitmişti. Büyülenmiş, kendilerinden geçmişlerdi. Gördüklerinin büyüklüğü, uçsuz bucaksızlığı karşısında ne yapacaklarını şaşırmışlar, öyle kalakalmışlardı.

Bay Wonka, "Şu çağlayan var ya, o da *çok* önemli!" diye devam etti. "Çikolatayı çalkalayıp karıştırır, dövüp ezer! Hafifletir, yumuşatır, köpük verir! Dünyada çikolatayı böyle karıştıran başka bir fabrika bulamazsınız! Oysa çikolatayı hakkıyla karıştırmanın *biricik* yolu budur! Başka yolu yoktur!"

Sonra, "Peki, ağaçlarımı nasıl buldunuz bakalım?" diye bağırdı bastonuyla göstererek. "Ya şu güzelim, yemyeşil bitkileri? Ne kadar sevimliler, değil mi? Çirkinlikten nefret ettiğimi söylemiştim! Üstelik bunların *hepsi* yenilebilir! Biri birine benzemez, her birinin ayrı bir tadı vardır! Çayırımı beğendiniz mi peki? Çimenlerime ve düğünçiçeklerime ne dersiniz? Üstüne bastığınız çimenler, yeni keşfettiğim yumuşacık bir nane şekerinden yapıldı! 'Nanik' adını verdim ona! Koparın, bir tadına bakın! Çekinmeyin! Parmaklarınızı yersiniz valla!"

Hepsi eğilip birer tutam çimen kopardı. Hepsi dediysek, Augustus Gloop dışında hepsi tabii. Çünkü Augustus bir avuç kopardı.

Violet Beauregarde ise, çimenin tadına bakma-

dan önce dünya rekoru kırdığı çikletini ağzından çıkardı, dikkatle kulağının arkasına yapıştırdı.

"*Harika*," diye fısıldadı Charlie. "Tadı çok güzel, değil mi dedeciğim?"

Joe Dede, keyifle yalanarak, "Bütün çayırı yiyebilirim!" dedi. "Bir inek gibi dört ayak üstünde bütün çimenleri yiyebilirim!"

"Bir de düğünçiçeğinin tadına bakın!" diye bağırdı Bay Wonka. "Onlar daha da *nefis*!"

Birden birisi çığlıklar atmaya başladı. Çığlığı basan, Veruca Salt'tı. Aklını kaçırmış gibiydi; ırmağın karşı kıyısını gösteriyordu. "*Bakın*! Şuraya bakın!" diye haykırdı. "Nedir o? Kımıldıyor! Yürüyor! Küçücük bir *insan*! Minicik bir *adam*! Aşağıda, çağlayanın orada!"

Düğünçiçeği toplamayı bıraktılar, ırmağın karşı

kıyısına baktılar.

Charlie, "*Dede, kız haklı!*" diye bağırdı. "Küçük bir adam var orada! Görebiliyor musun?"

Joe Dede heyecan içinde, "Görüyorum, Charlie!" dedi.

Çok geçmeden herkes bağırmaya başladı.

"Şuraya bakın, bir tane daha çıktı, *iki* tane oldular!"

"Vay canına!"

"Ne iki tanesi! Bir, iki, üç, dört, beş!"

"Ne *yapıyorlar*?"

"Acaba nereden geldi bunlar?"

"Kimmişler, bilen var mı?"

Çocuklar ve aileleri, daha yakından görebilmek için ırmak kıyısına koştular.

"Ne *tuhaf* yaratıklar!"

"Dizime geliyorlar!"

"Şu uzun saçlarına bakın, ne komik!"

Orta boy oyuncak bebeklerden büyük olmayan küçük adamlar, yaptıkları işi bırakmış, ırmağın karşı kıyısındaki konuklara bakıyorlardı. İçlerinden biri parmağıyla çocukları gösterip öbürlerine bir şeyler fısıldadı ve hep birlikte kahkahalar atmaya başladılar.

Charlie, "Ama *gerçek* insan olmaları mümkün değil," dedi.

Bay Wonka, "Bal gibi gerçek insan onlar," diye karşılık verdi. "Onlar Umpa Lumpalar."

16
Umpa Lumpalar

Hepsi aynı anda, "Umpa Lumpalar mı?" diye bağırdılar. "*Umpa Lumpalar* da kim oluyor?"

Bay Wonka, övünçle, "Onları Lumpa ülkesinden getirttim," dedi.

Bayan Salt, "Ama öyle bir ülke yok ki," diye atıldı.

"Hanımefendi, kusura bakmayın ama..."

"Bay *Wonka*," diye bağırdı Bayan Salt. "Ben coğrafya öğretmeniyim..."

"Öyleyse çok iyi biliyorsunuzdur," dedi Bay Wonka. "Ah, korkunç bir yerdir Lumpa ülkesi! Dünyanın en ürkünç canavarlarıyla dolu, balta girmemiş ormanlarla kaplıdır! O boynuzlu congolozları, amansız devanalarını, dev tepegözleri görseniz, korkudan dudağınız uçuklar. Bir dev tepegöz, kahvaltıya oturdu mu, tam on Umpa Lumpa yer de bana mısın demez. Ora-

ya gittiğimde, bu küçük Umpa Lumpaların ağaçların tepesine kondurdukları evlerde yaşadıklarını gördüm. Ne yapsınlar, boynuzlu congolozlara, amansız devanalarına, dev tepegözlere yem olmamak için bu ağaç evlerde yaşıyorlardı. Karınlarını yeşil tırtıl yiyerek doyuruyorlardı, ama tırtılların tadı o kadar iğrençti ki sabahtan akşama kadar ağaçların tepelerinde tırtıla biraz olsun lezzet katacak bir şeyler arıyorlardı. Buldukları da kızıl karıncalar, okaliptüs yaprakları ve acıağaç kabuklarıydı. Hepsi de berbat şeylerdi, ama hiç değilse yeşil tırtıllar kadar berbat değildiler. Zavallı Umpa Lumpa'cıklar! En bayıldıkları yemek kakao çekirdeğiydi, ama kakao çekirdeği bulmak hiç de kolay değildi. Yılda üç-dört kakao çekirdeği bulan bir Umpa Lumpa başına devlet kuşu konmuş sayılırdı. Aman Tanrım, kakao çekirdeği delisidir hepsi de. Sabaha kadar rüyalarında kakao çekirdeği görürler, akşama kadar kakao çekirdeğini dillerinden düşürmezler. Bir Umpa Lumpa'ya 'kakao' demeyegörün, o saat yutkunmaya başlar, ağzının suyu akar."

Bay Wonka, "Kakao ağacında yetişen kakao çekirdeği çikolata yapımında kullanılır," diye devam etti. "Kakao çekirdeği olmadan çikolata yapamazsınız. Kakao çekirdeği çikolatanın ta kendisidir. Yalnızca benim fabrikamda her hafta milyonlarca kakao çekirdeği kullanıyoruz. Evet, sevgili çocuklar, Umpa Lumpaların kakao çekirdeğini deli gibi sevdiklerini anlar

anlamaz, ağaçların tepesindeki köylerine tırmandım, reisin evinin kapısından kafamı uzattım. Zavallıcık bir deri bir kemikti, avurtları çökmüştü; oturmuş, bir çanak dolusu yeşil tırtıl ezmesini güç bela yemeye çalışıyordu. 'Bakar mısın, kardeş!' dedim (elbette İngilizce değil, Umpa Lumpaca konuşuyordum). 'Sen ve halkın benim ülkeme gelir, benim fabrikamda yaşarsanız, dilediğiniz kadar kakao çekirdeği yiyebilirsiniz! Depolarım tepeleme kakao çekirdeği dolu! Her öğün kakao çekirdeği yiyin isterseniz! Dilerseniz, her gün hapır hupur yiyin, silip süpürün! İsterseniz ücretlerinizi bile kakao çekirdeğiyle ödeyebilirim!'

"Umpa Lumpaların şefi iskemlesinden sıçrayarak, 'Ciddi misin?' diye sordu.

"'Tabii ki ciddiyim,' dedim. 'Ayrıca çikolata da yiyebilirsiniz. Çikolata kakao çekirdeğinden de nefistir, çünkü içine süt ve şeker katılır.'

"Minik adam sevinçten havalara uçtu, yeşil tırtıl ezmesi dolu çanağı ağaç evin penceresinden dışarı fırlatıverdi. 'Anlaştık!' diye haykırdı. 'Bu iş tamamdır! Ne duruyoruz, hadi gidelim!'

"İşte böyle. Kadın erkek, çoluk çocuk tüm Umpa Lumpa kabilesini gemiye bindirdiğim gibi buraya getirdim. Çok kolay oldu. Büyük sandıklara hava delikleri açtım, Umpa Lumpaları sandıklara doldurdum, sağ salim geldiler buraya kadar. Arı gibi çalışıyorlar. Artık hepsi İngilizce konuşuyor. Dans etmeyi ve şarkı

söylemeyi çok seviyorlar. Şarkı söylemedikleri an yok. Bugün şarkılarını bol bol dinleyeceksiniz zaten. Yalnız, sonra söylemedi demeyin, biraz yaramazdırlar. Şaka yapmayı çok severler. Hâlâ ormanda giydikleri giysileri giymekte direniyorlar. Umpa Lumpaların erkekleri, ırmağın karşı kıyısında gördüğünüz gibi, yalnızca geyik derisi giyerler. Kadınları da yapraklarla örterler gövdelerini. Çocuklar ise hiçbir şey giymezler. Kadınlar üstlerindeki yaprakları her sabah değiştirirler..."

Veruca Salt (hani şu canının her istediğini elde eden kız), "*Babacığım*!" diye bağırdı. "*Babacığım*! Ben de bir Umpa Lumpa istiyorum! Şimdi isterim, şimdi! Alıp eve götürmek istiyorum! Bitane babacığım! Bana bir Umpa Lumpa al!"

Veruca'nın babası, "Tamam yavrucuğum, alırız güzelim," dedi, "ama Bay Wonka'nın sözünü kesmemeliyiz."

Veruca çığlığı bastı: "Ama ben bir Umpa Lumpa istiyorum!"

"*Peki*, Veruca, *tamam*! Hemen nasıl alayım, evladım! Sabret biraz. Bugün bir ara alırım, merak etme."

Bayan Gloop, "Augustus!" diye bağırdı. "Augustus, ne yapıyorsun bir tanem, lütfen kendine gel." Augustus Gloop, sizin de tahmin edebileceğiniz gibi, sessizce ırmak kıyısına inmiş, diz çöküp eğilmiş, sıcak çikolatayı çalakaşık yiyor, yalayıp yutuyordu.

17
Augustus Gloop Borunun İçine Kaçıyor

Bay Wonka arkasına dönüp de Augustus Gloop'un yaptığını görünce, "Eyvah!" diye bağırdı. "Hayır, Augustus, olmaz! *Lütfen*, yalvarırım. Çikolatama asla insan eli değmemeli!"

Bayan Gloop da, "Augustus!" diye seslendi. "Adamın dediğini duymadın mı? Hemen gel oradan bakayım!"

Augustus, annesine de, Bay Wonka'ya da aldırmaksızın, "Muhteşem bir şey!" dedi. "Kovaya doldursam da başıma diksem şöyle!"

Bay Wonka, yerinde zıp zıp zıplayıp bastonunu havada sallayarak, "Augustus!" diye bağırdı. "Hemen buraya gel bakayım! Çikolatamı pisletiyorsun!"

Annesiyle babası da, "Augustus! Augustus!" diye bağırdılarsa da, boşuna. Augustus kocaman midesinin çağrısından başka bir şey duymuyordu. Irmağın

kıyısına boylu boyunca uzanmış, kafasını uzatmış, çikolatayı köpek gibi şapur şupur yalıyordu.

Bayan Gloop bir kez daha, "Augustus!" diye bağırdı. "Sen ne biçim çocuksun, o pis nezleni binlerce insana geçireceksin!"

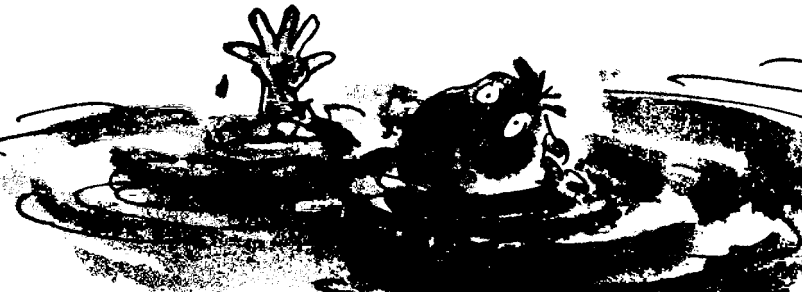
Bay Gloop da, "Aman dikkat, evladım!" diye bağırdı. "O kadar eğilme, ırmağa düşeceksin!"

Bay Gloop yerden göğe kadar haklıydı. Birden bir çığlık duyuldu, sonra cumburlop, Augustus Gloop kendini ırmağın içinde buldu ve göz açıp kapayıncaya kadar kahverengi çikolatanın altında kayboldu.

Bembeyaz kesilen Bayan Gloop, şemsiyesini sallayarak, "Kurtarın çocuğumu!" diye haykırdı. "Boğulacak! Hiç yüzme bilmez! Kurtarın onu! Kurtarın yavrumu!"

Bay Gloop, "Ben ne yapacağım şimdi!" dedi. "Irmağa atlamam mümkün değil! En iyi elbisemi giydim bugün!"

Az sonra Augustus Gloop'un yüzü yeniden belirdi. Tümden çikolataya boyanmıştı. "İmdat! İmdat! İmdat!" diye bağırıyordu. "Çabuk, çıkarın beni!"

Bayan Gloop, kocasına, "Ne *dikilip* duruyorsun orada!" haykırdı. "Bir şey yapsana!"

Ceketini çıkarıp çikolata ırmağının içine atlamaya hazırlanan Bay Gloop, "Senin dediğin olsun, yapıyorum işte!" dedi. Ama tam o sırada yaramaz çocuk ırmağa inen koca borulardan birinin ağzına doğru çekilmeye başladı. Sonra birden, ırmaktaki çikolatayı büyük bir güçle emmekte olan boru Augustus Gloop'u içine çekiverdi.

Kıyıda toplananlar, nefeslerini tutmuşlar, Augustus'u görmeye çalışıyorlardı.

İçlerinden biri, yukarıyı göstererek, "*İşte, işte, orada*!" diye bağırdı.

Evet, boru camdan olduğu için, şimşek hızıyla yukarı çıkmakta olan Augustus Gloop açık seçik görülebiliyordu.

Bayan Gloop, "İmdat! Yetişin, cinayet var! Polis!" diye avaz avaz bağırmaya başladı. "Augustus, geri dön! Nereye gidiyorsun?"

"İnanılır gibi değil!" dedi Bay Gloop. "Boru da amma genişmiş ha! İçinden insan geçebiliyor!"

"O kadar da geniş sayılmaz!" dedi Charlie Bucket. "Aman Tanrım, bakın, bakın! Yavaşlıyor!"

Joe Dede, "Evet, yavaşlıyor!" dedi.

"Sıkışacak!" diye haykırdı Charlie.

Joe Dede, "Bana da öyle geliyor!" dedi.

"Şimdi yandı!" diye bağırdı Charlie. "Sıkıştı işte!"

Bay Gloop, "Koca göbeğiyle geçemedi oradan tabii!" diye homurdandı.

Joe Dede, "Boruyu tıkadı!" diye söylendi.

Bayan Gloop, hâlâ şemsiyesini sallıyordu. "Kırın şu boruyu!" diye çığlığı bastı. "Augustus, evladım, hemen çık bakayım oradan!"

Borunun içinde çalkalanıp köpüren çikolata Augustus'u sarıp sarmalıyor, aşağıdan bastıran kopkoyu çikolata yığını çocuğu görülmemiş bir basınçla sıkıştırıyordu. Bir an önce bir şey olmalıydı. Ve oldu da! Tüfeğin namlusundan çıkan mermi gibi yukarı fırladı Augustus!

Bayan Gloop, "Yok oldu!" diye bağırdı avazı çıktığı kadar. "O boru nereye gidiyor acaba? Çabuk, durmayın! İtfaiyeyi çağırın!"

Bay Wonka, "Lütfen, telaş etmeyin!" diye araya girdi. "Sakin olun, hanımefendi, heyecanlanmayın! Tehlike yok! İnanın bana, en küçük bir tehlike yok! Augustus küçük bir yolculuğa çıktı, o kadar. Çok eğlenceli bir gezinti. Hiç merak etmeyin, göreceksiniz, başına hiçbir şey gelmeyecek."

"Siz çocuk mu kandırıyorsunuz?" diye ciyakladı Bayan Gloop. "Nasıl sağlam çıkar oradan? Az sonra çokonat olacak yavrucuğum!"

Bay Wonka, "Mümkün değil!" diye karşılık verdi. "Böyle bir şey olanaksız! Çok saçma! Oğlunuz asla çokonat olmayacak!"

"Neden olmayacakmış, sorabilir miyim?" diye tıslադı Bayan Gloop.

"Çünkü o boru çokonat yapılan odanın yakınından bile geçmiyor! Augustus'un yukarı fırladığı boru, sütlü çikolata kaplamalı çilekli gofretli çokobarların en nefislerinin yapıldığı odaya gidiyor dosdoğru..."

Bayan Gloop bu sefer de, "Öyleyse sütlü çikolata kaplamalı çilekli gofretli çokobar olacak benim evladım!" diye viyakladı. "Zavallı Augustus'cuğum! Yarın sabah kim bilir hangi dükkânda satılacak!"

"Hangi dükkânda satılır, ben de bilmiyorum ama," dedi Bay Gloop, "birisinin midesine ineceği kesin!"

"Ben de ondan korkuyorum ya," diye çıkıştı Bayan Gloop.

Bay Gloop ciddi bir sesle, "Bu işin şakaya gelir yanı yok," dedi.

Bayan Gloop, "Ama Bay Wonka aynı kanıda değil galiba!" diye gürledi. Sonra, üstüne yürüyüp dövecekmişçesine şemsiyesini Bay Wonka'ya doğru sallayarak, "Baksanıza, adam gülüp duruyor!" diye bağırdı. "Oğlum borunun içinde can verirken sen nasıl gülersin böyle? Canavar herif! Bunun neresi komik! Oğlumun boruya kapılıp Çokobar Odası'nı boylaması çok mu komik yani sence?"

Bay Wonka kıkır kıkır gülerek, "Oğlunuza hiçbir şey olmayacak," dedi.

Bayan Gloop, "Gofretli çokobar olacak!" diye bağırdı.

"Asla olmayacak!" diye karşılık verdi Bay Wonka.

Bayan Gloop, "Bal gibi olacak işte!" diye haykırdı.

"Hayır efendim! İzin vermeyeceğim!" dedi Bay Wonka.

Bayan Gloop, "Nedenmiş o?" diye sordu.

"Çokobarın tadı bozulur da ondan," diye yanıtladı Bay Wonka. "Bir düşünün! Augustus kaplamalı çilekli gofretli Gloop! Kim alır ki!"

Bay Gloop birden öfkelenerek, "Herkes alır!" diye karşı çıktı. "Hem de bayıla bayıla!"

Bayan Gloop, "Düşünmek bile istemiyorum!" diye feryadı bastı.

"Ben de," dedi Bay Wonka. "Hanımefendi, inanın, sevgili oğlunuzun hiçbir şeyi yok."

Bayan Gloop, "Hiçbir şeyi yok da nerede peki?" diye çıkıştı. "Onu hemen görmek istiyorum!"

Bay Wonka arkasına döndü ve üç kez parmaklarını şaklattı: *Şak, şak, şak!* O anda, sanki yerden bitmişçesine, bir Umpa Lumpa belirdi.

Umpa Lumpa yerlere kadar eğilerek selam verdi, inci gibi dişlerini göstererek gülümsedi. Teni pembebeyaz, uzun saçları sarı-kahverengiydi, başı Bay Wonka'nın dizinin biraz üstüne geliyordu. Sırtında, Umpa Lumpaların hep giydikleri geyik derisinden giysi vardı.

Bay Wonka, küçük adama tepeden bakarak, "Dinle beni!" dedi. "Bay ve Bayan Gloop'u alıp Çokobar Odası'na götüreceksin, oğulları Augustus'u bulmalarına yardımcı olacaksın. Az önce borudan yukarı kaçtı."

Umpa Lumpa dönüp Bayan Gloop'a baktıktan sonra kahkahalar atmaya başladı.

"Kes sesini!" dedi Bay Wonka. "Kendine gel! Bayan Gloop bunu hiç de komik bulmuyor!"

"İşte bu çok doğru!" dedi Bayan Gloop.

Bay Wonka, Umpa Lumpa'ya, "Doğruca Çokobar Odası'na gideceksin," dedi. "Oraya vardığında eline uzun bir sopa al, o kocaman çikolata karıştırma fıçısına daldır, şöyle bir karıştır bakalım. Çocuk kesin oradadır! Ama çok dikkatli bak! Elini çabuk tut! Çikolata karıştırma fıçısında çok fazla kalırsa çikolatalaların kaynatıldığı kazana düşebilir. İşte o zaman mahvoluruz! Çokobarlarım yenmez olur!"

Bayan Gloop öfkeyle haykırdı.

"Şaka, şaka," dedi Bay Wonka kıkır kıkır gülerek. "Bağışlayın beni, öyle demek istemedim. Çok özür dilerim. Güle güle Bayan Gloop! Güle güle Bay Gloop! Görüşmek üzere..."

Bay ve Bayan Gloop minik rehberleriyle birlikte hızla uzaklaşırken, ırmağın karşı kıyısındaki beş Umpa Lumpa birden hoplayıp zıplamaya, ufacık davullarını çılgınca çalmaya başladılar. "Augustus Gloop!" diye sesleniyorlardı. "Augustus Gloop! Augustus Gloop! Augustus Gloop!"

Charlie, "Dedeciğim!" diye bağırdı. "Dinler misin, dedeciğim! Ne söylüyor bunlar?"

Joe Dede, "Şşş!" diye fısıldadı. "Galiba bize bir şarkı söyleyecekler!"

Evet, Umpa Lumpalar gerçekten de şarkı söylüyorlardı:

Augustus Gloop!
Augustus Gloop! Augustus Gloop!
Yalayıp yutar ne bulursa lup lup!
Kim katlanır bu korkunç canavara,
Bütün gün domuz gibi tıkınmasına?
Tam yüz yıl yaşasa da bu domuz,
İnanın yok en küçük bir kuşkumuz,
Ne şenlendirir birinin gönlünü,
Ne de güldürür kimsenin yüzünü.
İşte bu yüzden, düşündük taşındık,
Yumurcağı yenilemekte karar kıldık;
Öyle bir kılığa sokalım ki örneğin,
Herkes sevinsin, düğün bayram etsin.
Bir taş bebek mi, yoksa bir top mu,
Bir tahta at mı, yoksa bir cicoz mu!
Ama bu arsız, açgözlü, salak oğlan
Öyle iğrenç bir tat bıraktı ki baştan,
Silip atalım dedik göz açıp kapamadan
O iğrenç tadı ağızlardan.
"Haydi!" diye bağırdık. "Tam zamanı,
Fırlatalım şunu borudan yukarı!"
Öyle bir oyun oynayalım ki şuna,
Görsün gününü, vursun başını taşa!
Aman çocuklar, korkmayın sakın,
Başına bir şey gelmeyecek inanın.
Ama siz de kabul edersiniz ki,
Bu yumurcak biraz elden geçmeli.

Çokobar makinesinden çıktı mıydı,
Bizim oğlan bambaşka biri olmalı.
Yavaş yavaş dönedursun çarklar,
Dişliler ezip öğütmeye başlar;
Kırk satır doğrar, dilim dilim eder;
Biraz şeker, krema, baharat ister;
Bir güzel fokurdatıp fıkırdatalım,
Tüm arsızlığından arıtalım, damıtalım.
Bakın göründü, çıktı geliyor işte!
Mucize denmez mi şu olup bitene!
Az önce herkesin nefret ettiği obur,
Az sonra herkesin gözdesi olur!
Kim karşı koyabilir ki bu nefis tada,
Kim hayır diyebilir gofretli çokobara?

"Size şarkı söylemeye bayıldıklarını *söylemiştim*!" diye bağırdı Bay Wonka. "Ne şirin şeyler, değil mi? Şeker gibiler! Ama söylediklerinin hiçbirine inanmayın sakın. Saçma sapan konuşuyorlar işte!"

Charlie, "Umpa Lumpalar sahiden şaka mı yapıyorlar, dedeciğim?" diye sordu.

"Elbette şaka yapıyorlar," diye yanıt verdi Joe Dede. "Şaka yapıyor olmalılar. Umarım şaka yapıyorlardır. Sen ne düşünüyorsun?"

18
Çikolata Irmağında

Bay Wonka, "Hadi gidiyoruz!" diye bağırdı. "Çabuk olun! Düşün peşime, bitişikteki odaya geçiyoruz! Lütfen Augustus Gloop'u da merak etmeyin. Eninde sonunda ortaya çıkacaktır. Korkmayın, bir şeycikler olmayacak. Gezimize kayıkla devam edeceğiz. İşte kayığımız geliyor. Bakın, gördünüz mü?"

Sıcak çikolata ırmağından yükselen sisin içinden ansızın göz kamaştırıcı, pembe bir kayık belirdi. Eski Viking kayıkları gibi önü ve arkası yüksek, koskocaman bir kayıktı. Öylesine parlak bir pembeye boyanmıştı ki, yaldızlı pembe camdan yapılmış sanırdınız. İki yanında bir sürü kürek vardı. Kayık iyice yaklaştığında, ırmak kıyısındakiler hayretler içinde kaldılar: Her bir küreği en az on Umpa Lumpa çekiyordu.

Bay Wonka, yüzü sevinçle parlayarak, "Bu benim özel gezi teknem!" dedi. "Dağ kadar bir şekerin içini

oyarak yaptım! Böyle güzel kayık hayatınızda gördünüz mü? Bakın, nasıl da süzüle süzüle geliyor!"

Işıl ışıl pembe şeker kayık, ırmağın kıyısına usulca yanaştı. Yüz Umpa Lumpa kürekleri bıraktı, konuklara baktı. Sonra birden, bir tek kendilerinin bildiği bir nedenle, kahkahalar atarak gülmeye başladılar.

Violet Beauregarde, "Bunlar neye gülüyorlar?" diye sordu.

Bay Wonka, "Sen onlara bakma!" diye karşılık verdi. "Hep güler onlar! Her şey komiktir onlar için! Şimdi herkes kayığa atlasın! Hadi bakalım! Çabuk!"

Herkes bindikten sonra, Umpa Lumpalar kayığı iterek kıyıdan uzaklaştırdılar ve var güçleriyle kürekleri asıldılar.

Bay Wonka, "Hey, Mike Teavee! Buraya bak!" diye bağırdı. "Lütfen kayığı yalayıp durma! Yapış yapış yaparsın o kadar, yalaman başka bir işe yaramaz!"

Veruca Salt yine dayanamadı, "Babacığım," dedi, "ben de bu kayıktan istiyorum! Böyle pembe şekerden kocaman bir kayık al bana! Ama tıpkı Bay Wonka'nınki gibi olsun, tamam mı! Bir sürü de Umpa Lumpa isterim, kürekleri çeksinler, gezdirsinler beni! Sonra bir de çikolata ırmağı alacaksın bana! Bana ne... isterim işte... bana ne!"

Joe Dede, Charlie'ye dönüp, "Bu kız tam dayaklık!" diye fısıldadı. Yaşlı adam kayığın arkasında oturuyordu, küçük Charlie Bucket da hemen yanındaydı.

Dedesinin bir deri bir kemik, buruşuk eline sımsıkı yapışmıştı. Heyecandan soluğu kesiliyordu. O ana kadar gördüğü her şey, büyük çikolata ırmağı, çağlayan, kocaman cam borular, nane şekerinden çayırlar, Umpa Lumpalar, güzelim pembe kayık ve en çok da Bay Willy Wonka'nın kendisi o kadar şaşırtıcıydı ki, daha şaşırtıcı neyle karşılaşabileceğini merak ediyordu. Peki, şimdi nereye gidiyorlardı? Bundan sonra neler göreceklerdi? Acaba bitişikteki odada nelerle karşılaşacaklardı?

Joe Dede, Charlie'ye gülümseyerek, "Harika, değil mi?" dedi.

Charlie de başını sallayıp yaşlı adama gülümsedi.

Charlie'nin öbür yanında oturan Bay Wonka, birden eğilip bir kulplu bardak aldı, ırmağa daldırıp çikolatayla doldurdu ve Charlie'ye uzattı. "İç şunu," dedi. "Sana iyi gelir! Şu haline bak, açlıktan öleceksin nerdeyse!"

Sonra bir bardak daha doldurup Joe Dede'ye verdi. "Sizin de Charlie'den bir farkınız yok," dedi. "Bir deri bir kemik kalmışsınız! Nedir bu haliniz? Galiba epeydir doğru dürüst bir şey yemediniz!"

Joe Dede, "Eh, öyle sayılır," dedi.

Charlie bardağı dudaklarına götürdü, ılık koyu çikolata boğazından boş midesine iner inmez tepeden tırnağa tüm gövdesini tatlı bir ürperti kapladı, ağzı kulaklarına vardı.

Bay Wonka, "Beğendin mi bakalım?" diye sordu.

"Evet, harika!" diye karşılık verdi Charlie.

Joe Dede ise ağzını şapırdatarak, "Ben hayatımda böyle güzel çikolata görmedim!" dedi.

Bay Wonka, "O gördüğünüz çağlayanda karıştı da ondan," diye açıkladı.

Kayık gittikçe daralan ırmakta hızla yol alıyordu. İleride kocaman bir boruyu andıran, karanlık ve yuvarlak bir geçit vardı. Irmak o geçidin içinden geçiyordu. Kayık da dosdoğru oraya gidiyordu! Bay Wonka, zıp zıp zıplayıp bastonunu sallayarak, "Asılın küreklere!" diye gürledi. "Tam yol ileri!" Umpa Lumpaların küreklere var güçleriyle asılmasıyla kayık büyük bir hızla karanlık geçide dalınca, tüm yolculardan korku çığlıkları yükseldi.

Violet Beauregarde, karanlıkta, "Nereye gittiklerini nasıl görüyorlar?" diye haykırdı.

Bay Wonka kahkahalar atarak, "Bilmeleri gerekmiyor ki!" diye bağırdı.

Bu dünyada kim biliyor ki
Kimin nereye gittiğini!
Kim nereye kürek çeker,
Irmak nereye akar gider!
Eyvah, göz gözü görmüyor,
Büyük bir tehlike geliyor!
Kürekçiler küreklere asılıyor,
Bu kayık dur durak bilmiyor!

Çocukların babalarından biri, "Bu adam keçileri kaçırdı!" diye bağırdı. Öbürleri de, hep bir ağızdan, "Aklını oynattı!" diye haykırdılar.

"Bu adam çılgının teki!"

"Çatlak!"

"Tozutmuş!"

"Zırdeli!"

"Tımarhane kaçkını!"

"Aklından zoru var!"

"Bir tahtası eksik!"

"Kafayı üşütmüş!"

"Manyak mıdır nedir!"

"Kafadan sakat!"

Joe Dede, birden, "Hayır, *değil*!" dedi.

Bay Wonka, "Işıkları yakın!" diye bağırdı. Birden ışıklar yandı ve tüm geçit aydınlandı, gündüz gibi oldu. Charlie aslında dev bir borunun içinde olduklarını gördü; borunun yukarı kıvrılan kocaman duvarları sütbeyaz ve pırıl pırıldı. Çikolata ırmağı borunun içinden büyük bir hızla akıp gidiyor, Umpa Lumpalar küreklere çılgınca asılıyorlar, kayık uçarcasına ilerliyordu. Bay Wonka kayığın arka tarafında hoplayıp zıplıyor, kürekçilere küreklere daha hızlı asılmaları için buyruklar yağdırıyordu. Belli ki, çikolata ırmağında yol alan pembe bir kayıkla sütbeyaz bir geçidin içinden hızla geçmekten büyük bir keyif alıyordu. Ellerini çırpıyor, kahkahalar atıyor, bir yandan da on-

lar da bu gezinin zevkini çıkarıyorlar mı diye dikkatle konuklarını izliyordu.

Charlie, "Şuraya bak, dedeciğim!" diye bağırdı. "Duvarda bir kapı var!" Gerçekten de, ırmak yüzeyinin az üstünde, geçidin duvarında yeşil bir kapı vardı. Hızla geçerlerken kapının üstündeki yazıları güçlükle okuyabildiler: 54 NUMARALI DEPO, yazılıydı. TÜM KREMALAR - TAZE KREMA, KREMŞANTİ, MENEKŞELİ KREMA, KAHVELİ KREMA, ANANASLI KREMA, VANİLYALI KREMA, SAÇ KREMİ.

Mike Teavee, "Saç kremi mi?" diye haykırdı. "Yoksa *saç kremi mi* kullanıyorsunuz?"

"Asılın küreklere!" diye bağırdı Bay Wonka. "Saçma sapan sorularla kaybedecek zamanımız yok!"

Hızla siyah bir kapının önünden geçtiler. 71 NUMARALI DEPO, yazılıydı. ÇIRPICILAR - HER ÇEŞİT VE HER BOYDA.

"*Çırpıcılar mı*!" diye haykırdı Veruca Salt. "Çırpıcılar ne işe yarıyor ki?"

Bay Wonka, "Kremayı çırpmaya yarıyor tabii," diye yanıtladı. "Çırpıcı olmadan krema nasıl çırpılır ki? Çırpıcıyla çırpılmamış kremaya çırpılmış krema denmez. Tıpkı sahanda pişirilmemiş yumurtaya sahanda yumurta denmeyeceği gibi! Hadi bakalım, asılın küreklere!"

Az sonra sarı bir kapının önünden geçtiler. Üstünde şöyle yazıyordu: 77 NUMARALI DEPO – TÜM ÇE-

KİRDEKLER, KAKAO ÇEKİRDEKLERİ, KAHVE ÇEKİRDEKLERİ, MEYVELİ JÖLE ÇEKİRDEKLERİ, SÜMSÜK ÇEKİRDEKLER.

"*Sümsük çekirdekler mi*!" diye bağırdı Violet Beauregarde.

"Tıpkı senin gibi!" dedi Bay Wonka. "Boş ver, boş yere vakit kaybetmeyelim şimdi! Asılın küreklere, var gücünüzle asılın!" Ama çok geçmeden kıpkırmızı bir kapı görününce, altın topuzlu bastonunu havada sallayarak gürledi: "Durdurun kayığı!"

19

Buluş Odası Erimez Tükenmez Bonbonlar ve Kıllı Karamelalar

Bay Wonka, "Durdurun kayığı!" diye bağırır bağırmaz, Umpa Lumpalar kürekleri ırmağa daldırıp sımsıkı tuttular. Kayık durdu.

Umpa Lumpalar kayığı kırmızı kapının önüne yanaştırdılar. Kapıda, BULUŞ ODASI - ÖZEL - GİRİLMEZ, yazıyordu. Bay Wonka cebinden bir anahtar çıkardı, kayığın kenarından uzanıp anahtarı deliğe soktu.

"*Burası* fabrikanın en önemli odası!" dedi. "En gizli, en yeni buluşlarımın çoğu burada kaynar, pişer! İhtiyar Fickelgruber bu odada üç dakika kalmak için takma dişlerini bile verir! Prodnose, Slugworth ve bütün öteki çikolatacı bozuntuları bu odayı görmek için neler vermezler! Şimdi beni iyi dinleyin! İçeri girdiğiniz zaman orayı burayı karıştırmak yok! Hiçbir şeye dokunmayacaksınız, hiçbir şeyi ellemeyeceksi-

niz, hiçbir şeyi ağzınıza atmaya kalkışmayacaksınız? Anlaştık mı?"

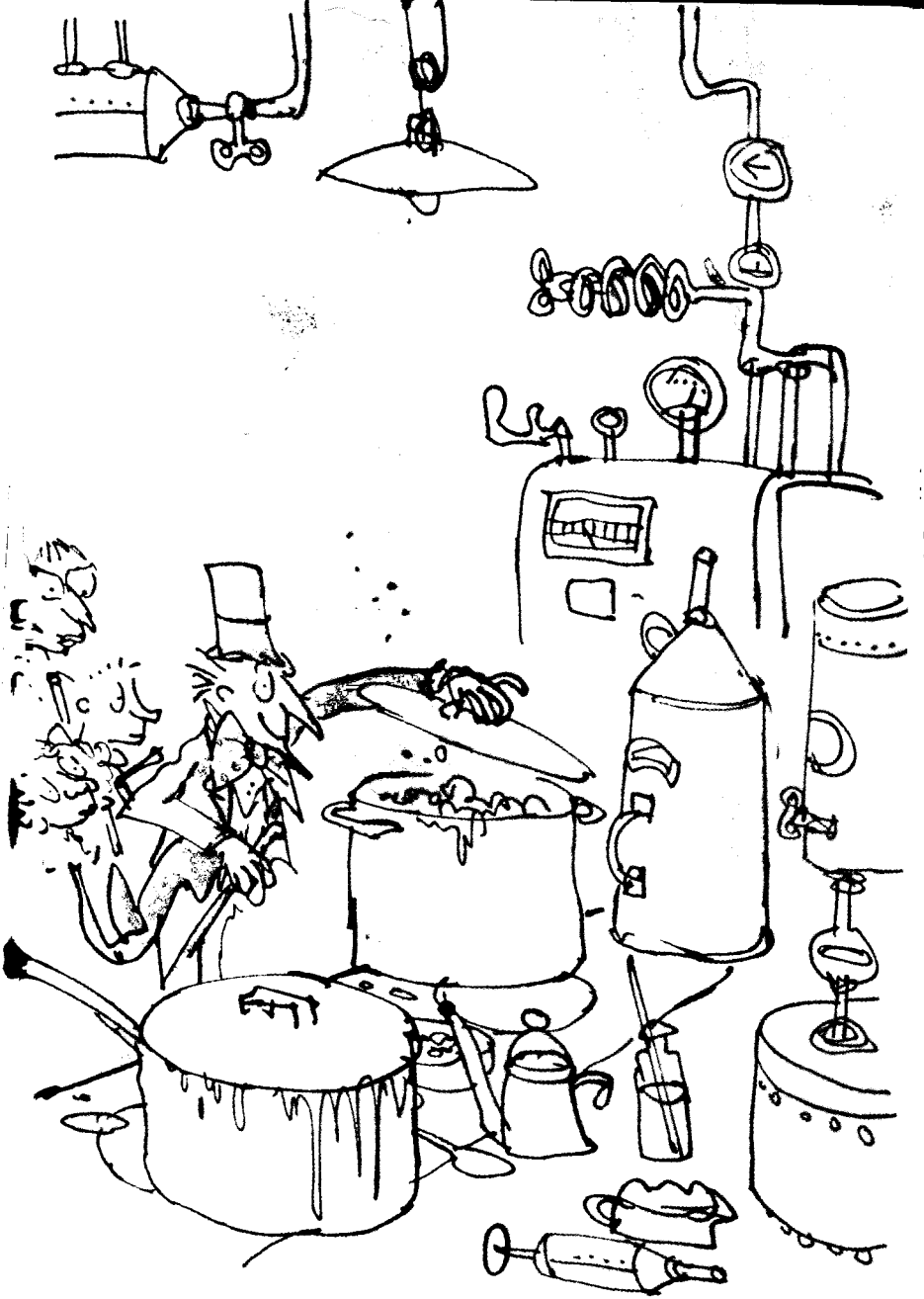
Çocuklar, bir ağızdan, "Tamam, anlaştık!" diye bağırdılar. "Söz, hiçbir şeye dokunmayacağız!"

Bay Wonka, "Bugüne kadar buraya hiç kimse, bir Umpa Lumpa bile girmedi!" dedi. Kapıyı açtı, kayıktan atlayıp odaya girdi. Ardından çocuklarla aileleri itişip kakışarak içeri doluştular.

"Hiçbir şeye dokunmayın!" diye bağırdı Bay Wonka. "Sakın bir şeyleri devirmeyin!"

Charlie Bucket, koskocaman odaya şöyle bir göz attı. Burası bir büyücünün mutfağını andırıyordu! Koca koca sobaların üstünde kara kazanlar fokur fokur kaynıyor, tencereler tıslıyor, tavalar cozurduyor, tuhaf tuhaf demir makineler şakır şukur çalışıyordu. Tavan ve duvarlardan fırdolayı borular geçiyordu. Odanın içini duman, buhar ve nefis kokular kaplamıştı.

Bay Wonka şimdi daha da coşkulu görünüyordu. Belli ki, en sevdiği oda burasıydı. Noel armağanlarının hangisini açacağına karar veremeyen çocuklar gibi, uzun saplı tencerelerin, o garip makinelerin arasında hoplaya zıplaya dolaşıyordu. Dev kazanlardan birinin kapağını kaldırıp kokladı; sonra koştu, bir fıçının içindeki yapışkan, sarı şeye parmağını batırıp tadına baktı; sıçraya sıçraya makinelerden birinin önüne gitti, bir sürü düğmeyi sağa sola çevirdi; dev fırının cam kapağından içeri kaygıyla baktı, içerideki-

leri görünce kıkır kıkır gülerek mutlulukla ellerini ovuşturdu. Sonra, *pıt-pıt-pıt-pıt* diye çalışıp duran küçük, parlak bir makinenin başına koştu. Makinenin her *pıtında*, yerdeki sepete iri yeşil bir cicoz düşüyordu. En azından cicoza benziyorlardı.

Bay Wonka gururla, "Erimez Tükenmez Bonbonlar!" diye bağırdı. "En son keşfim! Bunları çok az cep harçlığı alan çocuklar için yaptım. Bu Erimez Tükenmez Bonbonu ağzına atacaksın, ne kadar emersen em hiç bitmeyecek, *asla* tükenmeyecek!"

Violet Beauregarde, "Çiklet gibi!" diye haykırdı.

"Çiklet gibi *değil*," dedi Bay Wonka. "Çiklet çiğnemek içindir, oysa bu bonbonlardan birini çiğnemeye kalkarsan dişlerini kırarsın. Benim bonbonlarım hiç erimez! Hiç tükenmez! *ASLA*! En azından ben öyle sanıyorum. Bir tanesi şu anda yandaki Deneme Odasında deneniyor. Umpa Lumpalardan biri nerdeyse bir yıldır emip duruyor, bonbon hâlâ ilk günkü gibi!"

Bay Wonka, büyük bir heyecanla karşı duvara doğru sıçrayarak, "Şimdi bir de buraya bakın," diye devam etti. "Burada da yepyeni bir karamela üstünde çalışıyorum!" Uzun saplı bir tencerenin başına gitti. Tencerede mora çalan, kopkoyu bir şeker pekmezi fokur fokur kaynamaktaydı. Küçük Charlie parmaklarının ucunda yükselerek tencerenin içine baktı.

Bay Wonka, "Buna da Kıllı Karamela adını verdim!" diye bağırdı. "Ağzına ufacık bir parça atıyorsun,

yarım saate kalmadan kafanın tepesinde yepyeni, tadına doyulmaz, ipek gibi saçlar çıkmaya başlıyor! Sonra bıyık! Ardından sakal!"

"Sakal mı!" diye haykırdı Veruca Salt. "O da nereden çıktı? Kim sakal ister ki!"

Bay Wonka, "Eminim, sana çok yakışır," dedi, "ama ne yazık ki karışım henüz tam olarak hazır değil. Kıvamı çok koyu olmuş, çok hızlı etki ediyor. Dün Deneme Odasında bir Umpa Lumpa'da deneyeyim dedim, birden suratında kocaman bir kara sakal çıkmaya başladı. Sakal o kadar çabuk büyüdü ki, çok geçmeden kalın bir halıya dönüştü, odayı duvardan duvara kapladı. Biz kesiyorduk, o büyüyordu; biz kesiyorduk, o büyüyordu. Hızına yetişemiyorduk! Sonunda çim biçme makinesiyle kesmek zorunda kaldık! Ama merak etmeyin, çok sürmez, karışımı tam kıvamına getiririm! O zaman artık küçük çocukların dazlak kafayla dolaşmaları gerekmeyecek!"

"Ama Bay Wonka," diye karşı çıkacak oldu Mike Teavee, "küçük çocuklar hiç dazlak kafayla..."

Bay Wonka, "*Rica ederim* tartışma evladım!" diye bağırdı. "Değerli vaktimizi tartışarak harcamayalım! Şimdi lütfen buraya gelirseniz, çok övündüğüm bir şey göstermek istiyorum size. Aman, dikkat edin! Sakın bir şeyleri devirmeyin! O kadar yaklaşmayın!"

20
Kocaman Çiklet Makinesi

Bay Wonka, konuklarını Buluş Odasının tam ortasında duran koskocaman bir makinenin önüne götürdü. Çocukların da, büyüklerin de yanında cüce gibi kaldıkları bu parlak makinenin tepesinden yüzlerce, ama yüzlerce cam tüp fışkırıyordu. Bu incecik tüpler aşağıya doğru kıvrılarak bir araya toplanıyor, banyo küvetini andıran kocaman bir tekneye salkım gibi sarkıyordu.

Bay Wonka, "Hadi bakalım!" diye bağırdıktan sonra makinenin yan tarafındaki üç düğmeye basıverdi. Çok geçmeden bir gümbürtü duyuldu, makine korkunç bir sarsıntıyla çalışmaya başladı, her tarafından buharlar yükseliyordu. Konuklar birden yüzlerce cam tüpün içinden oluk gibi akan bir maddenin aşağıdaki koca tekneye döküldüğünü gördüler. Her tüp-

ten farklı renkte bir madde akıyor, teknenin içinde gökkuşağının tüm renkleri birbirine karışıyordu. Olağanüstü bir manzaraydı. Teknenin dolmasına yakın Bay Wonka başka bir düğmeye bastı, tüplerden akan yapışkan madde birden gözden kayboldu, birtakım vızıltılar, cızırtılar duyuldu, kocaman teknenin içindeki dev bir karıştırıcı farklı renklerdeki sıvıları büyük bir hızla karıştırmaya koyuldu. Karışım yavaş yavaş köpürmeye başladı. Köpüklendi, köpüklendi, gittikçe koyulaştı. Maviden beyaza, beyazdan yeşile, yeşilden kahverengiye, kahverengiden sarıya döndü, sonra yeniden mavi oldu.

Bay Wonka, "Bakın şimdi!" dedi.

Makineden klik! diye bir ses çıktı, karıştırıcının sesi kesildi. Bir emme sesi duyuldu, hemen ardından makine dev teknenin içindeki mavi köpüklü karışımı yeniden midesine çekti. Bir an sessizlik oldu. Birkaç tuhaf gurultu duyuldu. Yine bir sessizlik. Sonra birden makineden korkunç bir hırıltı çıktı ve aynı anda makinenin yanından küçük bir çekmece fırladı. Çekmecede gri bir şey vardı, ama o kadar küçük ve o kadar inceydi ki herkes bir yanlışlık olduğunu sandı. Küçük, gri bir karton parçasına benziyordu.

Çocuklar ve büyükler, çekmecede duran küçük, gri şeye bakakaldılar.

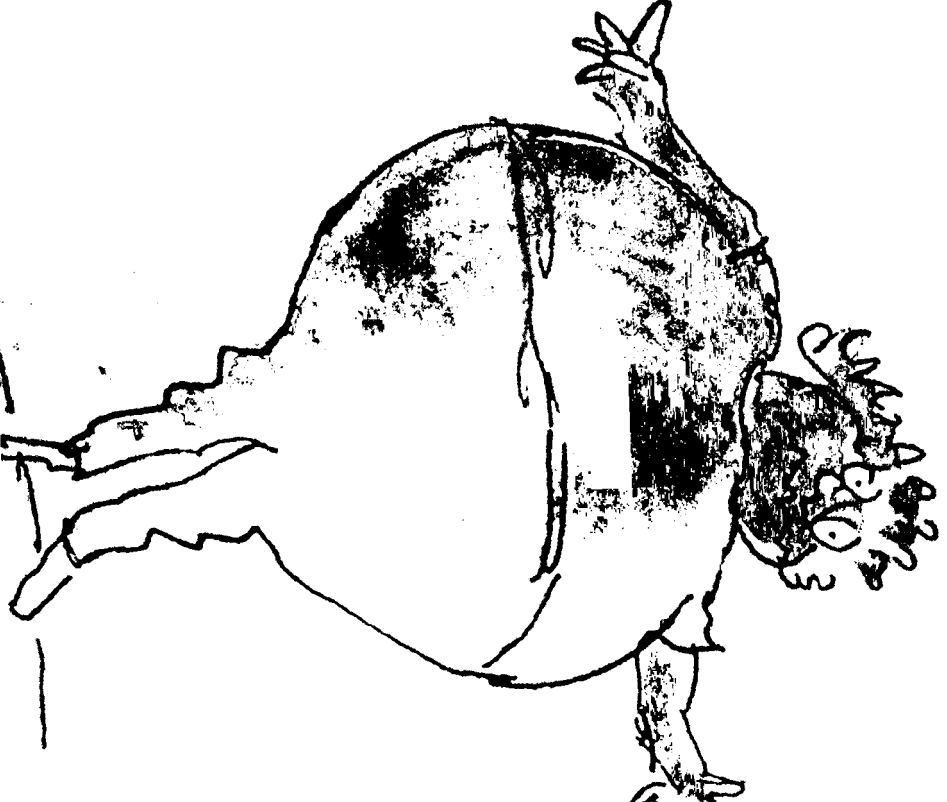
Mike Teavee öfkeyle, "*Hepsi* bu mu yani?" dedi.

Bay Wonka, sonuçtan memnun, "Evet, hepsi bu,"

diye karşılık verdi. "Bunun ne olduğunu bilmiyor musunuz?"

Bir an kimseden ses çıkmadı. Sonra birden, Violet Beauregarde, hani şu çiklet delisi aptal kız çığlığı basıverdi: "Aman Tanrım, bu bir *çiklet*! İnanamıyorum, bu bir çiklet!"

Bay Wonka, Violet'in sırtına hızla vurarak, "Doğru, haklısın!" diye bağırdı. "Tam üstüne bastın! Hem de dünyanın en *müthiş*, en *muazzam*, en *şahane* çikleti!"

21
Elveda Violet

Bay Wonka, "Bu çiklet benim en son, en büyük buluşum!" diye devam etti. "Bundan daha müthiş bir buluş yapmadım şimdiye kadar! Çiklet değil, çiklet yemeği! Bu... bu... öyle akıl almaz bir şey ki... Şurada gördüğünüz küçücük çiklet, üç öğün yemeğin yerini tutar!"

Çocukların babalarından biri, "Ne kadar saçma!" diye söylenecek oldu.

Bay Wonka, "Öyle demeyin, beyim!" diye bağırdı. "Bu çiklet dükkânlarda satılmaya başladığı zaman *hiçbir şey* eskisi gibi olmayacak! Dünyada tüm mutfakların sonu gelecek, yemek pişirme derdi ortadan kalkacak! Alışverişe çıkmak falan da gerekmeyecek! Ne et almak gerekecek, ne de sebze! Yemeklerde çatal bıçak kullanılmayacak! Tabağa gerek kalmayacak! Bulaşık derdi kalmayacak! Ne bir çöp, ne bir artık!

Ağzınıza Wonka'nın tılsımlı çikletinden bir parça attınız mı, kahvaltı, öğle yemeği, akşam yemeği, hepsi tamam! Bu yeni çiklette her şey var, domates çorbası da, pirzola da, böğürtlenli pasta da! Ne isterseniz!"

Violet Beauregarde, "Ne demek yani?" diye atıldı. "Hem domates çorbası, hem pirzola, hem böğürtlenli pasta nasıl oluyor?"

"Bu çikleti çiğnemeye başladığın zaman," dedi Bay Wonka, "bütün bu saydıklarımın tadını alacaksın. Aklın duracak! Bütün bu yemeklerin boğazından geçtiğini, midene indiğini gerçekten hissedeceksin! Hepsinin tadını alacaksın! Hem de bir güzel doyacaksın, tıka basa yemiş gibi olacaksın! Müthiş! Müthiş!"

Veruca Salt, "Nasıl olur, böyle bir şey mümkün değil!" diye karşı çıktı.

Violet Beauregarde, "Çiklet olduğu sürece benim için fark etmez!" diye bağırdı. "Çiğner dururum işte, tam bana göre!" Dünya rekoru kırdığı çikletini hemen ağzından çıkardı, sol kulağının arkasına yapıştırdı. "Hadi Bay Wonka," dedi, "verin şu tılsımlı çikleti de çiğneyeyim, görelim bakalım söylediklerinizdoğru mu?"

Annesi, Bayan Beauregarde hemen atıldı, "Hayır, Violet!" dedi. "Zevzekliğin âlemi yok! Saçmalama lütfen!"

Violet'in inadı inattı. "Çikleti istiyorum!" dedi. "Nesi saçma bunun?"

Bay Wonka kibarca, "Bana sorarsan biraz sabret," dedi. "Görüyorsun, henüz *tam bitmiş* değil. Biriki şey daha..."

Violet, "Of be, kes artık!" diye bağırdıktan sonra, tombul eliyle çekmedeki çikleti kaptığı gibi ağzına attı. Bay Wonka'nın tılsımlı çikletini cak cak çiğnemeye başladı.

Bay Wonka, "Yapma!" dediyse de, "Muhteşem!" diye bağırdı Violet. "Domates çorbası bu! Sıcacık, kaymak gibi, nefis! Bu kadar güzel bir çorba içmemiştim!"

Bay Wonka, "Dur evladım!" dedi. "Çiklet henüz hazır değil! Yanlış bir iş yapıyorsun!"

"Yanlış manlış değil!" dedi Violet. "Pekâlâ olmuş işte! Aman Tanrım, olağanüstü, dünyanın en nefis çorbası!"

Bay Wonka, "Çıkar ağzından, tükür hemen!" dedi.

Çikleti sırıta sırıta çiğneyen Violet, "Değişiyor!" diye bağırdı. "İkinci yemek geliyor! Evet, işte pirzola! Yumuşacık, ağızda dağılıyor! Aman Tanrım, olamaz, nefis, nefis! Fırında patates de harika! Üstü kızarmış, içi tereyağlı!"

Bayan Beauregarde, "Ah, ne kadar inanılmaz!" dedi. "Sen çok akıllı bir kızsın, Violet."

Bay Beauregarde da, "Çiğne, güzel kızım!" dedi. "Çiğnemeye devam et! Beauregarde ailesi hayatının

en büyük gününü yaşıyor! Küçük kızımız dünyada çiklet yemeğini yiyen ilk insan!"

Herkes, Bay Wonka'nın akıllara durgunluk veren çikletini çiğneyen Violet Beauregarde'ı seyrediyordu. Küçük Charlie Bucket da, kıza büyülenmiş gibi bakıyor, kalın dudaklarını açıp kapatarak çikleti hızlı hızlı çiğneyişini büyük bir dikkatle izliyordu. Joe Dede de, Charlie'nin yanı başında, kıza bakakalmıştı. Bay Wonka ise telaş içinde, "Hayır, yapma, hayır!" diye bağırıyordu. "Daha yenecek kıvamda değil! Doğru değil! Yapma!"

"Böğürtlenli pasta, hem de kremalı!" diye bağırdı Violet. "İşte oldu! İnanılmaz! Olağanüstü! Sanki pastayı yutuyormuşum gibi! Sanki dünyanın en nefis böğürtlenli pastasını çalakaşık yiyorum!"

Bayan Beauregarde, birden, "O da ne, aman Tanrım!" diye çığlığı bastı. "Burnuna ne oluyor senin, kızım!"

"Öfff, susar mısın anne!" dedi Violet. "Bırak da bitireyim pastamı!"

"Kız morarıyor!" diye haykırdı Bayan Beauregarde. "Yavrucuğum, burnun böğürtlen gibi mor oluyor!"

Bay Beauregarde, "Annen haklı!" diye bağırdı. "Bütün burnun morardı!"

Violet, çikleti çiğnemeyi sürdürerek, "Nasıl yani?" dedi.

"Yanakların!" diye bağırdı Bayan Beauregarde. "Yanakların da morarıyor! Çenen de! Eyvah! Bütün yüzün morarıyor!"

Bay Beauregarde sert bir sesle, "Hemen çıkar o çikleti ağzından!" dedi.

"Tanrım! Sen bizi koru!" diye yakardı Bayan Beauregarde. "Kızcağız tepeden tırnağa morarıyor! Saçları bile renk değiştiriyor! Violet, yavrucuğum, mosmor oldun! Neler oluyor sana böyle?"

Bay Wonka, üzüntülü bir sesle, "Tam bitirmediğimi *söylemiştim*," dedi.

"Bitirmediğin belli!" diye bağırdı Bayan Beauregarde. "Bak, ne hale soktun kızımı!"

Herkes Violet'e bakıyordu. Kızcağız gerçekten de feci bir durumdaydı! Yüzü, elleri, bacakları, boynu, her yeri, ama her yeri mosmor kesilmişti. Çalı süpürgesi gibi saçları bile böğürtlen suyu gibi açık mora çalıyordu.

Bay Wonka, "Sıra tatlıya gelince bir türlü tutturamıyorum," diye göğüs geçirdi. "Böğürtlenli pasta yüzünden böyle oldu. Ama bir gün tutturacağım, göreceksiniz."

Tam o sırada, Bayan Beauregarde, "Violet, kızım!" diye çığlığı bastı. "Şişiyorsun!"

"Ben pek iyi değilim," dedi Violet.

Bayan Beauregarde, "Habire şişiyorsun!" diye bağırdı. "Top gibi oldun!"

Violet korku içinde, "Kendimi bir tuhaf hissediyorum!" dedi.

"Hiç şaşmam!" dedi Bay Beauregarde.

Bayan Beauregarde, "Vah zavallı kızım!" diye inledi. "Balon gibi şişiyorsun!"

"Böğürtlene döndü!" dedi Bay Wonka.

Bay Beauregarde, "Biri doktor çağırsın!" diye bağırdı.

Çocukların babalarından biri, "İğne batırıp patlatın şunu!" dedi.

"Kurtarın yavrumu!" diye haykırdı Bayan Beauregarde dövünerek.

Gel gör ki, kimsenin elinden bir şey gelmiyordu. Gövdesi durmadan şişiyor, görülmemiş bir hızla biçim değiştiriyordu. Çok geçmeden koskocaman, mosmor bir topa, daha doğrusu dev bir böğürtlene dönüştü. Violet Beauregarde'dan geriye, bu koca meyveden fırlamış sıskacık iki bacak, sıskacık iki kol, bir de tepeye oturtulmuş minicik bir kafa kaldı.

"*Hep* böyle oluyor," diye içini çekti Bay Wonka. "Deneme Odasında yirmi Umpa Lumpa üzerinde tam yirmi kere denedim. Her seferinde aynı sonuç, sonunda hepsi böğürtlene dönüştü. Olacak şey değil! Aklım almıyor."

Bayan Beauregarde, Violet'e baktı baktı, "Ama ben kızımın böğürtlen olmasını istemiyorum!" diye bağırdı. "Onu hemen eski haline getir!"

Bay Wonka parmaklarını şaklattı ve o anda yanı başında on Umpa Lumpa bitti.

Bay Wonka, Umpa Lumpalara, "Küçük hanımı kayığa kadar yuvarlayın," dedi, "hemen Meyve Sıkma Odasına götürün."

"*Meyve Sıkma Odası mı*?" diye bağırdı Bayan Beauregarde. "Kızıma ne yapacaklar orada?"

"Sıkacaklar," dedi Bay Wonka. "İçindeki suyu hemen sıkmamız gerekiyor. Bakalım neye benzeyecek! Ama hiç merak etmeyin, sevgili Bayan Beauregarde. Mecbur kalırsak, bir güzel elden geçirir, onarırız. Çok özür dilerim, gerçekten..."

O sırada on Umpa Lumpa kocaman böğürtleni kayığın beklediği çikolata ırmağına açılan kapıya

doğru yuvarlıyordu. Bay ve Bayan Beauregarde arkalarından koştular. Küçük Charlie Bucket ve Joe Dede ile öteki konuklar ise, hiç kımıldamadan onları izliyorlardı.

"Dinle bak," diye fısıldadı Charlie. "Dinle, dede! Kayıktaki Umpa Lumpalar şarkı söylüyorlar!"

Bir ağızdan söyleyen yüz Umpa Lumpa'nın şarkısı odaya doldu:

Yerden göğe haklısınız, sevgili dostlar,
Görünce hop oturur hop kalkarız,
Ne oldum delisi, şımarık bir kızcağız,
Ağzında çiklet sabahtan akşama kadar
Yoktur farkı manda gibi yayılandan,
Oturup habire burnunu karıştırandan.
Aman, bu yapışkan illete kapılma sakın,
Sonunda yapışkanın teki olur çıkarsın.
Bilmem, var mı aranızda bilen biri
Bayan Çiklet'in ibretlik hikâyesini?
Bu korkunç kadın sabah akşam
Çiklet çiğnermiş ha babam de babam.
Banyoya girermiş, ağzında çiklet,
Dansa kalkarmış, ağzında çiklet.
Çiklet çiğnermiş kilisede, otobüste,
Herkesin diline düşmüş mahallede!
Hiç çiklet bulamadığı zaman bu hanım,
Başlarmış çiğnemeye tahtasını kapının.

Atarmış ağzına ne bulursa ne olursa,
Bazen çorabını, bazen kulağını postacının.
Bazen onun bunun donu, pantolonunu,
Bazen de erkek arkadaşının burnunu.
Dinlememiş kimseyi, sürdürmüş çiğnemeyi,
Sonunda çene kasları öyle büyümüş ki,
Suratı kaybolmuş, safi çene kalmış,
Bunu gören herkes şaşmış kalmış.
Seneler geçmiş, bizimki vazgeçmemiş,
Günde elli çiklete çiklet dememiş,
Sonunda bir yaz akşamı, hiç sorma,
Korkunç bir felaket gelmiş başına.
Bayan Çiklet o gece geç girmiş yatağa,
Açmış kitabını, başlamış okumaya,
Bu arada cak cak çiğneyip duruyormuş,
Sanki bir timsah, avını dişliyormuş.
Sonunda çıkarmış çikleti neyse,
Koymuş başucundaki küçük tepsiye,
Çaresiz, koyunları saymaya başlamış,
Az sonra deliksiz bir uykuya dalmış.
Bizimki yatağında horul horul uyurken,
O koca çeneler işlemeye başlamış birden,
Çiğneyip durmuşlar bütün gece boyunca,
Çiğneyecek hiçbir şey yokken ortada.
Çene bir kere alışmasın çiğnemeye,
Artık durduramaz bir daha hiç kimse.
Gecenin ortasında iki çene takır takır,

Bir açılır bir kapanır gacur gucur!
Kadının ağzı sanki kocaman bir kapan,
Takırdar, tıkırdar hiç durmadan!
Sonunda çene açılmış ardına kadar,
Kadının dilini ortadan ikiye ayırmış!
Bayan Çiklet ömür boyu dilsiz kalmış,
Çiklet yüzünden kimseyle konuşamamış,
Hayatı boyunca çenesini açamamış,
Bir daha da hastaneden çıkamamış.
Bayan Çiklet'e benzemesin diye kaderi
Kurtarmaya çalışacağız küçük Violet'i.
Daha çok genç, geç kalmış sayılmaz,
Umarız düzelir, ama yine de belli olmaz.

22
Geçitte

"Eveet!" diye göğüs geçirdi Bay Willy Wonka, "iki küçük yaramaz gitti, geriye üç uslu çocuk kaldı. Birine daha bir şey olmadan çıkalım şu odadan!"

Charlie Bucket heyecan içinde, "Ama Bay Wonka," diye atıldı, "Violet Beauregarde düzelecek mi, yoksa artık hep böğürtlen olarak mı kalacak?"

Bay Wonka, "Hemen sıkıp suyunu alacaklar!" diye yanıtladı. "Meyve Sıkma Makinesine atacaklar, kürdan gibi çıkacak oradan!"

"Peki, bütün vücudu yine mor mu olacak?" diye sordu Charlie.

Bay Wonka, "*Pembe* olacak!" diye bağırdı. "Tepeden tırnağa pespembe! Umarım herkes ders alır! Bütün gün o berbat çikleti çiğnemenin sonu budur işte!"

Mike Teavee sormadan edemedi: "Tamam da, ma-

dem çiklet o kadar berbat bir şey, o zaman neden fabrikanızda çiklet yapıyorsunuz?"

"Ağzının içinde konuşuyorsun," dedi Bay Wonka. "Söylediğinden hiçbir şey anlamadım. Hadi yürüyün, gidiyoruz! Çabuk olun! Arkamdan gelin! Yeniden geçitlere çıkıyoruz!" Der demez de Buluş Odasının öbür yanına sıçradığı gibi bir yığın boru ve sobanın arkasındaki küçük gizli bir kapıdan fırladı. Geriye kalan üç çocuk –Veruca Salt, Mike Teavee ve Charlie Bucket– ile geriye kalan beş büyük de arkasından gittiler.

Charlie Bucket baktı, yine o uzun pembe geçitlerden birindeler ve bu geçit daha birçok pembe geçide açılıyor. Önlerinde koşmakta olan Bay Wonka bir sağa bir sola, sonra bir sola bir sağa dönüyordu. Joe Dede, "Sakın elimi bırakma, Charlie," dedi. "Burada kaybolursak mahvoluruz, bir daha birbirimizi bulamayız."

Bay Wonka ise, "Çabuk olun, oyalanmayın!" diye bağırıyordu. "Bu hızla yetişemeyiz!" Başında siyah silindir şapkasıyla sonsuz pembe geçitlerden aşağı vurdu; menekşerengi kadife ceketinin kuyruğu bayrak gibi dalgalanıyordu.

Duvardaki bir kapının önünden geçtiler. "İçeri girecek vakit yok!" diye bağırdı Bay Wonka. "Açın pergelleri! Koşun! Daha çabuk!"

Bir kapının önünden daha geçtiler, sonra bir kapı

daha, bir kapı daha. Artık geçit boyunca yirmi adımda bir, bir kapının önünden geçiyorlardı. Her kapıda bir şeyler yazıyordu. İçerilerden çangur çungur tuhaf sesler geliyor, anahtar deliklerinden enfes kokular süzülüyor, ara sıra kapıların altından renkli dumanlar yükseliyordu.

Joe Dede'yle Charlie, Bay Wonka'ya yetişebilmek için düşe kalka ilerlerken, bazı kapılardaki yazıları da okuyabiliyorlardı. Birinde, YEMELİK LOKUM YASTIKLAR yazıyordu.

Bay Wonka hızla koşarken, "Lokum yastıklar müthiş olacak!" diye bağırdı. "Dükkânlara verdiğim-

de kapışılacak! Ama içeri girecek vaktimiz yok! İçeri girecek vaktimiz yok!"

Bir sonraki kapıda, ÇOCUK ODALARI İÇİN YALAMALIK DUVAR KÂĞITLARI yazılıydı.

Bay Wonka, kapının önünden hızla geçerken, "Harikadır bunlar!" diye bağırdı. "Yalanabilen duvar kâğıtları! Üstlerinde meyve resimleri var... Muzlar, elmalar, portakallar, üzümler, ananaslar, çilekler, böğürtlenler ve de züğürtlenler..."

"*Züğürtlen de neymiş*?" diye sordu Mike Teavee.

Bay Wonka, "Sözümü kesme!" diye karşılık verdi. "Duvar kâğıdında bütün bu meyvelerin resimleri var. Muz resmini yaladığın zaman muz tadı alıyorsun, çilek resmini yalarsan çilek tadı geliyor ağzına. Züğürtlen resmini yaladın mı, züğürtlen yemiş gibi oluyorsun..."

"İyi de, züğürtlenin tadı nasıldır ki?"

Bay Wonka, "Yine ağzının içinde konuşuyorsun," dedi. "Bir daha sefere yüksek sesle söyle. Hadi bakalım, gidiyoruz. Koşun! Çabuk!"

Bir sonraki kapıda, SOĞUK GÜNLER İÇİN SICAK DONDURMALAR yazıyordu.

Bay Wonka hızla koşarken, "Kışın çok işe yarar," dedi. "Sıcak dondurma buz gibi havalarda insanın içini ısıtır. Ayrıca, sıcak içkilere atmak için sıcak buz yapıyorum. Sıcak buzu sıcak içkiye atıyorsun, daha da sıcak oluyor."

Bir başka kapının üstünde, ÇİKOLATALI SÜT VEREN İNEKLER yazılıydı.

"Ah, benim sevgili minik ineklerim!" diye bağırdı Bay Wonka. "Bu ineklere âşığım ben!"

Veruca Salt, "İyi güzel de, onları neden *göremiyoruz*?" diye sordu. "Neden bu güzel odaların önünden hızla geçip gidiyoruz?"

Bay Wonka koşmaya devam ederken, "Her şeyin zamanı var!" diye seslendi. "Bu kadar sabırsız olma!"

Bir sonraki kapının üstünde, HAVAYA UÇURAN FIŞIRTILI İÇECEKLER yazısını okudular.

"Ah, bunlar olağanüstü, masal gibi!" diye bağırdı Bay Wonka. "İçinizi hava kabarcıklarıyla doldururlar. Bu kabarcıklarda çok özel bir gaz vardır, sizi yerden hop! diye kaldırır, balon gibi havaya uçurur. Kafanız küt! diye tavana vurur, öyle kalırsınız orada."

"Peki, sonra aşağı nasıl ineceğiz?" diye sordu Charlie Bucket.

Bay Wonka, "Geğirerek elbette," diye yanıtladı. "Şöyle kocaman bir geğirirsin, gaz yukarı çıkar, sen aşağı inersin! Ama sakın dışarıda içeyim demeyin ha! Ne kadar yükseleceğinizi kimse bilemez. Bir seferinde arka bahçede yaşlı bir Umpa Lumpa'ya içirmiştim, zavallıcık sanki kanatlanmış gibi havalandı, uçtu, uçtu, gözden kayboldu! Bir daha da görünmedi. Ne kadar üzüldüm, bilemezsiniz!"

"Geğirseydi öyle olmazdı," dedi Charlie.

Bay Wonka, "Evet, geğirmesi gerekiyordu," diye doğruladı. "Aşağıdan o kadar da bağırdım, 'Geğirsene salak, geğir, yoksa bir daha aşağı inemezsin!' diye. Ama geğirmedi işte, geğiremedi ya da geğirmek istemedi belki de. Sanırım kibarlıktan. Şimdi Ay'a varmıştır herhalde."

Bir sonraki kapıda, YUVARLAK GÖRÜNEN KARE ŞEKERLER yazıyordu.

Bay Wonka birden yavaşlayarak, "Durun!" diye bağırdı. "Yuvarlak görünen kare şekerlerimin üstüne yoktur. Gelin, şöyle bir göz atalım."

23
Yuvarlak Görünen Kare Şekerler

Hep birlikte durdular ve kapının önünde toplandılar. Kapının üst yarısı camdı. Joe Dede, içeriyi daha iyi görsün diye Charlie'yi kucağına alıp kaldırdı. Charlie içeride uzun bir masa gördü, masanın üstünde sıra sıra küçük beyaz kare şekerler diziliydi. Küp şekerlere çok benziyorlardı, yalnız bunların bir yüzünde komik küçük pembe surat resimleri vardı. Umpa Lumpalar, masanın başına oturmuşlar, şekerlerin üstüne harıl harıl surat resimleri çiziyorlardı.

"İşte!" diye bağırdı Bay Wonka. "Yuvarlak görünen kare şekerler!"

Mike Teavee, "Bana yuvarlak gelmiyorlar," dedi.

"Kare gibi görünüyorlar," dedi Veruca Salt. "Bunlar bal gibi kare."

Bay Wonka, "Ama onlar zaten kare," dedi. "Ben kare olmadıklarını söylemedim ki."

"**Siz** *yuvarlak* demiştiniz!" diye karşı çıktı Veruca Salt.

"Asla böyle bir şey söylemedim," dedi Bay Wonka. "Ben yuvarlak *göründüklerini* söyledim, o kadar."

Veruca Salt, "Ama yuvarlak *görünmüyorlar ki*!" diye karşılık verdi. "Kare görünüyorlar işte!"

Bay Wonka, "Yuvarlak görünüyorlar," diye diretti.

"Hayır, efendim!" diye haykırdı Veruca Salt. "Hiç de yuvarlak görünmüyorlar!"

Bayan Salt "Veruca, yavrucuğum," dedi, "sen Bay Wonka'ya ne bakıyorsun? Besbelli, yalan söylüyor!"

"A benim kafasızım," dedi Bay Wonka, "kafan hiç çalışmıyor senin!"

Bayan Salt, öfkelenerek, "Benimle böyle konuşamazsın!" diye bağırdı.

"Üf, kapa çeneni," dedi Bay Wonka. "Şimdi seyredin bakalım!"

Cebinden bir anahtar çıkarıp kapıyı açtı, ardına kadar itti kapıyı... ve birden... kapının açıldığını duyan sıra sıra küçük kare şekerler yuvarlana yuvarlana döndüler, içeri girenlere baktılar. Kapıya dönüp Bay Wonka'ya baktıklarında minik yüzleri gerçekten de yusyuvarlak oldu.

Bay Wonka zafer kazanmışçasına, "Gördünüz mü!" diye haykırdı. "Yuvarlak görünüyorlar işte! Su götürür yeri yok! Yuvarlak görünen kare şekerler karşınızda!"

"Aman Tanrım, adam haklı!" diye mırıldandı Joe Dede.

Yeniden geçide dalan Bay Wonka, "Hadi gelin!" dedi. "Gidiyoruz! Oyalanmayalım!"

Bir sonraki kapının üstünde, TEREYAĞLI VİSKİ VE TEREYAĞLI CİN yazısını okudular.

Veruca'nın babası Bay Salt, "İşte bu hiç de fena değil!" dedi.

Bay Wonka, "Şahane bir şey!" dedi. "Umpa Lumpalar bayılıyorlar. Ağızları kulaklarına varıyor. Duyuyor musunuz? Düğün bayram ediyorlar, çığlıklar atıyorlar."

İçeriden Umpa Lumpaların kahkahaları, mutluluk şarkıları geliyordu.

"Küfelik olmuşlar," dedi Bay Wonka. "Tereyağlı

viskiyle soda içiyorlar. En sevdikleri odur. Tereyağlı cinle toniği de çok severler. Hadi yürüyün bakalım! Dikilip durmayın orada!" Önce sola, sonra sağa döndü. Aşağılara kadar inen merdivenlerin başına geldiler. Bay Wonka trabzandan aşağıya kaydı. Çocuklar da arkasından. Bayan Salt ile Bayan Teavee nefes nefese kalmışlardı. Bayan Salt bodur tavuğun, şişko patatesin tekiydi, dili bir karış dışarı çıkmıştı.

Bay Wonka, merdivenlerin dibinden sola dönerken, "Buradan!" diye bağırdı.

Bayan Salt soluk soluğa, "Biraz *yavaş*!" diye seslendi.

"Yavaşlayamam!" dedi Bay Wonka. "Yavaşlarsak oraya zamanında varamayız."

Veruca Salt, "Nereye varamayız?" diye sordu.

"Boşver," dedi Bay Wonka. "Birazdan görürsün."

24
Veruca Ceviz Odasında

Bay Wonka geçitten aşağı var gücüyle koşuyordu. İlk rastladıkları kapıda, CEVİZ ODASI yazdığını gördüler.

"Tamam," dedi Bay Wonka, "burada biraz durup soluklanın, kapının camından içeri bir göz atın. Ama sakın içeri girmeyin! Ne yaparsanız yapın, ama sakın CEVİZ ODASI'na gireyim demeyin! Girerseniz, sincapları tedirgin edersiniz!"

Herkes kapının önüne yığıldı.

Charlie, "Bak, dedeciğim! Lütfen bakar mısın!" diye bağırdı.

"Sincaplar!" diye çığlık attı Veruca Salt.

Mike Teavee, "Vay anasına!" diye haykırdı.

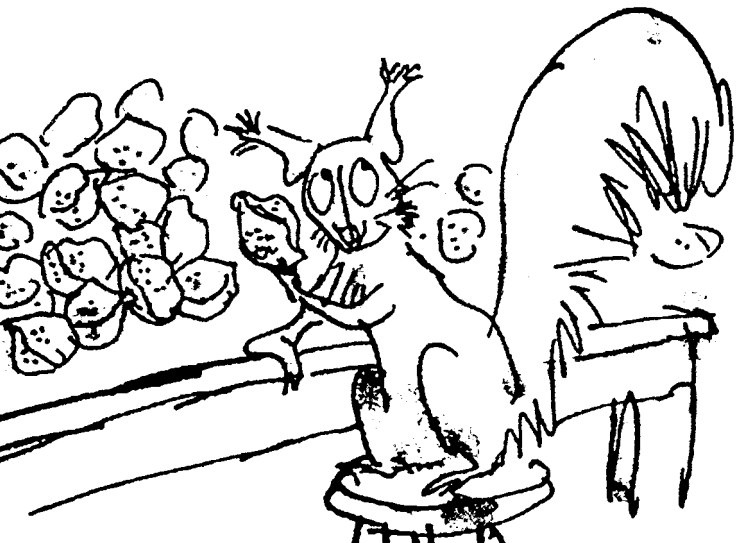
Gerçekten de görülmeye değerdi. Yüz sincap geniş bir masanın çevresindeki yüksek taburelere oturmuştu. Masanın üstünde bir yığın ceviz duruyordu.

Sincaplar, müthiş bir hızla, çılgınlar gibi cevizlerin kabuklarını ayıklıyorlardı.

Bay Wonka, "Bu sincaplar ceviz ayıklamak için özel olarak eğitilmişlerdir," diye açıkladı.

Mike Teavee, "Neden sincaplar da, Umpa Lumpalar değil?" diye soracak oldu.

"Çünkü," diye yanıt verdi Bay Wonka, "Umpa Lumpalar cevizin kabuğunu kırıp cevizi içinden tek parça olarak çıkaramıyorlar, hep ikiye ayırıyorlar. Sincaplardan başka hiç kimse cevizi olduğu gibi ayıklayamaz. Çok zor bir iştir bu. Ama ben fabrikamda cevizleri bütün isterim. O yüzden bu işi sincaplara yaptırıyorum. Ne kadar sevimliler, değil mi? Cevizleri ne güzel ayıklıyorlar! Bakın, önce parmaklarıyla cevize şöyle bir vuruyorlar, çürük olup olmadığını anla-

mak için! Çürükse boş bir ses gelir, o zaman ayıklamak için uğraşmıyorlar, hemen çöpe atıyorlar cevizi. İşte! Bakın! Şu en yakındaki sincabı gördünüz mü? Galiba çürük bir cevize rastlamış!"

Hep birlikte, cevizin kabuğuna parmaklarıyla vuran küçük sincabı izlemeye koyuldular. Sincap başını yana eğip kabuğun içini dikkatle dinledi, sonra birden cevizi omzunun üstünden yerdeki büyük deliğe attı.

Veruca Salt, birden, "Anne, baksana!" diye bağırdı. "Ben sincap istiyorum! Şu sincaplardan birini bana alsana!"

"Saçmalama, evladım," dedi Bayan Salt. "O sincaplar Bay Wonka'nın."

"Bana ne! Bana ne!" diye tutturdu Veruca. "Ben onlardan bir tane istiyorum. Evde o kadar az hayvanım var ki! İki köpeğim, dört kedim, altı tavşanım, iki muhabbetkuşum, üç kanaryam, bir yeşil papağanım, bir kaplumbağam, akvaryumdaki kırmızı balıklarım, kafesteki beyaz farelerim, bir de şişko salak kobayım, hepsi o kadar! Ben bir tane de *sincap* istiyorum!"

Bayan Salt, Veruca'yı yatıştırmaya çalışarak, "Tamam, bitanem," dedi. "Anneciğin ilk fırsat bir sincap alacak sana."

"Ama ben o kocamış sincaplardan istemiyorum!" diye bağırdı Veruca. "Ben bu *eğitilmiş* sincaplardan istiyorum!"

İşte o anda, Veruca'nın babası Bay Salt konukların arasından ortaya yürüdü. Cebinden para dolu cüzdanını çıkararak, "Pekâlâ, Wonka," dedi kasıntılı bir sesle. "Senin şu sincaplardan birini kaça verirsin? Söyle bakalım, kaç para istiyorsun?"

Bay Wonka, "Onlar satılık değil," diye karşılık verdi. "Ne yazık ki, kızınız o sincaplardan alamaz."

"Kim demiş!" diye bağırdı Veruca. "Hemen şimdi gidip alıyorum bir tanesini!"

Bay Wonka, "Sakın yapma!" diye atıldıysa da yetişemedi. Veruca çoktan kapıyı açmış, içeri dalmıştı bile.

Veruca odaya girer girmez, sincaplar ceviz kırmayı bıraktılar, başlarını çevirip minik, siyah, boncuk gibi gözleriyle kıza baktılar.

Veruca Salt da durdu, onlara baktı. Sonra gözüne, masanın kendisine yakın ucunda oturan minik sevimli bir sincap takıldı. Patilerinin arasında bir ceviz tutuyordu.

"Tamam," dedi Veruca. "*Seni* alıyorum!"

Sincabı yakalamak için ellerini uzattığı anda birden ortalık karıştı, odanın içinde sanki kahverengi bir şimşek çaktı ve masanın çevresindeki tüm sincaplar yerlerinden zıpladıkları gibi Veruca'nın üstüne atladılar.

Yirmi beş tanesi sağ kolunu yakalayıp aşağıya indirdi.

Yirmi beş tanesi sol kolunu yakalayıp aşağıya indirdi.

Yirmi beş tanesi sağ bacağını yakalayıp yere mıhladı.

Yirmi *dört* tanesi de sol bacağını yakaladı.

Önderleri olduğu anlaşılan son sincap da Veruca'nın omzuna tırmandı, zavallı kızın kafasına patileriyle pat pat vurmaya başladı.

Bayan Salt, "Kurtarın kızımı!" diye haykırdı. "Veruca! Çabuk geri gel! Bu sincaplar ne *yapıyorlar* benim güzel kızıma?"

Bay Wonka, "Çürük mü, değil mi, ona bakıyorlar," dedi. "Seyredin."

Veruca var gücüyle kurtulmaya çalışıyor, ama sincaplar onu sımsıkı yakalamışlar bırakmıyorlardı. Omzundaki sincap, patileriyle kafasına pat pat vurmaya devam ediyordu.

Sonra birden, Veruca'yı yere yatırdılar, yerde sürüklemeye başladılar.

"Eyvah!" dedi Bay Wonka. "Sizin kız çürük çıktı galiba. Kafası tın tın öttüyse çürük olduğuna karar vermişlerdir."

Veruca ter ter tepiniyor, avaz avaz haykırıyordu, ama boşuna. Sincapların minik ama güçlü pençelerinden bir türlü kurtulamıyordu.

Bayan Salt, "Onu nereye götürüyorlar?" diye bağırdı.

Bay Willy Wonka, "Öteki çürük cevizler nereye gittiyse oraya," diye yanıtladı. "Çöp deliğinden aşağıya atacaklar."

Cam kapıdan kızını izlemekte olan Bay Salt, "Şimdi yandık işte, kızımı çöpe atacaklar!" dedi.

"Ne duruyorsun? Kurtar kızımızı!" diye bağırdı Bayan Salt.

"Artık çok geç!" dedi Bay Wonka. "Gitti bile!"

Veruca gerçekten de çöp oluğunda kaybolmuştu.

Bayan Salt kollarını açarak, "Peki, nereye gitti?" diye haykırdı. "Çürük cevizleri ne yapıyorlar? Söylesenize, bu oluktakiler nereye gidiyor?"

"Bu oluktakiler," diye yanıtladı Bay Wonka, "fab-

rikanın bütün bölümlerindeki çöpleri taşıyan ana çöp borusuna gidiyor. Yerlerdeki süprüntüler, patates kabukları, çürük lahanalar, balık kafaları, aklınıza gelebilecek her türlü artık o büyük çöp borusundan akıp gidiyor."

"Allah allah," dedi Mike Teavee. "*Bu* fabrikada kim yiyor o balıkları, lahanaları, patatesleri, merak ettim doğrusu?"

"Kim olacak, tabii ki ben," diye karşılık verdi Bay Wonka. "Kakao çekirdeğinden başka bir şey yemediğimi mi sandın yoksa?"

Bayan Salt'ın dili tutulmuştu sanki. "Ama... ama... ama..." diye kekeledi, "o kocaman boru nereye gidiyor peki?"

Bay Wonka, hiç bozuntuya vermeden, "Nereye mi?" dedi. "Nereye olacak, kazana elbette. Orada yakılıyor hepsi."

Bayan Salt koca kırmızı ağzını ardına kadar açtı, avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı.

Bay Wonka, "Merak etmeyin," dedi, "kızınızın şansı var, kazanı bugün yakmayacaklar."

"Sen buna *şans mı* diyorsun!" diye haykırdı Bayan Salt. "Vah zavallı Veruca'cığım! Sosis gibi kızartacaklar kızımı!"

Bay Salt, karısına, "Çok haklısın, şekerim," dedikten sonra Bay Wonka'ya döndü, "Bana bak, Wonka!" diye çıkıştı. "Bu sefer fazla ileri gittin. Kızım biraz dik

kafalı olabilir, bir diyeceğim yok, ama bu onu fırında kızartabileceğin anlamına gelmez. Tepemin tasını attırma, seni fena yaparım sonra!"

Bay Wonka, "Aman, lütfen sinirlenmeyin, beyefendi," dedi. "Kızınız geri dönecektir, merak etmeyin. Hem ta aşağıya kadar gitmemiş de olabilir. Belki deliğin hemen altında bir yere takılıp kalmıştır. O zaman delikten aşağı uzanıp onu yukarı çekebilirsiniz."

Bay ve Bayan Salt bunu duyar duymaz Ceviz Odasına daldılar, deliğin başına koşup içeri baktılar.

"Veruca!" diye seslendi Bayan Salt. "Orada mısın?"

Yanıt gelmedi.

Bayan Salt içeriyi daha iyi görebilmek için biraz daha eğildi. Deliğin başında diz çökmüş, kafasını deliğe sokmuştu; koca poposu dev bir mantar gibi havaya dikilmişti. Yaptığı çok tehlikeliydi. Birisi arkasından usulca itecek olsa... ya da poposuna nazik bir tekme yapıştırsa... ve öyle de oldu! Sincaplar bu fırsatı kaçırmadılar! Bayan Salt, papağan gibi çığlıklar atarak, tepe takla delikten aşağı yuvarlandı.

Tombul karısının delikten aşağı yuvarlandığını gören Bay Salt, "Vay canına, gözlerime inanamıyorum!" diye bağırdı. "Bütün çöpler bugünü buldu galiba!" Delikten baktığında, karısının karanlık olukta kaybolduğunu gördü. "Aşağısı nasıl, Angina?" diye seslenirken, deliğin başında biraz daha eğildi.

Bunu gören sincaplar arkasından koştukları gibi...

Bay Salt, "İmdaat!" diye bağırdıysa da delikten içeri düşmüştü bile. Daha önce kızıyla karısının başına gelen onun da başına gelmişti. Çöp oluğundan aşağı uçuyordu işte!

Ötekilerle birlikte olup biteni kapıdan izleyen Charlie, "Aman Tanrım!" diye bağırdı. "Ne olacak şimdi bunlara?"

Bay Wonka, "Umarım," dedi, "oluğun dibinde birisi onları yakalar."

"İyi de, o kocaman kızgın kazan ne olacak?" diye sordu Charlie.

Bay Wonka, "Kazanı iki günde bir yakarlar," diye yanıt verdi. "Umarım, bugün yakmamışlardır. Bilinmez ki... şanslıysalar paçayı kurtarırlar..."

Tam o sırada Joe Dede, "Susun!" dedi. "Kulak verin! Bir şarkı daha!"

Geçidin ötesinden davul sesleri duyuldu. Ve Umpa Lumpaların şarkısı başladı:

Veruca Salt adında bir canavar vardı,
Az önce çöp deliğinin dibini boyladı.
Çok yerinde bir karar verdik,
İşi kökünden çözelim dedik,
Yalnız kalmasın diye beş paralık,
Anasıyla babasını ardından yolladık.
Gitti gider Veruca pisliğin arasına,
Belki bir açıklama getirmeli buna:
İnerken aşağıya yıldırım hızıyla,
Tanışacak bir sürü tuhaf dostla,
Eski dostlarını mumla arayacak,
Pis kokulardan oracıkta bayılacak.
Bir kalkanbalığı kafası mesela,
Bu sabah kesilip atılmış oraya.
"Hey, merhaba!" diyecek bizimkine,
"Nasılsın iyi misin? Nereye böyle?"
Sonra biraz daha dibe yuvarlanacak,
Çevresini başka dostlar saracak:
Yağı donmuş bir domuz pastırması,
Küflü bir ekmek, kesilmiş kaskatı,
Bir biftek, çiğnesen dişin kırılır,
Bir istiridye, bekler kırk yıldır,

Sonra leş gibi kokan bir ciğer,
Uzaktan koklayanın burnu düşer,
Çürük bir ceviz, kurtlu bir fındık,
Kedinin merdivende bıraktığı artık,
Saymakla bitmez, daha neler neler,
Tabaklardan sıyrılan iğrenç şeyler.
İşte Veruca'nın yeni arkadaşları,
Yerin dibini boylarken tanışacağı,
İpin ucunu kaçırır, azarsan böyle,
Boyun eğeceksin başına gelenlere.
Ama dostlar, düşünüyorsunuz belki de
Ona yaptıklarımız doğru mu diye,
Bütün suç Veruca Salt'ta mı acaba,
Hiç suçlu yok mu ondan başka?
Evet, ondan şımarığını görmedi kimse,
Ama kim bu kadar şımarır durduk yerde?
Öyleyse kim şımarttı bu kızı böyle,
Kim peki dedi her saçma isteğine?
Kim yüz verdi bu kafasız kıza,
Kusur kimde, suçlu kim acaba?
Sakın öyle uzaklara bakmayın,
Suçluları kızın yanında arayın!
Suç, belki çok acı gelecek ama,
Onu çok seven anasıyla babasında!
O yüzden düğün bayram ettik işte,
Sonunda ikisi de çöplüğü boyladı diye.

25
Büyük Cam Asansör

"Ömrümde böyle bir şey görmedim!" diye bağırdı Bay Wonka. "Çocuklar birer birer ortadan kayboluyorlar! Ama merak etmeyin. Sonunda birer birer ortaya çıkarlar yine!"

Bay Wonka geçitte yanında duran konuklara şöyle bir göz attı. Geriye yalnızca iki çocuk kalmıştı: Mike Teavee ile Charlie Bucket. Görünürde üç de büyük vardı: Bay ve Bayan Teavee ile Joe Dede. "Gidelim mi?" diye sordu Bay Wonka.

Charlie ile Joe Dede, bir ağızdan, "Evet, gidelim!" diye bağırdılar.

"Bacaklarım koptu," dedi Mike Teavee. "Ben televizyon izlemek istiyorum."

Bay Wonka, "Yorulduysan asansöre binelim," dedi. "Hemen şurada. Hadi bakalım! Biniyoruz!" Bir

sıçrayışta asansörün önüne geldi. İki kanatlı kapı açılıverdi. İki çocuk ile büyükler içeri girdiler.

"Eveet!" dedi Bay Wonka. "Şimdi hangi düğmeye basalım? Seçin bakalım!"

Charlie Bucket şaşkın şaşkın bakındı. Bu kadar çılgın bir asansör hayatında görmemişti. Düğmeden geçilmiyordu! Duvarlar, dahası tavan bile dizi dizi küçük siyah düğmelerle kaplıydı! Her duvarda belki bin düğme vardı, bir o kadar da tavanda! Charlie her düğmenin yanında minik etiketler olduğunu gördü; her etikette hangi odaya götüreceği yazıyordu.

Bay Wonka övünerek, "Bu yalnızca yukarı çıkıp aşağı inen sıradan bir asansör değil," diye açıkladı. "Bu asansör yanlamasına da gider, çaprazlamasına da; ileri gider, geri gider, nereye istersen oraya gider! Asansör nerede duruyor olursa olsun, fabrikanın içinde istediğim odaya götürür beni! Düğmeye bas yeter... *çınn*! Kendini istediğin odada bulursun!"

Joe Dede, "*Muhteşem*!" diye mırıldandı. Düğmeleri seyrederken gözleri heyecanla parlıyordu.

Bay Wonka, "Asansör bütünüyle kalın, saydam camdan yapılmıştır," diye açıklamasını sürdürdü. "Duvarlar, kapılar, tavan, yerler, her şey camdandır; dışarıyı görebilirsiniz!"

Mike Teavee, Bay Wonka'nın sözünü kesti: "Ama bir şey göründüğü yok."

"Bir düğme seçin!" dedi Bay Wonka. "Çocuklar

istedikler düğmeyi seçebilirler. Hadi, verin kararınızı! Çabuk! Her odada enfes, harika şeylerle karşılaşacaksınız."

Charlie, düğmelerin yanındaki minik etiketleri hızla okumaya başladı.

Birinde, AKİDE ŞEKERİ MADENİ - DERİNLİĞİ 5000 METRE yazıyordu.

Başka birinde, ÇOKONATLI BUZ PATENİ ALANLARI yazılıydı.

Ve devam ediyordu... ÇİLEK SUYU SIKAN SU TABANCALARI.

BAHÇENE DİKEBİLECEĞİN ELMA ŞEKERİ AĞAÇLARI – HER BOYDA.

DÜŞMANLARIN İÇİN PATLAYAN ŞEKERLER.

GECE YATAKTA YEMEK İÇİN FOSFORLU LOLİPOPLAR.

KOMŞUNUN ÇOCUĞUNA VERMEN İÇİN NANELİ HÜNNAP ŞEKERLEMELERİ – DİŞLERİ YEMYEŞİL OLUR, BİR AY GEÇMEZ.

DİŞLERDEKİ OYUKLARI DOLDURAN KARAMELALAR – DİŞÇİYE SON.

KAFA ÜTÜLEYEN ANNE BABALARA VERMEK İÇİN KAPAÇENENİ ŞEKERLERİ.

YUTTUKTAN SONRA MİDENDE KIPRAŞIP DURAN SOLUCAN ŞEKERLER.

SINIFTA YEMEK İÇİN GÖRÜNMEZ ÇOKOBARLAR.

EMMEK İÇİN HOROZŞEKERİ
KAPLAMALI KALEMLER.
LİMONATA KÖPÜKLÜ YÜZME HAVUZLARI.
SİHİRLİ EL LOKUMU – ELİNDE TUTUNCA AĞZINDA TADINI DUYARSIN.
GÖKKUŞAĞI ŞEKERLERİ – EMDİKTEN SONRA ALTI RENKTE TÜKÜREBİLİRSİN.

"Hadi yürüyün bakalım!" diye bağırdı Bay Wonka. "Akşama kadar burada dikilecek değiliz!"

Mike Teavee, "Peki, bunların arasında hiç *Televizyon Odası* yok mu?" diye atıldı.

"Olmaz olur mu!" dedi Bay Wonka. "İşte bak, şu düğme," diye parmağıyla gösterdi. Herkes düğmeye baktı. Düğmenin yanındaki minik etikette ÇİKOLATA TELEVİZYON yazıyordu.

"*Yaşasın*!" diye havalara fırladı Mike Teavee. "Tam bana göre!" Hemen düğmeye bastı. Birden cazır cuzur sesler çıktı. Kapılar şırak! diye kapandı. Asansör eşek arısı sokmuş gibi sıçradı. Ama yukarı ya da aşağı doğru değil de, yana doğru sıçradı! Tavandaki kayışı sıkı sıkı tutan Bay Wonka dışında herkes kendini yerde buldu.

Kahkahalara boğulan Bay Wonka, "Kalkın, kalkın!" diye bağırdı. Ama tam doğrulmaya çalışırlarken, asansör birden yön değiştirdi, baş döndürücü bir hızla ilk köşeden sapıverdi. Hep birlikte kendilerini yeniden yerde buldular.

Bayan Teavee, "İmdaat!" diye bağırdı.

Bay Wonka büyük bir nezaketle, "Elimi tutun, hanımefendi," dedi. "Tamam! Şimdi şu kayışı yakalayın! Herkes bir kayışa tutunsun. Yolculuk daha bitmedi!"

İhtiyar Joe Dede güçlükle ayağa kalkarak kayışlardan birini yakaladı. Boyu yetmeyen küçük Charlie ise dedesinin bacaklarına yapıştı.

Asansör roket gibi gidiyordu. Artık tırmanışa geçmişti. Çok dik bir tepeye tırmanıyormuş gibi, uçarcasına yükseliyordu. Sonra birden, sanki tepenin doruğuna vardı ve uçurumdan aşağı yuvarlanan bir kaya gibi düşmeye başladı. Charlie'nin içi dışına çıkmıştı. Joe Dede, "Helal be!" diye bağırdı. "Amma gidiyoruz haa!" Bayan Teavee de, "İp koptu galiba!" diye haykırdı. "Paramparça olacağız!" Bay Wonka, hafifçe sırtını okşayarak yatıştırmaya çalıştı: "Korkacak bir şey yok, hanımefendi." Joe Dede, bacaklarına sımsıkı yapışmış olan Charlie'ye bakıp, "Sen iyi misin, Charlie?" diye sordu. Charlie kendinden geçmişti, "Harika!" diye bağırdı. "Sörf yapıyorum sanki!"

Korkunç bir hızla yol alırlarken, asansörün cam duvarlarından çeşitli odalarda olup biten tuhaf, olağanüstü şeyler çarpıyordu gözlerine:

Ağzından kahverengi yapışkan bir şeyler akan kocaman bir musluk...

Dipten doruğa bademşekerlerinden yapılmış çok

büyük, dimdik bir dağ... Düşmemek için birbirlerine iplerle bağlanmış, dağın yamaçlarından koca koca bademşekerlerini koparıp ağızlarına atan Umpa Lumpalar...

Ortalığa pudra püskürterek kar fırtınası yapan bir makine...

Dumanı üstünde bir sıcak karamela gölü...

Ufacık evleri ve sokaklarıyla bir Umpa Lumpa köyü... Sokaklarda oyunlar oynayan minik minik yüzlerce çocuk Umpa Lumpa...

Asansör yeniden yanlamasına gitmeye başladı, ama şimdi daha da hızlı gidiyor gibiydi. İleri atılıyor... fır fır dönüyor... bir yerlere sapıyor... yukarı çıkıyor... aşağı iniyordu. Charlie, asansörün çıkardığı uğultuyu duyabiliyordu.

Yüzü yemyeşil olan Bayan Teavee, "Ben kusacağım!" diye bağırdı.

Bay Wonka, "Aman tutun kendinizi, sakın kusmayın," dedi.

"Öyleyse çabuk bir şeyler yapın!" dedi Bayan Teavee.

"O zaman şunu alın," diye atıldı Bay Wonka. Muhteşem siyah silindir şapkasını başından çıkardığı gibi ters çevirdi, Bayan Teavee'nin ağzına tuttu.

Bayan Teavee, "Şu korkunç asansörü durdurun!" diye haykırdı.

"Durduramam," dedi Bay Wonka. "Oraya varana

kadar durmaz. Umarım şu anda *öbür* asansörü kullanan yoktur."

"Hangi öbür asansör?" diye çığlık attı Bayan Teavee.

"Aynı hatta karşıdan gelen asansör," dedi Bay Wonka.

"Amanın!" diye haykırdı Bay Teavee. "Mahvolduk! Çarpışacak mıyız şimdi yani?"

Bay Wonka, "Bugüne kadar talihim hep yaver gitti, hiç çarpışmadık," diye karşılık verdi.

"Ben şimdi kusuyorum!" diye bağırdı Bayan Teavee.

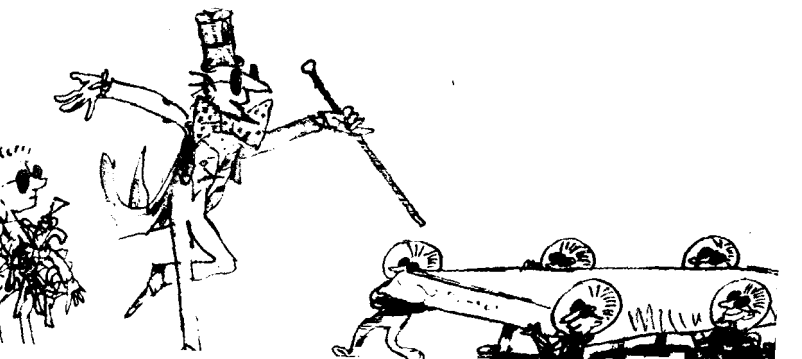
Bay Wonka, "Hayır, yapmayın!" dedi. "Azıcık daha dayanın! Nerdeyse geldik! Şapkamı berbat etmeyin!"

Çok geçmeden fren gıcırtıları duyuldu, asansör yavaşladı, az sonra da durdu.

Bay Teavee, mendiliyle yüzündeki teri silerken, "Çok şükür geldik, ne yolculuktu ama!" diye mırıldandı.

Bayan Teavee ise, "Dünya bir araya gelse bir daha binmem bu asansöre! Tövbeler tövbesi!" diye söyleniyordu.

Az sonra asansörün kapısı açıldı. Bay Wonka, "Şimdi lütfen beni dinleyin!" dedi. "Bu odada herkes çok dikkatli olmalı. Ortalıkta çok tehlikeli şeyler var, hiçbirine dokunmayın, hiçbir şeyi kurcalamayın."

26
Tele-Çikolata Odası

Charlie ve Joe Dede ile Teavee'ler asansörden çıkar çıkmaz kendilerini ışıl ışıl ışıldayan, bembeyaz bir odada buldular. Oda öylesine ışıltılıydı ki, gözleri kamaştı, oldukları yerde kaldılar. Bay Wonka hepsine birer siyah gözlük verip, "Bunları hemen takın ve sakın çıkarmayın!" dedi. "Bu ışık gözünüzü kör edebilir!"

Charlie, siyah gözlüğü takar takmaz çevresini daha rahat görebildiğini fark etti. Dar ve uzun bir odadaydı. Oda baştan başa beyaza boyanmıştı. Yerler bile beyazdı, ufacık bir toz bile yoktu yerde. Tavandan sarkan koca koca lambalar odayı çok parlak mavi-beyaz bir ışığa boğuyordu. Odanın ortası bomboştu. Bir ucunda tekerlekli büyük bir kamera duruyordu. Bir Umpa Lumpa ordusu kameranın çevresine toplanmış, ek yerlerini yağlıyor, düğmelerini ayarlıyor, büyük

cam mercekleri parlatıyorlardı. Hepsi de olağandışı giysiler içindeydi. Kıpkırmızı uzay giysileri giymişlerdi, en azından öyle görünüyordu. Pilot gözlükleri takmışlar, başlarına kasklar geçirmişlerdi. Hiç ses çıkarmadan çalışıyorlardı. Charlie, onları seyrederken, tuhaf bir tehlike duygusuna kapıldı. Sanki yaptıkları işin tehlikeli bir yanı vardı ve Umpa Lumpalar bunu biliyorlardı. Ne konuşuyorlar, ne de şarkı söylüyorlardı. Kıpkırmızı uzay giysileriyle dev siyah kameranın çevresinde çok yavaş ve büyük bir dikkatle dolanıp duruyorlardı.

Odanın öbür ucunda ise, kameranın elli adım kadar uzağında, tek bir Umpa Lumpa (o da uzay giysisi giymiş) siyah bir masanın başına oturmuş, çok geniş bir televizyon ekranına bakıyordu.

Bay Wonka coşkuyla hoplayıp zıplayarak, "İşte karşınızda!" diye bağırdı. "Burası, en son ve en büyük buluşumun, Tele-Çikolatanın Deneme Odası!"

Mike Teavee hemen atıldı: "Nedir bu Tele-Çikolata?"

"Evladım, iki dakika sık dişini, pat diye sözümü kesme!" dedi Bay Wonka. "Bu yeni buluşum televizyonla çalışıyor. Ben televizyondan pek hoşlanmam. Dozunda seyredilirse sorun yok, ama çocuklar ne yazık ki dozunu kaçırıyorlar. Televizyonun karşısına geçmeyegörsünler, sabahtan akşama kadar boş gözlerle ekrana bakıyorlar, takılıp kalıyorlar televizyona..."

"Tıpkı ben!" dedi Mike Teavee.

Bay Teavee, "Kapa çeneni!" diye azarladı.

"Teşekkür ederim," dedi Bay Wonka. "Şimdi size bu benzersiz televizyonun nasıl çalıştığını anlatmak istiyorum. Ama önce, bildiğimiz televizyonun nasıl çalıştığından haberiniz var mı bakalım? Çok basit. Bir kere, filmin çekileceği yere büyük bir film kamerası koyarsınız ve bir şeyi çekmeye başlarsınız. Sonra bu fotoğraflar gözle görülemeyecek kadar minik milyonlarca parçaya bölünür ve bu minik parçalar elektrikle göğe fırlatılır. Havada vızır vızır uçuşurlarken birden birinizin evinin damındaki antene pat! diye çarpıverirler. Çarpınca, televizyonun arkasına bağlanan kordondan şimşek gibi aşağıya iner, doğruca içeri dalarlar. O milyonlarca minik parça içeride şöyle sarsılıp silkelendikten sonra tıpkı bir resimli bulmaca gibi yerli yerine yerleşir... Ve işte! Fotoğraf ekranda belirir..."

"Tam olarak öyle değil," dedi Mike Teavee.

Bay Wonka, "Kulaklarım biraz ağır işitir de," dedi. "Söylediğin her şeyi duyamayabilirim, kusura bakma."

"Tam olarak öyle değil dedim!" diye bağırdı Mike Teavee.

Bay Wonka, "Bak, sen akıllı bir çocuksun, ama çok konuşuyorsun," dedi. "Hadi, şimdi işimize bakalım! Şu bildiğimiz televizyonların nasıl çalıştığını öğ-

renir öğrenmez aklıma müthiş bir fikir geldi. 'Bak şu işe!' diye bağırdım. 'Eğer bu adamlar bir *fotoğrafı* milyonlarca parçaya ayırdıktan sonra vız! diye havaya fırlatabiliyor, sonra da onları öbür tarafta yeniden bir araya getirebiliyorlarsa, ben neden bunu bir çikolataya yapamayayım? Neden gerçek bir çikolatayı minik parçalara bölüp vız! diye göğe yolladıktan sonra öbür tarafta yenmeye hazır bir biçimde yeniden bir araya getiremeyeyim?'"

"Olamaz!" diye diklendi Mike Teavee.

Bay Wonka, "Öyle mi diyorsun?" diye karşılık verdi. "Tamam, seyret bakalım! Şimdi en nefis çikolatalarımdan birini televizyonla bu odanın bir ucundan öbür ucuna göndereceğim! Hazır mısınız? Getirin çikolatayı!"

O anda altı Umpa Lumpa, Charlie'nin o güne kadar gördüğü en büyük çikolatayı omuzlayarak ileri atıldı. Çikolata, Charlie'nin evdeki yatağı kadardı.

Bay Wonka açıklık getirdi: "Çikolatanın büyük olması gerekiyor. Neden derseniz, televizyonla gönderdiğiniz her şey öbür taraftan hep çok daha küçük olarak çıkar da ondan. *Sıradan* bir televizyonda bile, fotoğrafını çektiğiniz iriyarı bir adam ekranda kalem kadar çıkar, öyle değil mi? Hadi bakalım, başlıyoruz! Hazır mısınız? *Hayır, hayır! Hoop! Her şeyi durdurun!* Hey, buraya bak! Mike Teavee! Çekil oradan! Kameraya o kadar yaklaşma! O alet birazdan çok tehlikeli

ışınlar saçacak! Seni anında milyonlarca minik parçaya ayırabilirler! Umpa Lumpalar o uzay giysilerini boşuna mı giyiyorlar? Giysiler ışınlardan koruyor onları! Tamam! Böyle iyi! Başlıyoruz! *Bas düğmeye*!"

Umpa Lumpalardan biri hızla atılıp bir düğmeye bastı, kör edici bir ışık patladı.

Joe Dede, kollarını açarak, "Çikolata gitti!" diye bağırdı.

Doğru söylüyordu! Koskoca çikolatanın yerinde yeller esiyordu!

"Yola koyuldu!" diye bağırdı Bay Wonka. "Şimdi milyonlarca minik çikolata parçası başımızın üstünden uçuyor. Çabuk! Buraya gelin!" Büyük televizyon setinin durduğu öbür tarafa koştu. Öbürleri de ardından. "Ekrana bakın!" diye haykırdı. "İşte geliyor! Bakın, bakın!"

Ekran hafifçe titreyip aydınlandı. Sonra birden, ekranın ortasında küçük bir çikolata belirdi.

Bay Wonka çok heyecanlıydı. "Alın!" diye bağırdı.

Mike Teavee gülerek, "Nasıl alabiliriz ki?" diye sordu. "Ekranda görünen bir resimden başka bir şey değil ki o!"

Bay Wonka, "Charlie Bucket!" diye seslendi. "Sen al o çikolatayı! Hadi, uzat elini ve al!"

Charlie elini uzatıp ekrana dokundu ve birden bir mucize oldu, ekrandan çıkan çikolata parmaklarının

arasındaydı. O kadar şaşırdı ki, az daha elinden düşürüyordu.

"At ağzına!" diye bağırdı Bay Wonka. "Durma, at ağzına! Göreceksin, enfestir! Aynı çikolata! Yolda gelirken biraz küçüldü, o kadar!"

Joe Dede'nin ağzı bir karış açık kalmıştı. "İnanılmaz!" diye mırıldandı. "Bu bir mucize!"

"Düşünebiliyor musunuz," dedi Bay Wonka, "bunu tüm ülkede uygulamaya başladığım zaman... siz evde oturmuş televizyon seyrederken birden ekranda bir reklam belirecek ve bir ses şöyle diyecek: WONKA'NIN ÇİKOLATALARINI YİYEN PİŞMAN OLMAZ! WONKA'NIN ÇİKOLATALARI DÜNYANIN EN İYİ ÇİKOLATALARIDIR! BİZE İNANMIYORSANIZ, BUYRUN KARARI KENDİNİZ VERİN! *ŞİMDİ*! Ve elinizi uzatıp ekrandan bir çikolata alacaksınız! Nasıl ama, müthiş, değil mi?"

"Müthiş!" diye bağırdı Joe Dede. "Bu buluş dünyayı altüst edecek!"

27

Mike Teavee Televizyonla Gönderiliyor

Mike Teavee, bir çikolatanın televizyonla gönderildiğini görünce, Joe Dede'den de büyük bir heyecana kapıldı. "Ama Bay Wonka," diye bağırdı, "*başka şeyleri* böyle havadan yollayabilir misiniz? Mesela, hani şu kahvaltıda yediğimiz yulaf gevreğini?"

"Aman Tanrım!" diye bağırdı Bay Wonka. "O berbat şeyin adını bile duymak istemiyorum! Yulaf gevreği neden yapılıyor, biliyor musun bakalım? Kalemtıraşla kalemi yonttuğun zaman kıvrım kıvrım küçük talaşlar çıkar ya, işte onlardan!"

Mike Teavee, "Tamam, dediğiniz gibi olsun," dedi. "Ama onu da çikolata gibi televizyonla gönderemez misiniz?"

"Elbette gönderebilirim!"

"Peki, ya insanları?" diye sordu Mike Teavee. "Gerçek bir insanı da aynı biçimde bir yerden bir yere yollayabilir misiniz?"

"*Gerçek* bir insanı mı?" diye bağırdı Bay Wonka. "Sen üşüttün mü, evladım?"

"Mümkün mü, sadece soruyorum?"

"Hay Allah! Bilmem ki ne desem! Olabilir gibi geliyor... evet. Pekâlâ mümkün... neden olmasın!.. Ama yine de bu kadar tehlikeli bir işe kalkışmak istemem... felaketle de sonuçlanabilir..."

Ama Mike Teavee çoktan yerinden fırlamıştı bile. Bay Wonka'nın, "Pekâlâ mümkün... neden olmasın!.." dediğini duyar duymaz, odanın öbür ucunda duran büyük kameraya doğru hızla koşmaya başlamıştı. Koşarken, "Bana bakın!" diye bağırıyordu. "Dünyada televizyonla gönderilen ilk insan ben olacağım!"

"*Hayır, yapma, sakın ha!*" diye haykırdı Bay Wonka.

Bayan Teavee, "Mike!" diye çığlığı bastı. "Dur! Geri dön! Milyonlarca minik parçaya ayrılacaksın, paramparça olacaksın!"

Mike Teavee oralı olmadı, onu artık hiçbir şey durduramazdı. Çılgın çocuk doludizgin gidiyordu, dev kameraya varınca doğruca düğmenin üstüne atıldı. Umpa Lumpalar çil yavrusu gibi dağıldılar.

Mike Teavee, "Hadi eyvallah!" diye bağırdıktan sonra düğmeye bastı ve kocaman merceğin göz kamaştırıcı ışığının içine atladı.

Kör edici bir ışık çaktı.

Ortalık sessizliğe büründü.

Bayan Teavee yerinden fırladı... ama odanın tam ortasında zınk! diye durdu... oğlunun olduğu yere bakakaldı... büyük kırmızı ağzı ardına kadar açıldı... "Gitmiş! Yok! Gitmiş!" diye haykırdı.

Bay Teavee de, "Eyvah! Gitti oğlum!" diye bağırdı.

Bay Wonka, Bayan Teavee'ye yaklaşıp elini usulca omzuna koydu. "Artık dört ayak üstüne düşmesini ummaktan başka çaremiz yok," dedi. "Dua edelim de ucuz atlatsın, oradan sağ salim çıksın."

Bayan Teavee, başını iki elinin arasına alarak, "Mike!" diye bağırdı. "Neredesin, yavrucuğum?"

"Nerede olduğunu merak ediyorsan söyleyeyim," dedi Bay Teavee. "Milyonlarca minik parça halinde tepemizde uçuşup duruyor!"

"Sen ne biçim konuşuyorsun öyle!" diye çıkıştı Bayan Teavee.

Bay Wonka, "Televizyona bakalım," dedi. "Her an ekranda belirebilir."

Bay ve Bayan Teavee, Joe Dede'yle küçük Charlie ve Bay Wonka, televizyonun başına koştular, gözlerini ekrana diktiler. Ekranda hiçbir şey yoktu.

Bay Teavee alnındaki teri silerek, "Oradan buraya gelmek amma da uzun sürüyor," dedi.

"Vah yavrucuğum!" diye inledi Bay Wonka. "Umarım, eksiksiz gelir bu tarafa."

Bay Teavee diklenerek, "Bu da ne demek oluyor?" diye sordu.

Bay Wonka, "Moralinizi bozmak gibi olmasın ama," diye yanıt verdi, "bazen o minik parçaların ancak yarısı televizyona ulaşabiliyor. Geçen hafta başımıza geldi. Nedenini anlayamadım, ama çikolatanın ancak yarısı ekrana gelebildi."

Bayan Teavee dehşete düşerek çığlığı bastı. "Yani Mike'ın yalnızca yarısı mı gelecek şimdi?" diye haykırdı.

"Bari üst tarafı gelse," dedi Bay Teavee.

Bay Wonka, "Kesin!" diye bağırdı. "Bakın, bakın! Bir şeyler oluyor!"

Ekran birden titreşmeye başladı.

Çok geçmeden birtakım dalgalı çizgiler belirdi.

Bay Wonka düğmelerden biriyle oynayınca dalgalı çizgiler kayboldu.

Ekran yavaş yavaş aydınlanmaya başladı.

"İşte geliyor!" diye bağırdı Bay Wonka. "Evet, bu o!"

Bayan Teavee, "Tek parça mı?" diye haykırdı.

"Bilemiyorum," diye yanıtladı Bay Wonka. "Henüz çok erken."

Mike Teavee'nin resmi ilk başta belli belirsizdi, sonra yavaş yavaş belirginleşti ve sonunda net bir biçimde ekranda belirdi. Ayakta durmuş, pişmiş kelle gibi sırıtarak izleyicilere el sallıyordu.

Bay Teavee, "Ama bu cüce!" diye bağırdı.

Bayan Teavee, "Mike, yavrucuğum, iyi misin?" diye seslendi. "Bütün parçaların tamam mı?"

"Daha büyümeyecek mi? Bu kadar mı kalacak?" diye homurdandı Bay Teavee.

"Konuşsana oğlum!" diye bağırdı Bayan Teavee. "Aç ağzını da bir şeyler söyle! İyi misin, kötü müsün, anlayalım!"

Televizyondan, fare ciklemesi gibi incecik bir ses geldi: "Merhaba, anne! Selam, baba! Bakın, *işte buradayım*! Televizyonla gönderilen ilk insanım!"

"Tutun şunu!" diye bağırdı Bay Wonka. "Çabuk!"

Bayan Teavee elini uzattığı gibi minicik kalmış Mike Teavee'yi ekrandan çekti aldı.

"Yaşasın!" dedi Bay Wonka. "Tek parça olarak geldi işte! Hiçbir şey olmamış!"

Bayan Teavee, elinde tabancası avucunun içinde koşturup duran minnacık oğluna baktı baktı, "Sen

buna hiçbir şey olmamış mı diyorsun?" diye çığlığı bastı.

Çocuğun boyu üç santimi geçmiyordu.

"Bizim oğlan *küçülmüş, ufacık kalmış*!" dedi Bay Teavee.

Bay Wonka, "Elbette ufalacak!" diye karşılık verdi. "Ne bekliyordunuz ki?"

"Korkunç!" diye haykırdı Bayan Teavee. "Ne yapacağız şimdi?"

Bay Teavee, "Onu bu halde okula da gönderemeyiz!" diye yakındı. "Çiğnenir valla zavallıcık! Ezerler de farkına bile varmazlar!"

"Artık *hiçbir şey* yapamayacak!" diye bağırdı Bayan Teavee.

Mike Teavee, o incecik sesiyle, "Kim demiş!" diye ciyakladı. "Mesela televizyon izleyebilirim!"

"Bundan sonra dünya yıkılsa televizyon seyrede-

mezsin," diye çıkıştı Bay Teavee. "Eve gider gitmez ilk işim televizyonu pencereden aşağı atmak olacak. Artık televizyonun adını bile duymak istemiyorum!"

Babasının bu sözleri Mike Teavee'yi zıvanadan çıkardı. Sanki cinnet geçiriyordu. Annesinin avcunda kendini oradan oraya atıyor, ter ter tepiniyor, ciyak ciyak bağırıyor, annesinin parmaklarını ısırmaya çalışıyordu. "Ben televizyon izlemek istiyorum!" diye feryadı bastı. "Ben televizyon izlemek istiyorum! Ben televizyon izlemek istiyorum!"

Bay Teavee, Bayan Teavee'ye "Ver şunu bakayım bana!" dedikten sonra minnacık çocuğu alıp ceketinin iç cebine attı, üstüne de mendilini tıkıştırdı. Ceketinin cebinden çığlıklar, haykırışlar geliyor, Mike Teavee öfkeyle tepindikçe ceketin cep yeri oynayıp duruyordu.

"Yalvarırım, Bay Wonka," dedi Bayan Teavee, "onu yeniden büyütmenin bir yolu yok mu?"

Bay Wonka sakalını sıvazlayarak, "Bilemiyorum," dedi. Sonra gözlerini tavana dikerek, "Hiç kolay değil," diye ekledi. "Ama küçük çocuklar lastik gibi esnektir. Çektin mi acayip esneyip uzarlar. O yüzden, ne yapacağız biliyor musunuz, çikletlerin esnekliğini kontrol ettiğim özel bir makine var, sizin oğlanı o makineye sokacağız! Belki o zaman eski haline döner."

"Ah, çok teşekkür ederim!" dedi Bayan Teavee.

"Aman efendim, rica ederim."

"Sizce ne kadar uzar acaba?" diye sordu Bay Teavee.

"Ne desem bilmem ki," diye yanıt verdi Bay Wonka. "Belki kilometrelerce. Kim bilir? Ama korkunç inceleceği kesin. Her şey uzadıkça incelir, biliyorsunuz."

Bay Teavee, "Yani çiklet gibi mi?" diye sordu.

"Evet, aynen öyle."

Bu kez Bayan Teavee, "Peki, ne kadar incelir sizce?" diye soracak oldu.

"En küçük bir fikrim yok," diye yanıtladı Bay Wonka. "Aslında hiç önemi yok, çünkü onu yeniden şişmanlatabiliriz. Benim nefis Süpervitaminli Çikolatalarım var, onlardan bol bol yedirdik mi tamam. Süpervitaminli Çikolatada bol miktarda A vitaminiyle B vitamini vardır. Ayrıca C vitamini, D vitamini, E vitamini, F vitamini, G vitamini, J vitamini, K vitamini, L vitamini, M vitamini, N vitamini, O vitamini, P vitamini, R vitamini, S vitamini, T vitamini, U vitamini, V vitamini, W vitamini, X vitamini, Y vitamini *ve* ister inanın ister inanmayın Z vitamini de vardır! Bir H vitamini yoktur, bir de İ vitamini. Neden derseniz, H vitamini insanı Hasta eder, İ vitamini de insanın kafasında horoz İbik çıkarır. Ama Süpervitaminli Çikolatada, eser miktarda vitaminlerin en sihirlisinden bulunur: Wonka vitamini."

Bay Teavee, "Peki, o ne yapar?" diye atıldı.

"Ayak parmaklarının el parmakları kadar uzamasını sağlar..."

"Hayır, olamaz!" diye bağırdı Bayan Teavee.

Bay Wonka, "Canım, ne telaşlanıyorsunuz!" dedi. "O kadar yararlı bir şey ki! Düşünsenize, ayak parmaklarıyla piyano çalabilir mesela!"

"Ama Bay Wonka..."

Bay Wonka, "İtiraz istemiyorum!" diye kesip attı. Arkasına dönüp parmaklarını üç kez şaklattı. O anda yanı başında bir Umpa Lumpa belirdi. Bay Wonka, yapılacakları bir bir yazdığı kâğıdı Umpa Lumpa'ya verdi ve "Burada yazanları aynen yapacaksınız," dedi. "Çocuğu babasının cebinde bulacaksınız. Hadi bakalım! Güle güle, Bay Teavee! Güle güle, Bayan Teavee! Sakın kaygılanmayın! Sonunda herkesin aklı başına gelecek, sonunda herkes iyi olacak..."

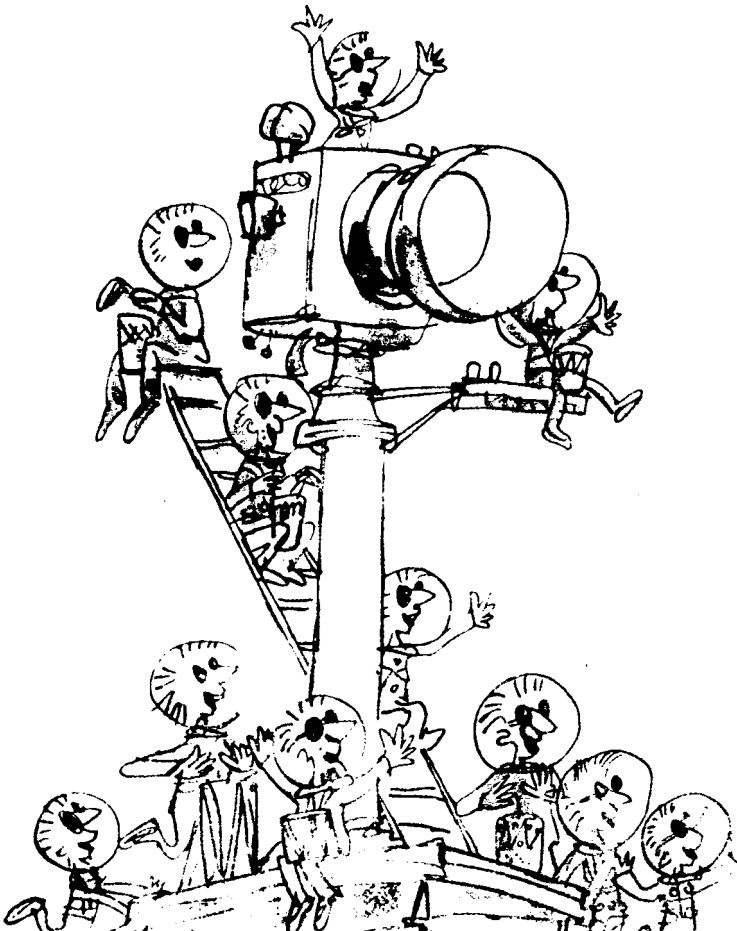
Odanın öbür ucunda, Umpa Lumpalar dev kameranın çevresinde toplanmışlar, minik davullarını çalarak şıkır şıkır oynamaya başlamışlardı.

"İşte bakın oynamaya başladılar!" dedi Bay Wonka. "Birazdan şarkıya da başlarlar."

Küçük Charlie, Joe Dede'nin elini yakaladı. Uzun, aydınlık odanın ortasında, Bay Wonka'nın yanı başında, Umpa Lumpalara kulak verdiler.

Bakalım, Umpa Lumpalar neler söyledi:

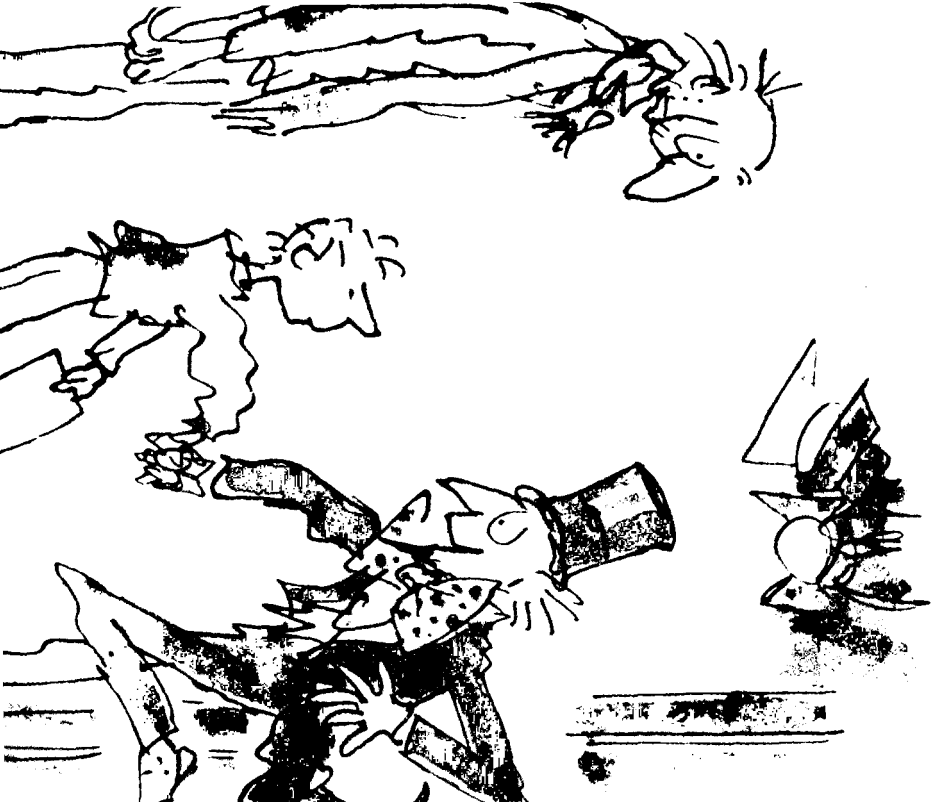
Hoşça vakit geçirdik, bir güzel eğlendik,
Aynı zamanda önemli bir şey öğrendik,
Aman derim, çocukları ASLA şımartmayın,
Sakın televizyonun yanına yaklaştırmayın,
Ama kökten çözmek istiyorsanız sorunu
Dünya yıkılsa açtırmayın o aptal kutusunu.
Hangi eve gitsek, aynı durumla karşılaştık,

Çocukları ekranın başından kaldıramadık.
Yan gelip yatarlar, tembellik ederler,
Televizyona bakmaktan gözleri düşer.
(Geçen hafta birinin evine gittiğimizde,
Bir de baktık tam bir düzine göz yerde.)
Akşama kadar aptal aptal bakar dururlar,
Beyinleri uyuşur, hepten salaklaşırlar,
O çöplükteki süprüntüyü seyrede seyrede
Şaşkına döner, feleğini şaşırır hepsi de.
Hakkınız var, geçtiler mi ekranın karşısına,
Maymuna döner, hizaya gelirler o anda,
Ne bir azgınlık, ne de bir yaramazlık,
Rahatça yemek pişirebilirsiniz artık,
Bulaşıkları yıkayabilirsiniz telaşsızca.
Ama hiç durup düşündünüz mü acaba,
Bir ateş düştü mü acaba yüreğinize,
Nedir yavrucuğumun başına gelen diye?
AKLINI BAŞINDAN ALIR İNSANIN!
NE DÜŞ BIRAKIR, NE DÜŞGÜCÜ, İNANIN!
AKIL ERDİREMEZ ARTIK HİÇBİR ŞEYE!
ÇOCUĞUN ADI ÇIKAR KUŞ BEYİNLİYE,
NE HAYAL DÜNYASI, NE PERİ MASALI,
KESİLİR TEPEDEN TIRNAĞA KASKATI!
KAFAYI BİR TEK TELEVİZYONA TAKAR!
ÖYLE OTURUR, BOŞ GÖZLERLE BAKAR!
Tabii şimdi hemen tutup soracaksınız:
"Televizyonu atacak olursak evimizden,

Sevgili çocuklarımızı neyle oyalarız,
Hadi bakalım, söyler misiniz lütfen?"
Biz de soruya soruyla yanıt verelim:
"Eskiden çocuklar ne yapardı dersin?
Nasıl eğlenir, vakit geçirirlerdi sence,
Korkunç canavar keşfedilmeden önce?"
Unuttunuz mu? Yoksa bilmiyor musunuz?
Öyleyse avazımız çıktığı kadar bağırıyoruz:
ÇOCUKLAR DURMADAN KİTAP OKURLARDI!
BİRİNİ BİTİRİR, ÖBÜRÜNE BAŞLARLARDI!
Hayatın ayrılmaz bir parçasıydı kitaplar!
Çocuklarına kitap okurdu analar babalar!
Her çocuğun başucunda bir kitap dururdu!
Odası baştan başa kitaplarla doluydu!
Akıllara durgunluk veren masallar,
Korkunç canavarlar, zalim padişahlar,
Tahta bacaklı korsanlar, kırk haramiler,
Cinler, periler, bir de çizmeli kediler,
Beyaz atlı prensler, pamuk prensesler,
Kötü yürekli vezirler, yedi cüceler,
Hırlısı hırsızı, yamyamı, yarım akıllısı,
Gezer geceyarısı balkabağından arabası.
Bu akşam Binbir Gece Masalları mı istersiniz,
Yok ben Define Adası okuyayım mı dersiniz?
Andersen'den Masallar mı, Üç Silahşörler mi,
Güliver'in Seyahatleri mi, Küçük Prens mi?
Biraz daha yakına gelelim mi acaba,

Tenten, Asteriks, Red Kit mi yoksa?
Gördünüz mü, neler neler okumuşlar,
Televizyondan önce kızlar, oğlanlar!
O yüzden, yalvarırız hepinize, lütfen,
Eve gidince atın televizyonu pencereden!
Evde televizyondan boşalan yere
Güzel bir kitaplık kurun bir an önce.
Doldurun rafları en tatlı kitaplarla,
Gözler görmesin o kötü kutuyu bir daha.
Belki kavga çıkacak, kıyamet kopacak,
Bir süre evde rahat huzur kalmayacak,
Ama korkmayın sakın, inanın bizlere,
Yapacak bir şey kalmayınca evin içinde,
Bir-iki hafta aylaklık ettikten sonra,
Başlayacaklar güzel bir kitabı okumaya.
Ve bir kez okumaya başladılar mı,
Seyredin yüzlerinde beliren aydınlığı!
Anadan yeni doğmuş gibi olacaklar,
Aptal kutusunu çabucak unutacaklar!
Anamız babamız ne iyi etmiş diyecekler,
Ve sizleri çok daha fazla sevecekler!
Bu arada, Mike Teavee'ye gelince,
İnanın çok üzüldük başına gelene,
Kim bilir getiririz belki eski haline,
Ama doğrusu hak etti bunu yine de.

28
Bir Tek Charlie Kalıyor

Bay Wonka geri dönüp asansöre binerken, "Bakalım, sırada hangi oda var?" dedi. "Hadi! Çabuk olun! Gidiyoruz! Kaç çocuk kaldı?"

Küçük Charlie'yle Joe Dede birbirlerine baktılar.

Joe Dede, "Ama Bay Wonka," diye seslendi. "Bir tek... bir tek Charlie kaldı."

Bay Wonka dönüp Charlie'ye baktı.

Üçü de susuyordu. Charlie, Joe Dede'nin eline sımsıkı yapışmış, öyle duruyordu.

Bay Wonka, sanki çok şaşırmış gibi, "Ya, demek bir tek sen kaldın!" dedi.

"Evet," diye fısıldadı Charlie. "Benden başka çocuk kalmadı."

Bay Wonka birden coşkuyla bağırdı: "O zaman sen kazandın, *sevgili oğlum!*" Asansörden fırladığı gibi Charlie'nin yanına koştu, elini öyle sert sıktı ki az

kalsın koparacaktı. "*Seni yürekten kutlarım!*" diye haykırdı. "Tebrikler! Ne kadar sevindim bilemezsin! Çok iyi oldu! Harika, çok güzel! Başından beri içimden bir ses senin kazanacağını söylüyordu! Aferin Charlie, aferin oğlum! Müthiş! Asıl eğlence şimdi başlıyor! Ama oyalanmamalıyız! Vaktimiz daraldı! Akşam olmadan yapacağımız o kadar çok şey var ki! Bir yığın iş bizi bekliyor! Görmemiz gereken bir sürü insan var! Ama şanslı sayılırız, büyük cam asansör bütün işleri hızlandırır! Atla bakalım, sevgili Charlie, atla asansöre! Sen de, Joe Dede! Yok, hayır, siz önden buyrun! Eveet, işte oldu! Tamamdır! Bu sefer hangi düğmeye basacağımıza ben karar vereceğim!" Yanıp sönen parlak mavi gözleriyle Charlie'ye baktı.

Charlie, şimdi müthiş bir şey olacak herhalde diye düşündü. Ama hiç korkmuyordu. Tedirgin bile değildi. Çok heyecanlıydı, o kadar. Joe Dede de heyecana kapılmıştı. Bay Wonka'nın her hareketini büyük bir dikkatle izlerken heyecanı gözlerinden okunuyordu. Bay Wonka, asansörün cam tavanındaki bir düğmeye uzandı. Charlie ile Joe Dede, kafalarını kaldırıp düğmenin yanındaki minik etiketi okumaya çalıştılar.

Etikette YUKARI VE DIŞARI yazıyordu.

Charlie, "*Yukarı* ve *dışarı* da ne ola ki?" dedi içinden. "Ne biçim oda bu acaba?"

Bay Wonka düğmeye bastı.

Cam kapılar kapandı.

Bay Wonka, "Sıkı tutunun!" diye bağırdı.

VINN! Asansör roket gibi yukarı fırladı! "Yaşasın!" diye bağırdı Joe Dede. Charlie Joe Dede'nin bacaklarına yapışmış, Bay Wonka da tavandaki kayışlardan birini yakalamıştı. Bu kez, sağa sola sapmadan, öne arkaya gitmeden, korkunç bir hızla dimdik yukarı çıkıyorlar, yükseldikçe daha da hızlanıyorlardı. Charlie, asansörün havayı yararken çıkardığı ıslık sesini duyuyordu. Joe Dede, "Yaşasın!" diye bağırdı yine. "Amma da gidiyoruz haa!"

Bay Wonka, asansörün duvarını yumruklayarak, "Daha hızlı!" diye haykırdı. "Daha hızlı! Daha hızlı! Daha da hızlanmazsak asla çıkamayız!"

Joe Dede, "Nereye çıkamayız?" diye bağırdı. "Hiçbir şey anlamış değilim, nereye çıkacağız ki?"

Bay Wonka, bir kahkaha atarak, "Durun bakalım," dedi, "sıkın dişinizi biraz! Yıllardır bu düğmeye basmak için yanıp tutuşuyordum! Ama bir türlü olmamıştı! Kaç kez elim gitti! Bir türlü yapamadım! Fabrikanın damında kocaman bir delik açmayı göze alamadım! Ama bu kez tamam işte! Yukarı ve dışarı!"

Joe Dede, "Yani şey demek istemiyorsunuz, değil mi?" diye bağırdı. "Yani şimdi... yoksa bu asansör..."

"Evet, aynen öyle!" diye karşılık verdi Bay Wonka. "Birazdan görürsünüz! Yukarı ve dışarı!"

"Ama... ama... ama... bu asansör camdan!" diye bağırdı Joe Dede. "Paramparça olabilir!"

Bay Wonka, sevinçten kendinden geçmişti. "Kim bilir, olabilir," dedi. "Ama çok kalın bir camdan yapıldığını da unutmayın."

Asansör yıldırım hızıyla yukarı tırmanıyor, uçarcasına yükseliyordu...

Sonra birden, *GÜMM*! Tam tepelerinde tahtaların, tuğlaların, kiremitlerin kırılıp paramparça olduğunu duydular. Joe Dede, "İmdat!" diye bağırdı. "Hapı yuttuk! Sonumuz geldi!" Bay Wonka, yatıştırmaya çalıştı: "Korkmayın, sonumuz falan gelmedi! Damı deldik! Dışarı çıktık!" Gerçekten de, asansör fabrikanın damını delmiş, roket hızıyla göğe yükseliyor, güneş ışıkları asansörün cam tavanından içeri doluyordu. Birkaç saniyede üç yüz metre yükselmişlerdi.

"Asansör çıldırdı!" diye haykırdı Joe Dede.

Bay Wonka hiç istifini bozmadan, "Korkacak bir şey yok, beyim," dedikten sonra başka bir düğmeye bastı. Asansör duruverdi. Durdu ve havada asılı kaldı. Şimdi bir helikopter gibi fabrikanın üstünde duruyordu. Tüm kent ayaklarının altındaydı! Bir kartpostal gibi! Asansörün cam zemininden aşağı bakan Charlie, karla kaplı minicik evleri, uzaklardaki sokakları görebiliyordu. Gökyüzünde, bir cam asansörün içinde kalakalmak, insanın yüreğini ürpertiyordu. Sanki altında hiçbir şey yoktu da, havada duruyordun.

"Vay canına!" diye bağırdı Joe Dede. "Bu şey nasıl havada duruyor böyle?"

Bay Wonka, "Şeker gücüyle!" diye yanıtladı. "Bir milyon şeker gücüyle!" Sonra aşağıyı göstererek, "Bakın, bakın!" dedi. "Öteki çocukları görüyor musunuz? Evlerine dönüyorlar!"

29
Öteki Çocuklar Evlerine Dönüyorlar

Bay Wonka, "Hadi, aşağıya inelim de küçük dostlarımıza bir bakalım," dedi ve başka bir düğmeye bastı. Asansör aşağıya inmeye başladı ve tam fabrikanın kapısının üstünde durdu.

Charlie aşağıya bakınca, kapının hemen önünde duran çocuklarla ailelerini gördü.

"Yalnızca üç çocuk görüyorum," dedi. "Biri yok, ama hangisi acaba?"

Bay Wonka, "Herhalde Mike Teavee'dir," diye yanıt verdi. "Birazdan o da gelir." Sonra, fabrikanın kapısının önüne dizilmiş kocaman kamyonları göstererek, "Şu kamyonları görüyor musun?" dedi.

"Evet," dedi Charlie. "Ne bekliyorlar orada?"

"Altın Biletlerin üstünde ne yazıyordu, hatırlıyor musun? 'Gezinin bitiminde çocuklara özel bir armağan verilecektir: Ömür boyu yetecek kadar çikolata

ve şeker...' Şimdi her çocuğun evine bir kamyon dolusu çikolata ve şeker gidecek. Hah, işte bak, küçük dostumuz Augustus Gloop çıkıyor! Gördün mü? Annesi ve babasıyla birlikte baştaki kamyona biniyor!"

Charlie, ağzı bir karış açık, "Yani ona hiçbir şey olmadı mı?" diye sordu. "O korkunç borunun içinden fırladı ve hiçbir şey olmadı, öyle mi?"

Bay Wonka, "Görüyorsun işte, bir şeyciği yok! Turp gibi!" diye karşılık verdi.

Asansörün cam duvarından aşağıya bakmakta olan Joe Dede, "Biraz değişmiş!" dedi. "Şişkonun tekiydi! Bir deri bir kemik kalmış!"

Bay Wonka gülerek, "O kadar olacak," dedi.

"Unuttunuz mu, borunun içinde sıkışıp kalmıştı. Bakın! Cak cak çiklet çiğneyen Violet Beauregarde da gidiyor! Anlaşılan, bir güzel sıkmışlar suyunu. Çok sevindim. Ne kadar sağlıklı görünüyor! Eskisinden çok daha sağlıklı!"

Joe Dede, "Ama yüzü hâlâ mosmor!" diye atıldı.

"Evet, haklısınız," dedi Bay Wonka. "Doğrusu, bu konuda yapabileceğimiz bir şey yok."

Tam o sırada, "Aman Tanrım!" diye bağırdı Charlie birden. "Zavallı Veruca Salt'a bakın! Annesiyle babası da yanında! Baştan aşağı çöpe bulanmışlar!"

Joe Dede, "Hah, Mike Teavee de göründü işte!" dedi. "Vay canına! Ona ne yapmışlar öyle? Boyu nerdeyse on metre, ama çöp gibi ince!"

Bay Wonka, "Çiklet esnetme makinesinde biraz fazla esnetmişler," dedi. "Bu Umpa Lumpalara da güven olmuyor, yine ipin ucunu kaçırmışlar."

"Çocuğa yazık olmuş!" diye mırıldandı Charlie.

Bay Wonka, "Neden yazık olacakmış ki!" dedi. "Bana sorarsanız, çok şanslı. Şimdi bütün basketbol takımları onun peşine düşecek." Sonra, "Artık bu dört salak çocuktan ayrılmamız gerekiyor," diye ekledi. "Sevgili Charlie, seninle çok önemli bir şey konuşmalıyım."

Başka bir düğmeye bastı ve asansör yeniden göğe fırladı.

30
Charlie'nin Çikolata Fabrikası

Büyük cam asansör kentin üstünde asılı duruyordu. Bay Wonka, Joe Dede ve küçük Charlie de içindeydiler.

Bay Wonka aşağıya bakarak, "Çikolata fabrikamı ne kadar seviyorum, bilemezsiniz," dedi. Sonra birden Charlie'ye döndü, çok ciddi bir sesle, "Sen de seviyor musun?" diye sordu.

"Evet!" diye bağırdı Charlie. "Dünyanın en güzel yeri burası!"

Bay Wonka daha da ciddileşerek, "Bunu duyduğuma çok sevindim," dedi. Gözlerini Charlie'den ayırmadan, "Bunu duyduğuma gerçekten çok sevindim," diye devam etti. "Neden bu kadar sevindiğimi şimdi söyleyeceğim." Başını yana eğerek gülümseyince gözlerinin kıyısında küçük kırışıklar belirdi.

"Bak, sevgili evladım," dedi, "burayı sana armağan etmeye karar verdim. Burayı yönetecek yaşa geldiğinde bütün fabrika senin olacak."

Charlie, Bay Wonka'ya bakakalmıştı. Joe Dede bir şey söylemek için dudaklarını araladı, ama dili tutulmuştu sanki.

Bay Wonka gülümseyerek, "Yanlış duymadınız," dedi. "Fabrikayı gerçekten sana veriyorum. Anlaştık mı?"

Joe Dede şaşkınlık içinde, "Ona mı *veriyorsunuz*?" dedi. "Şaka ediyorsunuz herhalde."

"Şaka ettiğim falan yok, efendim. Son derece ciddiyim."

"Ama... ama... fabrikanızı neden küçük Charlie'ye vermek isteyesiniz ki?"

"Bakın," dedi Bay Wonka. "Artık yaşlandım. Sandığınızdan çok daha yaşlıyım. Bu dünyaya kazık çakacak değilim. Ne çocuğum var, ne de ailem. Ben elden ayaktan düşünce bu fabrikayı kim yönetecek? *Birinin* bu işi üstlenmesi gerekiyor... sırf Umpa Lumpalar için bile olsa. Bu fabrikanın başına geçmek için ne istersem vermeye hazır binlerce uyanık var, ama ben öyle birini istemiyorum. Hele yetişkin birini hiç istemiyorum. Yetişkin biri beni dinlemez, yeni bir şey öğrenemez. Kendi bildiğini okur, bana kulak asmaz. O yüzden, fabrikamı bir çocuğa vermeliyim. Yüreği temiz, anlayışlı, sevgi dolu bir çocuğa en nefis çiko-

latalarımın en gizli sırlarını verebilmeliyim ki, gözüm arkada kalmasın."

Charlie, "Demek Altın Bilet yarışması bu yüzdendi!" diye atıldı.

"Tam üstüne bastın!" dedi Bay Wonka. "Fabrikama beş çocuk çağırmayı düşündüm. En çok hangisini beğenirsem fabrikayı ona veririm dedim!"

"Ama Bay Wonka," diye kekeledi Joe Dede. "Bu koskocaman fabrikayı gerçekten küçük Charlie'ye mi veriyorsunuz yani?"

Bay Wonka, "Boş lafla vakit kaybetmeyelim!" diye sözünü kesti Joe Dede'nin. "Şimdi hemen gidip Charlie'nin annesiyle babasını bulalım. Bundan böyle onlar da fabrikada yaşayabilir! Charlie kendi başına yönetecek yaşa gelene kadar onlar yardımcı olabilir! Charlie, nerede oturuyorsunuz?"

Charlie, cam asansörden aşağıdaki karla kaplı evlere baktı. "İşte şurada," dedi eliyle göstererek. "Şuradaki küçük ev, şu en küçük olanı..."

Bay Wonka, "Gördüm!" diye bağırarak birtakım düğmelere bastı. Asansör alçalarak Charlie'nin evine yöneldi.

Charlie birden hüzünlenerek, "Ama annemin bizimle geleceğini sanmıyorum," dedi.

"Neden gelmeyecekmiş?"

"Josephine Nine'yi, Georgina Nine'yi, George Dede'yi bırakmaz da ondan."

"O zaman onlar da gelsinler."

"Gelemezler," dedi Charlie. "Çok yaşlılar, hem yirmi yıldır yataktan çıkmadılar."

"Yataktan çıkmalarına gerek yok," dedi Bay Wonka. "Yataklarıyla birlikte götürürüz onları. Bu asansöre yatak da sığar."

Joe Dede, "Yatağı evden çıkaramazsınız," dedi. "Kapıdan geçmez."

"Hiç dert etmeyin!" diye bağırdı Bay Wonka. "Her şeyin bir çaresi vardır! O işi bana bırakın!"

Asansör, Bucket'ların küçük evinin tam üstüne gelmişti.

"Ne yapacaksınız?" diye haykırdı Charlie.

Bay Wonka, "Doğruca içeri girip onları alacağım," diye yanıtladı.

"Nasıl?" diye sordu Joe Dede.

Bay Wonka, "Damdan!" dedi ve düğmelerden birine bastı.

Charlie, "Hayır!" diye atıldı.

Joe Dede, "Dur, yapma!" diye bağırdı.

Asansör *GÜMBÜR*! diye damdan içeri daldı, ihtiyarların yatak odasına girdi. Yatakta yatan üç ihtiyarın başına toz toprak, kiremit ve tuğla parçaları, karafatmalar, örümcekler yağıyordu. Üçü de, 'Dünyanın sonu geldi herhalde!' diye düşündüler. Georgina Nine şırakk! diye düştü bayıldı, Josephine Nine takma dişlerini yere düşürdü, George Dede başını battaniyenin

altına soktu. Bay ve Bayan Bucket, yan odadan koşarak içeri daldılar.

Josephine Nine, "İmdat! Kurtarın bizi!" diye bağırdı.

Joe Dede, asansörden çıkarak, "Sakin ol, karıcığım," dedi. "Bak, biz geldik!"

Charlie, annesinin kollarına atılarak, "Anneciğim!" diye bağırdı. "Anneciğim! Neler oldu bir bilsen! Hepimiz Bay Wonka'nın fabrikasına gidiyoruz, orada oturacağız, fabrikayı yönetmesine yardım edeceğiz, bütün fabrikayı bana verdi... sonra..."

"Kuzum, sen ne diyorsun?" dedi Bayan Bucket.

Bay Bucket perişandı. "Şu evimizin haline bakın!" diye haykırdı. "Yerle bir oldu!"

Bay Wonka, ortaya atladığı gibi Bay Bucket'ın elini yakaladı. "Efendim," dedi, "sizinle tanıştığıma ne kadar sevindim, bilemezsiniz. Eviniz için kaygılanmayın. Bundan böyle ona ihtiyacınız olmayacak."

Josephine Nine, "Bu deli de nereden çıktı?" diye çığlığı bastı. "Az kalsın hepimizi öldürüyordu."

Joe Dede, "Bu Bay Willy Wonka," dedi.

Joe Dede ile Charlie'nin, sabahtan beri olup biteni evdekilere anlatmaları kolay olmadı. Olup biteni öğrendikten sonra bile, asansöre binip fabrikaya gitmeyi kabul etmediler.

"O asansöre binmektense yatağımda ölürüm daha iyi!" diye söylendi Josephine Nine.

Georgina Nine de, "Al benden de o kadar!" diye destek verdi.

George Dede'nin inadı inattı. "Şuradan şuraya kımıldamam!" diye diretti.

Bay Wonka, Joe Dede ve Charlie, baktılar olacak gibi değil, ihtiyarların yaygarasına aldırmadan yatağı iterek asansöre soktular. Sonra da Bay ve Bayan Bucket'ı içeri ittiler. Kendileri de bindikten sonra, Bay Wonka bir düğmeye bastı. Kapılar kapandı. Georgina Nine bir çığlık attı. Asansör havalandı, damdaki delikten dışarı fırlayıp gökyüzüne yükseldi.

Charlie, yatağa tırmanmış, korkudan tir tir titreyen üç ihtiyarı yatıştırmaya çalışıyordu. "N'olur, korkmayın," dedi. "Hiçbir tehlike yok. Üstelik dünyanın en güzel yerine gidiyoruz!"

Joe Dede, "Charlie haklı," dedi.

Josephine Nine, "Gideceğimiz yerde ağzımıza atacak bir şeyler var mı?" diye sordu. "Açlıktan ölüyorum! Hepimiz açlıktan ölüyoruz!"

Charlie kahkahayı patlattı. "*Ağza atacak* bir şeyler mi?" dedi. "Çok komik! Birazdan görürsünüz!"

Kitapla ilgili düşüncelerim:

.....

.....

.....

www.cancocuk.com
cancocuk@cancocuk.com

YAŞ
8
9
10
11
12

Roald Dahl

CHARLIE'NİN ÇİKOLATA FABRİKASI

Charlie'nin çocukları heyecanlandıran, büyükleri gülümseten öyküsü

Charlie; annesi, babası, iki ninesi ve iki dedesiyle, büyük bir kentin bitiminde, küçük bir tahta barakada yaşamaktadır. Yoksuldurlar. Charlie çikolataya bayılır, ama alacak parası yoktur. Biriktirilen parayla, yılda bir kez, küçük bir çikolata girer evlerine. Bu büyük kentte, Charlie'lerin evinden bile görülen, kocaman bir çikolata fabrikası vardır; dünyanın en ünlü çikolatalarını üretir. Günlerden bir gün, fabrikanın sahibi Bay Wonka, imparatorluğunu devredeceği bir varis seçmek için yarışma düzenlediğini açıklar; Charlie de adaylardan biridir...

ISBN 978-975-510-098-2

KDV İÇİNDEDİR
14.00 TL

CAN ÇOCUK